

HEILINDI FRAMSÆKNI FAGMENNSKA

Ársskýrsla 2023

ALMENNÍ
LÍFEYRISJÓÐURINN

Starfsemi og rekstur

Starfsemi Almenna	4
Aðgengilegur og upplýsandi vefur	5
Yfirsýn á augabragði á sjóðfélagavef	6
Árið í máli og myndum	7
Stjórn og endurskoðunarnefnd	8
Starfsfólk og skrifstofa	9
Tryggingafræðileg staða	10
Hagstæð lífeyrisréttindi	11
Rekstrarkostnaður	12
Lán til sjóðfélaga	13
Lífeyrisgreiðslur	14

Ávöxtun og fjárfestingar

Ávöxtunarleiðir	16
Ávöxtun 2023	17
Fjárfestingarumhverfið 2023	18
Fjárfestingarstefna	19
Sjálfbærni í fjárfestingum	20
Eignasamsetning	21
Skuldabréf	22
Innlend hlutabréf	23
Dreift eignasafn á litlum markaði	24
Erlendar eignir	25
Erlend hlutabréf	26
Tíu stærstu útgefendur skuldabréfa	27
Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa	28

Ársreikningur

Skýrsla stjórnar	30
Áritun óháðs endurskoðanda	34
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	37
Efnahagsreikningur	38
Sjóðstreymisyfirlit	39
Yfirlit yfir tryggingafræðilega stöðu samtryggingarsjóðs	40
Efnisyfirlit skýringa	47
– Áhættustýring og umfang áhættu	68
– Kennitölur	74
Selected Financial Information	84

Fylgiskjöl

Útdráttur úr fjárfestingarstefnu 2024	99
Útdráttur úr áhættustefnu 2024	102
Stjórnarháttayfirlýsing 2024	103

Flýtihnappar:

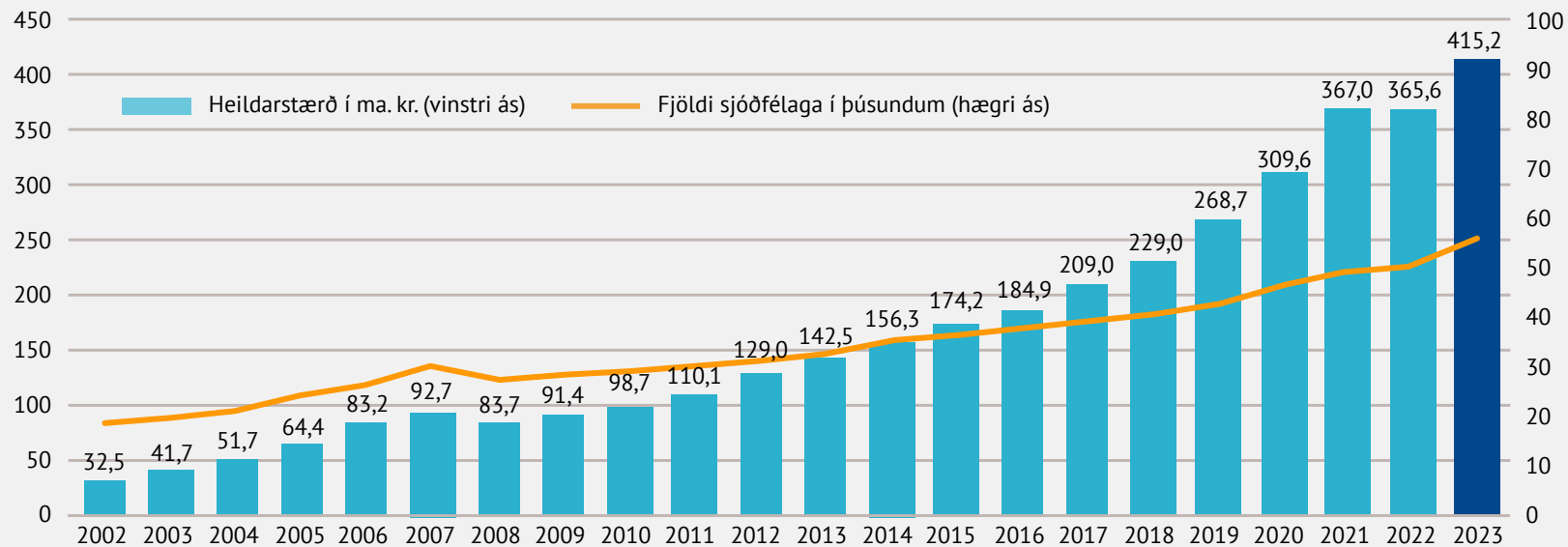
- Fara í efnisyfirlit:
- Fara á fyrri síðu:
- Fara á næstu síðu:

Starfsemi og rekstur

Starfsemi Almenna

Eignir 415 milljarðar

Heildareignir Almenna lífeyrissjóðsins voru 415 milljarðar króna í árslok 2023 og stækkaði sjóðurinn um 50 milljarða á árinu eða um 13,6%. Sjóðfélagar í árslok voru 60.141.

Almenni

Almenni lífeyrissjóðurinn er fullgildur lífeyrissjóður og hefur starfsleyfi samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn er öllum opin en er jafnframt starfsgreinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistarmanna og tæknifræðinga. Lífeyrissjóðir þessara stétta hafa sameinast Almenna lífeyrissjóðnum og greiða félagar þeirra lágmarksiðgjöld í hann. Sjóðurinn hentar líka þeim sem geta valið í hvaða lífeyrissjóð þeir greiða lágmarksiðgjaldið og einnig þeim sem vilja greiða viðbótariðgjöld í lífeyrissjóð til að auka ráðstöfunartekjur sínar á eftirlaunaárunum.

Iðgjald

Lágmarksiðgjald í Almenna lífeyrissjóðinn er 15,5% af launum og skiptist þannig að 7% greiðast í séreignarsjóð og 8,5% í samtryggingarsjóð. Með greiðslu í samtryggingarsjóð safna sjóðfélagar fyrir ævilöngum ellilífeyrisgreiðslum auk þess að ávinna sér rétt á örorku- og barnalífeyri við starfsorkumissi og maka- og barnalífeyri við fráfall sjóðfélaga. Viðbótariðgjald (iðgjald umfram 15,5% af launum) er greitt í séreignarsjóð. Séreignarsjóður er laus til útborgunar frá 60 ára aldri.

Forverar Almenna

Almenni lífeyrissjóðurinn samanstendur af átta lífeyrissjóðum sem hafa sameinast á mismunandi tímum. Lífeyrissjóður Tæknifræðingafélags Íslands er elstur þessara sjóða en hann var stofnaður árið 1965. Þeir lífeyrissjóðir sem sameinast hafa í Almenna lífeyrissjóðinn eru (stofnár í sviga): ALVÍB (1990), Lífeyrissjóður arkitekta (1967), Lífeyrissjóður arkitekta og tæknifræðinga (1998), Lífeyrissjóður starfsmanna SÍF (1968), Lífeyrissjóður FÍH (1970), Lífeyrissjóður Félags leiðsögumanna (1977), Lífeyrissjóður lækna (1967) og Lífeyrissjóður Tæknifræðingafélags Íslands (1965).

Aðgengilegur og upplýsandi vefur

Í beinni síðan 1998

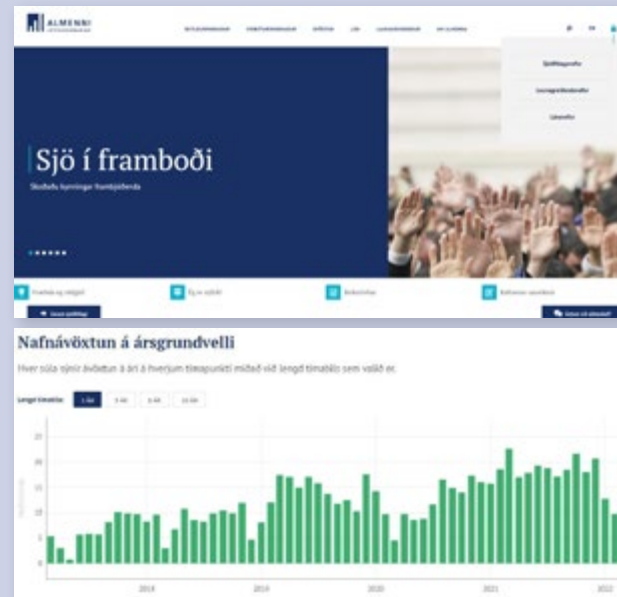
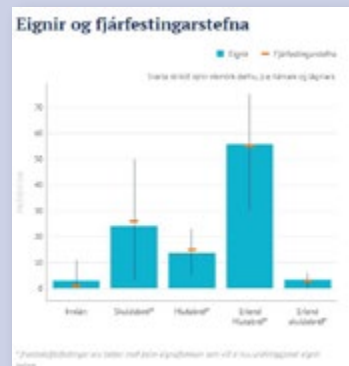
Árið 1998 hóf Almenni að birta daglegt gengi allra ávöxtunarleiða á vef sjóðsins og hefur gert síðan.

Fyrir vikið er hægt að rekja gengisþróun meira en aldarfjórðung aftur í tímann.

Myndrænt og upplýsandi

Á heimasíðu Almenna er að finna ítarlegar upplýsingar um rekstur sjóðsins og eignasöfn. Þar á meðal eru myndir af gengisþróun, eignum og fjárfestingastefnu og nafnávöxtun á ársgrundvelli.

Lánavefur

Með tilkomu lánavefs Almenna einfaldaðist til muna aðgengi sjóðfélaga að upplýsingum um sjóðfélagalán og aðgerðum sem tengjast þeim. Á vefnum er meðal annars hægt að sækja um lán, hlaða inn öllum gögnum sem viðkemur lánum, fylgjast með afgreiðslu þeirra og greiða inn á þau.

Stöðug þróun

Útlit vefs Almenna lífeyrissjóðsins www.almenni.is er í stöðugri þróun. Á næstu vikum og mánuðum munu notendur taka eftir breyttu og enn léttara yfirbragði. Breytingarnar miða enn og aftur að því að bæta aðgengi og miðla upplýsingum á sem aðgengilegastan hátt.

Nánar á almenni.is

Almenni leggur áherslu á að miðla upplýsingum um sjóðinn, rekstur hans og annað sem viðkemur lífeyrismálum á eins skilvirkan hátt og mögulegt er. Heimasíða Almenna er hönnuð með það fyrir augum.

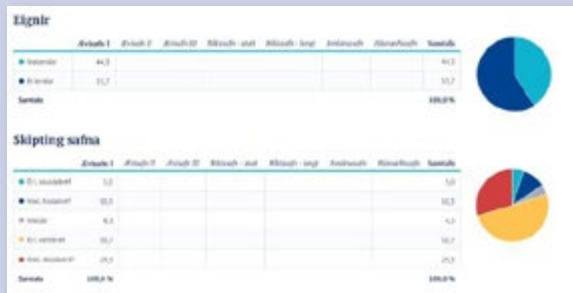
Skráning netfangs er mikilvæg

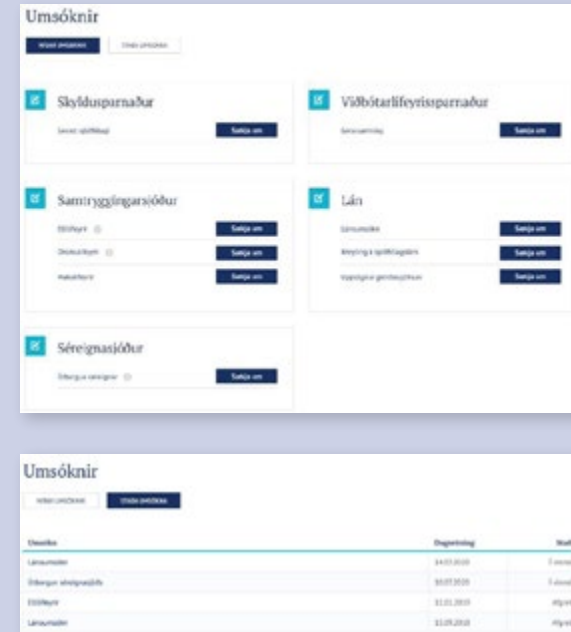
Árið 2024 er fyrsta heila árið sem eingöngu er stólað á rafrænar leiðir til að koma upplýsingum til skila til sjóðfélaga, en frá miðju síðasta ári var lífeyrissjóðum ekki lengur skylt að senda sjóðfélögum yfirlit í pósti. Þetta þýðir að nú skiptir meira máli að netföng sjóðfélaga séu rétt skráð til að mikilvægar upplýsingar um réttindi og inneign sjóðfélaga, þróun lífeyrismála og fréttir af sjóðnum komist til skila.

Uppfærð staða

Á sjóðfélagavefnum eru upplýsingar um inneign, réttindi og lán uppfærðar daglega og gefa þannig rétta mynd af stöðunni hverju sinni.

Á sjóðfélagavefnum sem er í stöðugri **þróun**, leitumst við ávallt við að halda áfram að sýna **frumkvæði** í þjónustu við sjóðfélaga. Vefnum er ætlað að veita sjóðfélögum **yfirsýn** á augabragði en opna þeim einnig leið til að kafa dýpra og **stýra** lífeyrismálum sínum.

Allar umsóknir rafrænar

Á sjóðfélagavefnum er hægt að sækja um alla þjónustu sjóðsins og fylgjast með framgangi umsókna.

Lífeyrisgáttin, réttindi í öðrum lífeyrissjóðum

Með þessum vefaðgangi er unnt að nálgast heildaréttindi í skyldutryggingu lífeyrisréttinda hjá lífeyrissjóðum. Til að fá aðgang að upplýsingunum þarf samþykki fyrir því að þeirra sé aflað. Tekið skal fram að upplýsingar um réttindi eru aðeins birtar á þinni síðu en ekki vistaðar hjá lífeyrissjóðum. Reynt er að tryggja áreiðanleika upplýsinganna en lífeyrissjóðurinn ábyrgist ekki að svo sé. Vakni spurningar um lífeyrisréttindi skal leitað til viðkomandi lífeyrissjóðs.

Ég hef kynnt mér fyrirvara og samþykki hér með að kallað sé eftir upplýsingum um lífeyrisréttindi mín úr öðrum sjóðum.

Áfram

Allir sjóðir í lífeyrisgátt

Hægt er að sækja upplýsingar um réttindi í öllum lífeyrissjóðum, nýta í útreikning og áætlanir og fá þannig heildarmyndina.

Árið í máli og myndum

Raunveruleikur Almenna

Á síðasta ári gerði Almenni vel heppnaða tilraun með að nota leik á netinu, Raunveruleik Almenna til kennslu um lífeyrismál. Tilgangurinn var að kynna fyrir ungu fólki þessi fjölmörgu framandi hugtök um fjármál og lífeyrismál sem mæta fólki. Leiknum var vel tekið og vera kann að þetta sé aðeins upphafið að frekari notkun leikja í kynningu á lífeyrismálum á vegum sjóðsins.

Tvö hlaðvörp með ungu fólki

Athygli hlaðvarpa síðasta árs beindist að ungu fólki. Annars vegar var fjallað um rannsókn sem Ásdís Rún Ragnarsdóttir meistaranemi í mannauðsstjórnun gerði í lokaverkefni náms-

ins. Þar kom fram ungt fólk telur að það ætti að þekkja grunnatriði í lífeyrismálum en gerir sér einnig grein fyrir vanþekkingu sinni. Í seinna hlaðvarpi ársins var tekið viðtal við verkfræðinemana Tristan Þórðarson og Veigar Elí Grétarsson sem eru að þróa borðspil um fjármál sem þeir kalla Seðla.

Tveir fræðslufundir

Almenni hélt tvo fræðslufundi um lífeyrismál sem ætlaðir voru þeim sem eiga stutt eða mjög stutt í eftirlaunaárin. Leitast var við að svara spurningunum; Hvenær á ég að byrja á lífeyri? Hvernig er samspil lífeyrissjóða og Tryggingastofnunar ríkisins? Ef ég fell frá hver er réttur maka og barna? Á ég og maki minn að skipta lífeyrisréttindum okkar? Er ég í réttri

ávöxtunarleidd? Þórhildur Stefánsdóttir, deildarstjóri ráðgjafa flutti bæði erindin en hún á að baki áratuga reynslu af lífeyrisráðgjöf.

Almenni í nýju húsnæði

Í febrúar síðastliðnum flutti Almenni lífeyrissjóðurinn úr Borgartúni 25, þar sem sjóðurinn hafði verið til húsa í 16 ár. Ákveðið var að finna sjóðnum húsnæði í nýbyggðu húsi við Dalveg 30 í Kópavogi. Þar er góð aðstaða til að taka á móti sjóðfélögum og sem fyrr eru þeir velkomnir í ráðgjöf. Æskilegt er að panta tíma fyrirfram en hægt er að panta tíma með því að smella hér.

Stjórn Almenna árið 2023–2024

Albert Þór Jónsson, Már Wolfgang Mixa, Sigríður Magnúsdóttir, Arna Guðmundsdóttir, Hulda Rós Rúriksdóttir og Þórarinn Guðnason.

Stjórn sjóðsins

Stjórn sjóðsins er skipuð sex sjóðfélögum, kjörnum á ársfundi til þriggja ára í senn. Varamenn í stjórn eru þrír. Á hverju ári eru kosnir tveir aðalmenn í stjórn og einn varaformaður.

Stjórnarfundir

Stjórnin fundar að jafnaði einu sinni í mánuði og oftast ef tilefni er til. Á tímabilinu frá apríl 2023 til mars 2024 fundaði stjórnin 12 sinnum. Stjórnarmenn hafa auk þess mætt á ýmsa fundi milli stjórnarfunda til að greina mál eða afgreiða milli funda.

Stjórn 2023–2024

Aðalmenn:
Sigríður Magnúsdóttir, formaður
Arna Guðmundsdóttir, varaformaður
Albert Þór Jónsson
Hulda Rós Rúriksdóttir
Már Wolfgang Mixa
Þórarinn Guðnason

Til vara:
Frosti Sigurjónsson
Kristján Þ. Davíðsson
Lára Jónsdóttir

Kosin/n á ársfundi
2023
2021
2023
2021
2022
2022

2022
2021
2023

Endurskoðunarnefnd

Samkvæmt samþykktum sjóðsins skipar stjórn þriggja manna endurskoðunarnefnd til eins árs. Hlutverk nefndarinnar er að leitast við að tryggja áreiðanleika ársreikninga ásamt óhæði endurskoðenda sjóðsins auk þess að hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits og áhættustýringar. Í endurskoðunarnefndinni árið 2023 til 2024 sitja Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður, Eiríkur Þorbjörnsson og Þórarinn Guðnason.

Starfsfólk og skrifstofa

Verið velkomin á Dalveg 30

Skrifstofa sjóðsins er á Dalvegi 30, Kópavogi, á 2. hæð en þar er góð aðstaða til að taka á móti sjóðfélögum. Skrifstofan er opin mánudaga til föstudaga frá kl. 10–15.

Ráðgjafar og móttaka

Ráðgjafar sjóðsins eru fjórir og geta sjóðfélagar leitað til þeirra um sérhæfða þjónustu og ráðgjöf um lífeyrismál.

Þórhildur Stefánsdóttir, deildarstjóri	thorhildur@almenni.is
Ásgerður Hrönn Hafstein, ráðgjafi	asgerdur@almenni.is
Brynja Margrét Kjærnested, ráðgjafi	brynja@almenni.is
Bryndís Davíðsdóttir, ráðgjafi	bryndis@almenni.is
Halldór Bachmann, kynningarstjóri	halldor@almenni.is
Jóna Margrét Sigurðardóttir, bakvinnsla lána	jona@almenni.is

Iðgjalda- og lífeyrisdeild

Iðgjalda- og lífeyrisdeild sér um skráningu iðgjalda og greiðslu lífeyris.

Birta Líf Jökulsdóttir, innheimta	birta@almenni.is
Guðbjörg Rúnarsdóttir, iðgjöld og lífeyrir	gudbjorg@almenni.is
Ingibjörg Elín Þorvaldsdóttir, innheimta	ingibjorg@almenni.is
Una Hafdís Hauksdóttir, iðgjöld og lífeyrir	una@almenni.is

Eignastýring

Eignastýringarteymi sjóðsins sér um stýringu eigna sjóðsins í samræmi við fjárfestingarstefnu. Fjárfestingarstjóri stýrir störfum teymisins.

Kristjana Sigurðardóttir, fjárfestingarstj.	kristjana@almenni.is
Bjarni Kristinn Torfason, sjóðstjóri	bjarni@almenni.is
Helga Indriðadóttir, sjóðstjóri	helga@almenni.is
Svavar Hjaltested, sjóðstjóri	svavar@almenni.is

Bókhald

Bókhaldsdeild sér um daglegt bókhald, mánaðarlegar afstemmingar, skýrslur og árlegt uppgjör sjóðsins.

Jóna Bergþóra Sigurðardóttir, sérfræðingur	jonab@almenni.is
Eva Ósk Eggertsdóttir, sérfræðingur	eva@almenni.is

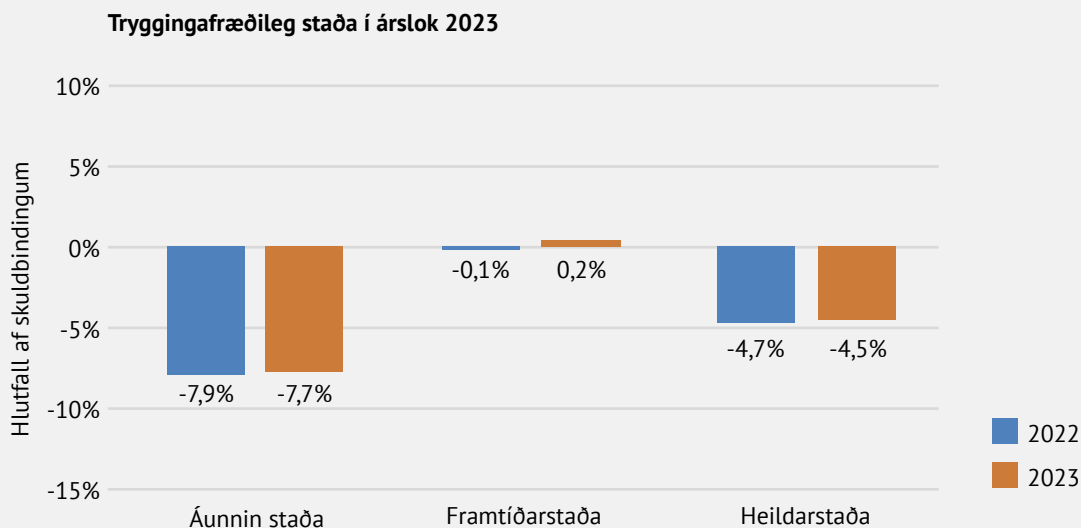
Rekstur og önnur verkefni

Daglegur rekstur og verkefni sem tengjast öllum starfsmönnum og deildum.

Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri	gunnar@almenni.is
Arnar Páll Sigurðsson, forritari	arnar@almenni.is
Lóa Rún Kristinsdóttir, gjaldkeri	loa@almenni.is

Helgi Pétur Magnússon, lögmaður sjóðsins og deildarstjóri lána	helgip@almenni.is
Hrannar Bragi Eyjólfsson, lögfræðingur	hrannar@almenni.is
Sigurður Örn Jónsson, deildarstj. tölvumála	siggj@almenni.is

Sigurður Örn Karlsson, áhættustjóri	sigurdurorn@almenni.is
Sigríður Ómarsdóttir, skrifstofustjóri	sigridur@almenni.is

Tryggingafræðileg staða milli ára

Tryggingafræðileg staða breyttist lítið á árinu 2023. Heildarstaðan er neikvæð um 4,5% af skuldbindingum.

Tryggingafræðileg úttekt

Við mat á fjárhagsstöðu samtryggingarsjóða eru eignir bornar saman við skuldbindingar á þrjá vegu.

- **Áunnin staða.** Núverandi eignir eru bornar saman við skuldbindingar vegna áunninna réttinda.
- **Framtíðarstaða.** Núvirði iðgjalda virkra sjóðfélaga til 70 ára aldurs er borið saman við réttindi sem framtíðariðgjöld mynda.
- **Heildarstaða** er samtala áunninnar stöðu og framtíðarstöðu.

Almenni lífeyrissjóðurinn notar sérhæfðar dánarlíkur við mat á skuldbindingum. Það er gert eftir athugun á dánartíðni sjóðfélaga sem sýndi marktækt að þeir lifa lengur en landsmeðaltal. Í Almenna lífeyrissjóðnum er tiltölulega hátt menntunarstig meðal sjóðfélaga en innlendir og erlendar hagtölur benda til þess að meðalævilengd háskólamenntaðra sé meiri en hjá þeim sem hafa eingöngu grunn- og framhaldsskólamenntun.

Staðan

Tryggingafræðileg úttekt miðað við 31. desember 2023 sýnir að heildareignir samtryggingarsjóðs eru 346,9 milljarðar sem samanstendur af núvirtum eignum og framtíðariðgjöldum. Heildarskuldbinding samtryggingarsjóðsins er 363,2 milljarðar og eru því skuldbindingar umfram eignir 16,2 milljarðar eða sem nemur 4,5% af heildarskuldbindingum.

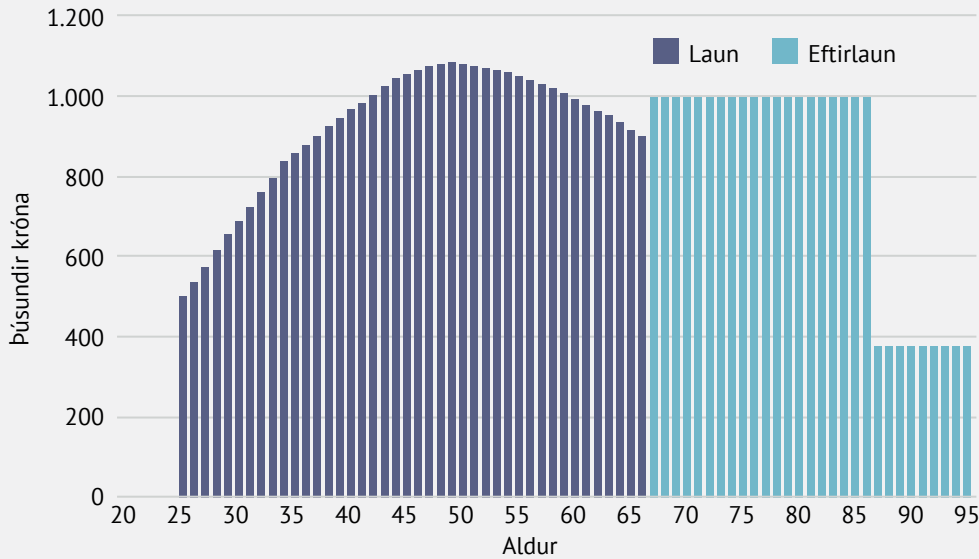
Áfallin staða batnar lítilega frá síðustu úttekt og fer úr -7,9% í -7,7% af skuldbindingum. Hrein raunávöxtun samtryggingarsjóðs á árinu 2023 var 2,2%, en við eignamat sem notað er við mat á tryggingafræðilegri stöðu er reiknað með 11,9% nafnávöxtun og 3,6% raunávöxtun. Skuldbindingar sjóðsins hækkuðu um 8,0% vegna verðbólgu og reiknaðrar 3,5% raunávöxtunar eða samtals um 11,8% milli ára. Svipuð ávöxtun eigna og skuldbindinga skýrir af hverju staðan breyttist lítið á árinu.

Aldursháð aðlögun

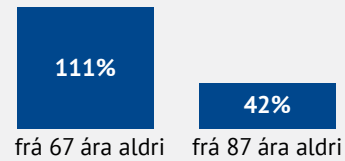
Í lokársins 2022 voru áunnin réttindisjóðfélaga endurreiknuð vegna nýrra líftaflna og fjárhæð mánaðarlegs lífeyris vegna áunninna réttinda aðlöguð að lengri greiðslutíma lífeyris. Aðlögunin var misjöfn eftir fæðingarári þar sem reiknað er með að árgangar lifi mismengi og að yngri aldurshópar lifi lengur en eldri.

Í lok nóvember 2023 féll dómur í héraði í máli sjóðfélaga gegn Lífeyrissjóði verslunarmanna, LV, þar sem aldursháð aðlögun réttinda var dæmd ólögleg. LV fór svipaða leið við innleiðingu nýrra líftaflna og nokkrir aðrir lífeyrissjóðir, m.a. Almenni lífeyrissjóðurinn, og því er hugsanlegt að dómurinn geti haft áhrif hjá öðrum sjóðum. Stjórn LV hefur áfrýjað dómnum til Hæstaréttar sem hefur fallist á málskotsbeiðni sjóðsins. Tryggingafræðileg staða Almenna lífeyrissjóðsins mun versna ef Hæstiréttur dæmir aldursháðu aðlögunina ólöglega. Áfallin staða yrði þá neikvæð um 14,9% og heildarstaðan neikvæð um 8,9% (umfram skuldbindingar).

Hagstæð lífeyrisréttindi

Eftirlaun, hlutfall af lokalaunum

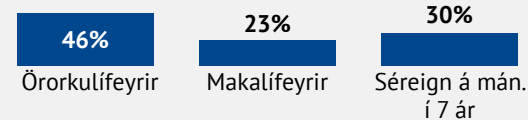

Séreign við lífeyristöku

10,0 árslaun

Örorka/fráfall 40 ára

% af meðallaunum sl. þriggja ára

Inneign og lífeyrir

DÆMI – Réttindi og inneign ef sjóðfélagi greiðir 15,5% lágmarksiðgjald og 4% viðbótariðgjald í sjóðinn á aldrinum 25 til 66 ára. Reiknað með 3,5% raunávöxtun á ári og að launatekjur á starfsævinni hækki til 50 ára aldurs en lækki síðan.

Gert er ráð fyrir að ellilífeyrir sé greiddur frá 67 ára aldri og að séreign sé tekin út á 20 árum. Dæmið sýnir örorku- og makalífeyri ef sjóðfélagi missir starfsorku eða fellur frá 40 ára.

Hagstæð lífeyrisréttindi

Í Almenna lífeyrissjóðnum er samsetning lífeyrisréttinda öðruvísi en í flestum öðrum lífeyrissjóðum. Lágmarksiðgjald er greitt bæði í séreignarsjóð og samtryggingarsjóð en þannig safnast upp hagstæð lífeyrisréttindi og séreign sem skapar sveigjanleika.

Inneign í séreignarsjóði er laus til útborgunar við 60 ára aldur og geta sjóðfélagar ráðið hvort þeir taka inneignina út í einu lagi eða dreifa úttektinni á lengri tíma. Inneignin erfist við fráfall og eykur það fjárhagslegt öryggi aðstandenda.

Með greiðslum í samtryggingarsjóð ávinna sjóðfélagar sér rétt á ellilífeyri til æviloka og áfallalífeyri (örorku-, maka- og barnalífeyrir) sem greiðist til þeirra og fjölskyldna þeirra við tekjumissi vegna örorku eða fráfalls.

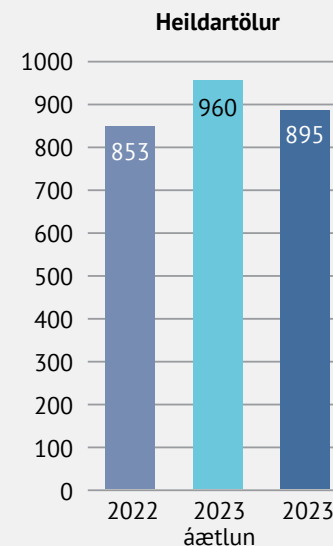
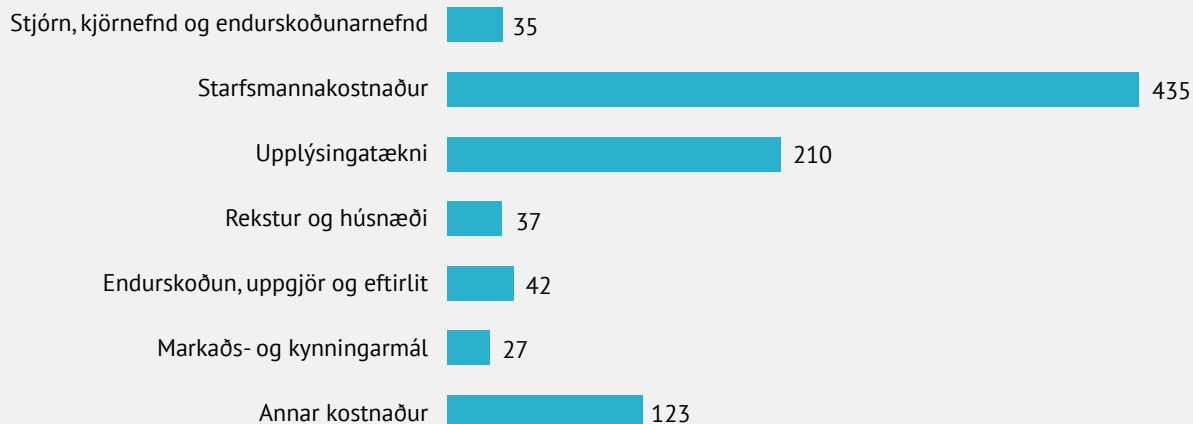
- Sjóðfélagar geta hafið töku ævilangs ellilífeyris á aldrinum 60 til 80 ára.
- Örorkulífeyrir er greiddur til 70 ára aldurs ef sjóðfélagar missa starfsorku.
- Makalífeyrir er greiddur til maka við fráfall sjóðfélaga í 2,5 ár og lengur ef sjóðfélagi á barn undir 20 ára aldri eða ef makinn er öryrki og yngri en 67 ára.

- Barnalífeyrir er greiddur til barna yngri en 20 ára við fráfall eða við starfsorkumissi sjóðfélaga. Fjárhæð barnalífeyris í mars 2024 er 47.621 kr. á mánuði
- Ef barn látins sjóðfélaga á hvorki foreldri né kjörforeldri á lífi er greiddur tvöfaldur barnalífeyrir.

Rekstrarkostnaður

Sundurliðaður kostnaður í milljónum króna

Raunkostnaður og áætlun 2023

Rekstrarkostnaður árið 2023 var nokkuð undir áætlun ársins.

Stefnt að lágmarkskostnaði

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að halda kostnaði í lágmarki þannig að sem mest af ávöxtun eigna skili sér til sjóðfélaga. Þessu er fylgt eftir með því að gæta hófs í rekstri og reyna að lágmarka fjárfestingarkostnað við ávöxtun eigna sjóðsins eins og hægt er. Þrátt fyrir þetta hefur rekstrarkostnaður hækkað á liðnum árum í takt við verðlag og auknar kröfur um áhættustýringu og eftirlit.

Kostnaður í samanburði við áætlun 2023

Rekstraráætlun fyrir árið 2023 gerði ráð fyrir heildarkostnaði að fjárhæð 960 milljónir króna. Raunverulegur rekstrarkostnaður varð 895 milljónir króna sem er 7% lægra en áætlun. Starfsmannakostnaður var nokkuð lægri en áætlunin gerður ráð fyrir og einnig voru markaðs- og kynningarmál nokkuð undir áætlun. Aðrir liðir voru nokkuð í takt við áætlun.

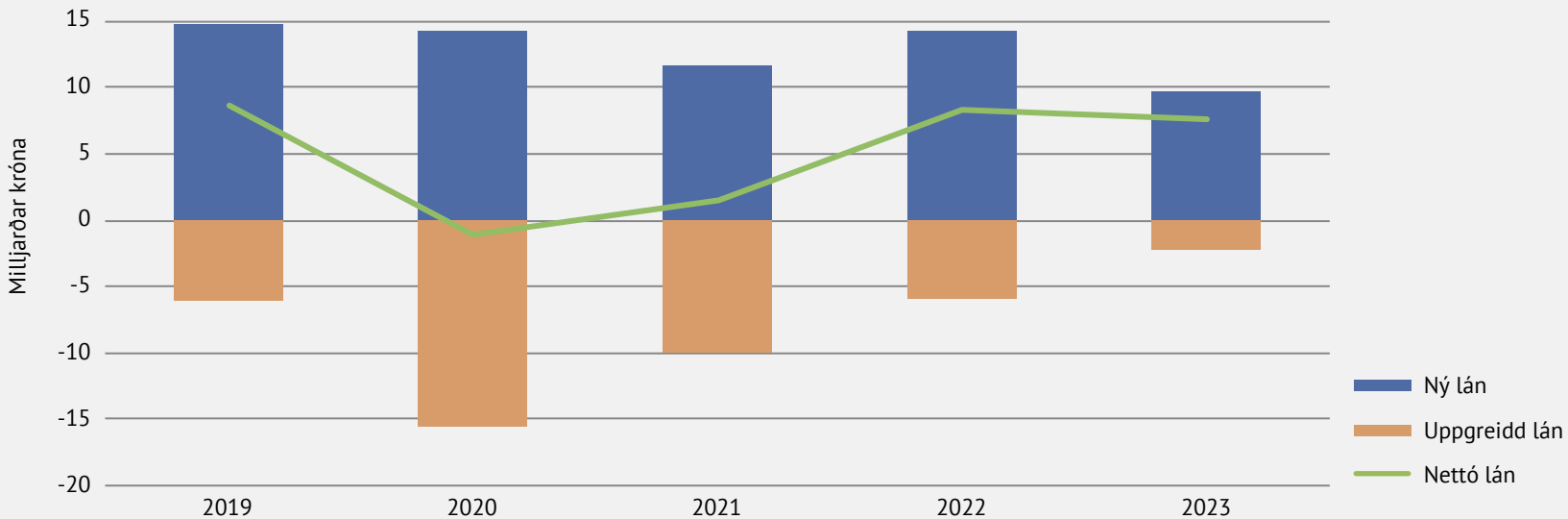
Stærstu kostnaðarliðirnir

Starfsmannakostnaður vegur þýngst í rekstrarkostnaðinum en hjá sjóðnum starfa 24 starfsmenn. Sjá nánar um starfsfólk og skipulag á bls. 9. Upplýsingatækni er annar stærsti kostnaðarliðurinn en sjóðurinn notar sérstök upplýsingakerfi fyrir eignir, réttindi sjóðfélaga, lán og bókhald. Sjóðurinn býður jafnframt sjóðfélögum og launagreiðendum upp á að skoða upplýsingar á sjóðfélaga- og launagreiðandavef. Sjóðfélagar geta hvenær sem er séð nýjustu upplýsingar um réttindi og séreign á myndrænu formi á sjóðfélagavef auk þess að fylla út umsóknir og senda til sjóðsins. Á lánavef er hægt að sækja um lán og greiða aukagreiðslur þegar það hentar.

Áætlun 2024

Stjórn sjóðsins samþykkti á stjórnarfundi í desember sl. rekstraráætlun fyrir árið 2024. Samkvæmt henni stefnir í að rekstrarkostnaður sjóðsins verði um 1.086 milljónir króna eða um 0,26% af áætluðum meðaleignum ársins. Samkvæmt áætlun hækkar starfsmannakostnaður, upplýsingatækni og rekstur og húsnæði hlutfallslega mest. Aðrir liðir hækka óverulega eða standa nánast í stað. Þegar áætlunin var gerð var reiknað með 6,5% verðbólgu yfir árið.

Lán til sjóðfélaga

Uppgreiðsla lána dregst saman

Myndin sýnir þróun nýrra útlána frá árinu 2019, ásamt uppgreiðslum. Nettó lánveitingar á árinu 2023 voru 7,5 milljarðar.

Sjóðfélagalán Almenna

Almenni lífeyrissjóðurinn býður sjóðfélögum að velja á milli lána með föstum verðtryggðum vöxtum eða verðtryggðra- og óverðtryggðra lána þar sem vextir eru nú festir til þriggja ára og taka eftir það breytilega vexti. Lánstími er sveigjanlegur til allt að 40 ára og enginn kostnaður er greiddur við innborgun eða uppgreiðslu lána. Þá hefur sjóðurinn lagt áherslu á að ný lán bjóðist með föstum vöxtum til fyrstu 36 mánaða lánsins. Eftir fastvaxtatímabilið tekur lánið breytilega vexti, en lántakendur hafa kost á því að festa lánið í aðra 36 mánuði á þeim vöxtum sem eru í boði hverju sinni. Með þessu móti geta sjóðfélagar tekið lán með föstu greiðsluflæði til þriggja ára.

Almenni býður sjóðfélögum sem taka lán hjá sjóðnum aðgang að sérstökum lánavef. Þar er hægt að sækja um ný lán, meta áhrif aukagreiðslna á greiðslubyrði á útstandandi lánum, greiða eingreiðslu eða gera samning um auka-greiðslur tímabundið inn á lán.

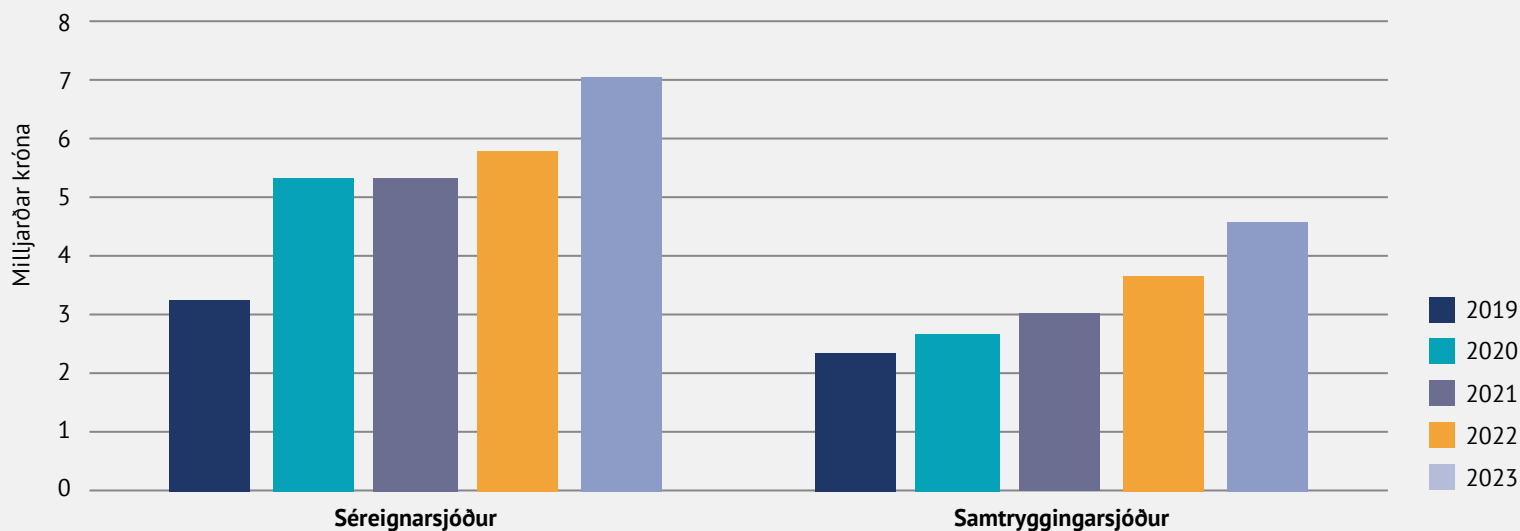
Lánasafn vex á milli ára

Sjóðurinn lánaði sjóðfélögum 9,7 milljarða með veði í fasteignum árið 2023, en árið á undan voru veitt ný lán fyrir 14,3 milljarða. Á árinu voru greidd upp eldri lán fyrir 2,2 milljarða þannig að nettó lánveitingar námu 7,5 milljörðum. Heildarsafn sjóðfélagalána stóð í um 50,9 milljörðum í lok árs 2023. Skipting útlána var með þeim hætti að 60% útlána eru verðtryggð en 40% óverðtryggð. Eftir nokkur ár þar sem vægi óverðtryggðra lána hafði farið hækkandi varð breyting á árinu og vægi verðtryggðra lána hækkaði um þrjú prósentustig á árinu.

Vextir hafa farið hækkandi á sjóðfélagalánum frá árinu 2022 í samræmi við hækkun verðbólgu og stýrivaxta Seðlabanka Íslands. Sérstök skilyrði Seðlabanka Íslands eru auk þess í gildi varðandi hámark greiðslubyrðarhlutfalls og veðsetningarhlutfalls.

Há verðbólga og háir vextir

Há verðbólga og hærri vextir breyta forsendum hjá lánveitendum, sérstaklega þeim sem eru með óverðtryggð lán og sjá fram á hærri vexti. Við útreikning á greiðslum þeirra er áföllnum vöxtum, sem innihalda verðbólguálag, bætt að fullu við næstu afborgun. Meira vöruúrval og breyttar aðstæður til endurfjármögnunar gera lántakendum þó kleift að beita skuldastýringu við breyttar forsendur. Þannig getur fólk, sem þolir ekki miklar breytingar á greiðslubyrði óverðtryggðra lána, fært sig yfir í verðtryggð lán þegar það á við. Það kostar að breyta lánaskilmálum en lántakar eru fljótir að vinna upp þann kostnað ef þeim tekst að endurfjármagna á betri kjörum eða koma í veg fyrir kostnað og óþægindi vegna greiðsluferðleika.

Lífeyrisgreiðslur

Súluritinn sýna lífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði annars vegar og úttekt úr séreignarsjóði hins vegar. Greiðslur úr séreignarsjóði jukust um 21% á milli ára en greiðslur úr samtryggingarsjóði um 26%.

Lífeyrisgreiðslur aukast milli ára

Árið 2023 greiddi Almenni lífeyrissjóðurinn samtals 11,6 milljarð í lífeyri og skiptust greiðslurnar þannig að 7,0 milljarðar voru greiddir úr séreignarsjóði en 4,6 milljarðar úr samtryggingarsjóði. Samtals fengu 4.968 lífeyrisgreiðslur úr séreignarsjóði árið 2023, þ.a. nýttu 3.106 heimild til að ráðstafa séreignarsparnaði inn á lán, 7 nýttu heimild til úttektar vegna Covid og 69 nýttu sér heimild til að greiða inn á fyrstu íbúð. Lífeyrisþegar úr samtryggingarsjóði voru samtals 3.132 og skiptust þannig að 2.122 fengu elli-lífeyri, 594 örorkulífeyri, 203 makalífeyri, 229 eingreiðslu elli-lífeyris og greiddur var barnalífeyrir vegna 100 barna.

Breytingar milli ára

Ellilífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði hafa hækkað jafnt og þétt í takti við hækkanði meðalaldur sjóðfélaga. Örorku-, maka- og barnalífeyrir er svipaður milli ára. Reglulegar greiðslur úr séreignarsjóði hækka á milli ára og greiðslur inn á lán hækka aðeins á milli ára en á árinu námu þær 1.255 milljónum en 1.112 milljónum árið 2022.

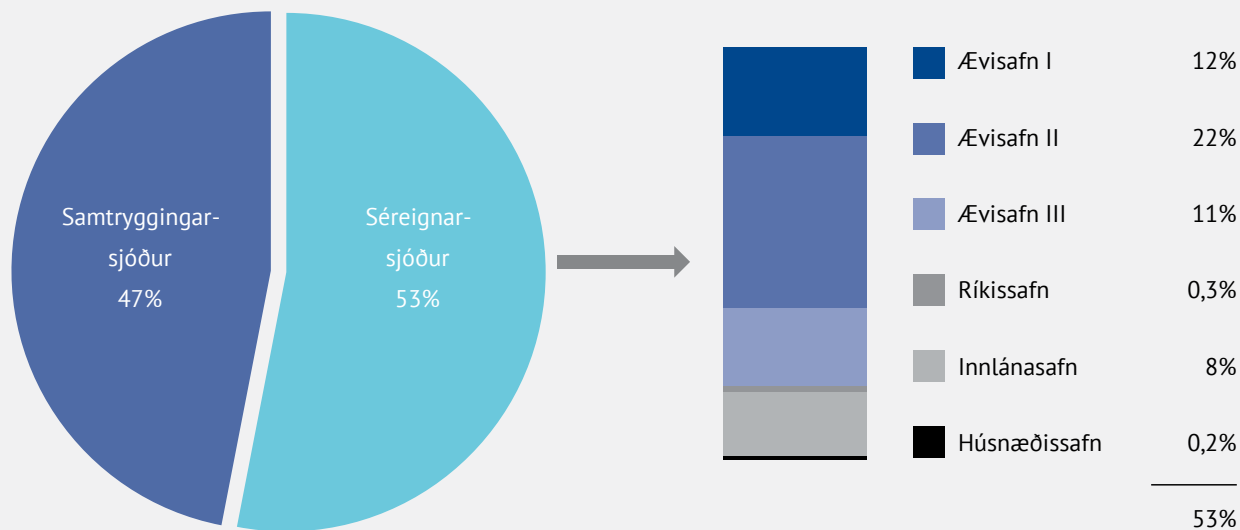
Heimild til að greiða viðbótarlífeyrissparnað inn á lán

Á árinu 2014 samþykktu stjórnvöld að heimila einstaklingum að greiða viðbótarlífeyrissparnað skattfrjálst inn á fasteignalán á tímabilinu 1. júlí 2014 til 30. júní 2017. Frá þeim tíma hefur heimildin verið framlengd þrisvar og gildir nú til ársloka 2024. Fjöldi sjóðfélaga hjá Almenna lífeyrissjóðnum hefur nýtt sér þetta úrræði en í lok desember var búið að greiða 8,7 milljarða fyrir 4.979 sjóðfélaga inn á lán og 436 milljónir höfðu verið nýttar til íbúðarkaupa fyrir 613 sjóðfélaga.

Ávöxtun og fjárfestingar

Skipting eigna

Í árslok 2023 voru 53% eigna í séreignarsjóði og 47% í samtryggingarsjóði.

Ævisafn II er stærsta ávöxtunarleið séreignarsjóðs og veða blandaðar ávöxtunarleiðir um 84% af séreignarsjóði.

Blandaður lífeyrissjóður

Almenni lífeyrissjóðurinn er blandaður lífeyrissjóður að því leyti að iðgjöld sjóðfélaga eru greidd bæði í samtryggingar- og séreignarsjóð.

Séreignarsjóður

Í séreignarsjóði eru iðgjöld sjóðfélaga greidd á sérreikning hans ásamt ávöxtun ár hvert. Inneign sjóðfélaga í séreignarsjóði er laus til útborgunar við 60 ára aldur. Hjá þeim sem eiga tilgreinda séreign er sú inneign laus til útborgunar við 62 ára aldur og skal þá dreifast að lágmarki á næstu fimm ár. Inneignin erfist við fráfall. Ávöxtunarleiðir séreignarsjóðs eru sex. Þær eru Ævisafn I, Ævisafn II, Ævisafn III, Ríkissafn, Húsnæðissafn og Innlánasafn. Ævisafn I, II og III eru blönduð verðbréfasöfn með innlánunum, skuldabréfum og

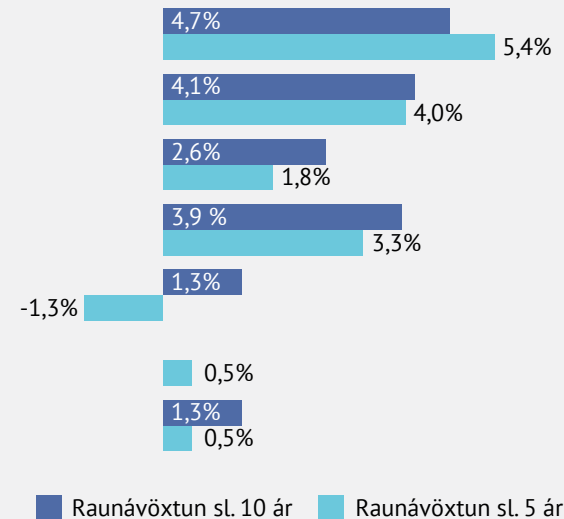
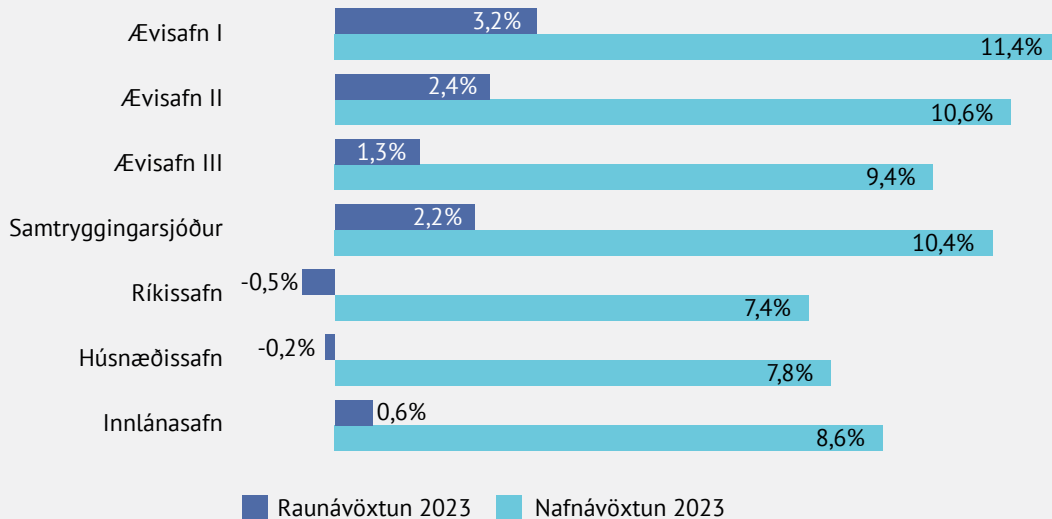
hlutabréfum. Innlánasafnið fjárfestir eingöngu í innlánunum, Ríkissafnið fjárfestir í ríkisskuldabréfum með meðallöngum líftíma og Húsnæðissafnið fjárfestir í veðtryggðum skuldabréfum, ríkisskuldabréfum og innlánunum.

Samtryggingarsjóður

Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í sérgreindu verðbréfasafni. Markmið safnsins er langtímahækkun eigna með fjárfestingum í skuldabréfum og hlutabréfum.

Fjárfestingarstefna samtryggingarsjóðsins tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrði, aldurssamsetningu sjóðfélaga og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins.

- Stefnt er að því að skuldabréf vegi 45% og hlutabréf 55% af eignum samtryggingarsjóðs.
- Ákvörðun um vægi hlutabréfa í fjárfestingarstefnu er tekin með hliðsjón af lífeyrisbyrði (hlutfall lífeyrisgreiðslna og iðgjalda) og áætluðu greiðsluflæði samtryggingarsjóðs.
- Lífeyrisbyrði á árinu 2023 var 46,2% og er reiknað með að iðgjöld verði meiri en lífeyrisgreiðslur að minnsta kosti til ársins 2031.
- Samtryggingarsjóðurinn þolir því að taka á sig sveiflur á verði hlutabréfa og býr ekki við þá áhættu að þurfa að selja hlutabréfin þegar hlutabréfaverð er lágt á mörkuðum og getur því fjárfest nokkuð háu hlutfalli af eignum í hlutabréfum.

Ávöxtun síðustu ára

Myndin sýnir nafn- og raunávöxtun síðasta árs og raunávöxtun síðustu fimm og tíu ára.

Góð langtímaávöxtun

Frá árinu 1990 hefur meðalraunávöxtun samtryggingarsjóðs verið 4,3% á ári að jafnaði og meðalraunávöxtun Ævisafns II verið 4,0%, en safnið hóf ekki að fjárfesta í hluta- bréfum fyrr en árið 1998.

Jákvæð raunávöxtun í hárrí verðbólgu

Þrátt fyrir miklar sveiflur á verðbréfamörkuðum innanlands og erlendis skiluðu blönduð verðbréfasöfn Almenna lífeyrissjóðsins jákvæðri raunávöxtun á árinu 2023. Allar sjö ávöxtunarleiðir sjóðsins voru með jákvæða nafnávöxtun á bilinu 7,4% til 11,4%. Fimm ávöxtunarleiðir skiluðu jákvæðri raunávöxtun sem verður að teljast varnarsigur í hárrí verðbólgu sem var 8,0% á árinu 2023. Ævisafn I hækkaði mest eða um 11,4% sem jafngildir 3,2% raunávöxtun.

Töluverðar sveiflur voru á erlendum hlutabréfamörkuðum á árinu og hækkaði heimsvísitala erlendra hlutabréfa MSCI um 23,8% í dollar eða um 18,7% í íslenskum krónum þar sem krónan styrktist á árinu. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum hefur að jafnaði verið góð undanfarin ár og heimsvísitala erlendra hlutabréfa MSCI hefur hækkað að jafnaði um 16,4% í íslenskum krónum síðastliðin fimm ár sem samsvarar um 10,2% árlegri raunávöxtun. Innlendur hlutabréfamarkaður átti undir högg að sækja á árinu og voru miklar sviptingar í ávöxtun hlutabréfa.

Vísitala aðallista lækkaði um 0,7% yfir árið 2023. Þrátt fyrir lækkun á innlendum hlutabréfamarkaði síðastliðin tvö ár hefur heildarvísitala aðallista hækkað um 14,8% að jafnaði undanfarin fimm ár sem samsvarar 8,7% árlegri raunávöxtun.

Stýrivextir Seðlabanka Íslands voru 6% í upphafi síðasta árs eftir tíðar og miklar vaxtahækkunir á árinu 2022. Stýrivextir voru hækkaðir fjórum sinnum á árinu 2023, síðast í ágúst og hafa verið óbreyttir síðan í 9,25%. Þessar hækkunir höfðu áhrif á innlendan skuldabréfamarkað og hækkaði ávöxtunarkrafa á markaði sem þýðir gengistap fyrir skuldabréf með föstum vöxtum. Vísitala Nasdaq Iceland fyrir 10 ára löng verðtryggð skuldabréf hækkaði um 2,0% og vísitala Nasdaq Iceland fyrir 10 ára óverðtryggð skuldabréf hækkaði um 3,7%. Vísitala neysluverðs hækkaði um 8,0% á árinu og skiluðu því innlend skuldabréf neikvæðri raunávöxtun á árinu.

Blönduð söfn Ávöxtun blandaðra ávöxtunarleiða, þ.e. Ævisafna I,II,III og samtryggingarsjóðs var frá 9,4% til 11,4%.

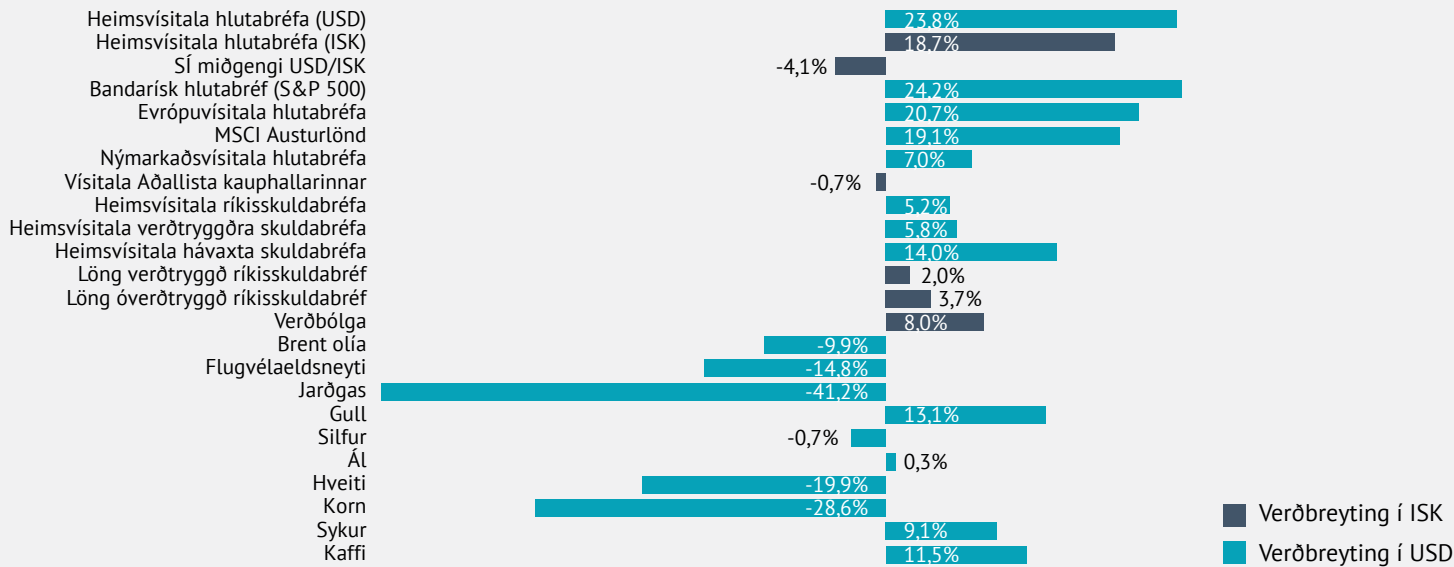
Þrátt fyrir sveiflur í ávöxtun sl. tvö ár er langtímaávöxtun blandaðra verðbréfasafna hagstæð. Þau hafa öll skilað jákvæðri raunávöxtun sl. 5 og 10 ár, mest Ævisafn I sem skilaði 5,4% raunávöxtun að jafnaði sl. 5 ár og 4,7% sl. 10 ár.

Ríkissafn hækkaði um 7,4%. Það sem skýrir ávöxtun safnsins er mikil hækkun á ávöxtunarkröfu verðtryggðra skuldabréfa. Á móti því vann hækkun á vísitölu neysluverðs sem hækkaði um 8,0% á árinu. Hafa ber í huga að hærri ávöxtunarkrafa í safninu gerir það að verkum að safnið mun skila hærri raunávöxtun horft fram á veginn, sem er jákvætt.

Innlánasafn hækkaði um 8,6%. Safnið ávaxtar eignir sínar að stærstum hluta á bundnum innlánsreikningum og vega verðtryggð innlán um 98% af eignum safnsins.

Húsnæðissafn hækkaði um 7,8%. Safnið ávaxtar eignir sínar að mestu í veðskuldabréfum, innlánum og í stuttum óverðtryggðum ríkisskuldabréfum.

Fjárfestingarumhverfið 2023

Jafnvægi vaxta og verðbólgu

Á árinu 2023 héldu vaxta-hækkanir seðlabanka Vesturlanda áfram en horft er til þess að vextir fari aftur að lækka víða á árinu 2024 í kjölfar þess að verðbólga hefur víðast hjaðnað. Alþjóðlegir hlutabréfamarkaðir áttu gott ár.

Fjárfestingaumhverfið 2023

Barátta seðlabanka heimsins við þráláta verðbólgu hélt áfram á árinu 2023 og hafði áhrif á fjármálamarkaði víða um heim. Verðbólga lækkaði víðast hvar en hægar en vonast hafði verið til. Hagvöxtur var sterkari en óttast hafði verið þótt hægt hafi á honum, sér í lagi eftir því sem leið á árið, og atvinnuleysi hélst nokkuð stöðugt og lágt. Helstu seðlabankar heims héldu áfram að hækka stýrivexti sína framan af ári en í lok árs voru stýrivextir orðnir nokkuð stöðugir og fjárfestar frekar farnir að horfa til stýrivaxtalækkana á nýju ári.

Hlutabréfamarkaðir áttu gott ár og hækkuðu helstu hlutabréfavisitölur bæði í Bandaríkjunum og Evrópu um meira en 20%. Stærstu tæknifyrirtæki heims leiddu hækkanirnar og stóðu að baki stórum hluta hækkanna hlutabréfavisitalna. Gervigreind var í sviðsljósinu og fyrirtæki á sviði gervigreindar og tengds búnaðar áttu sérstaklega gott ár. Eftir tvö erfið ár fyrir skuldabréf náðu vextir víða jafnvægi og skiluðu helstu skuldabréfavisitölur jákvæðri ávöxtun á árinu.

Spenna var áfram í samskiptum stærstu þjóða heims. Stríðs-átök í Úkraínu héldu áfram og ný átök hófust fyrir botni Miðjarðarhafs. Orkumarkaðir náðu þó betra jafnvægi eftir miklar verðhækkanir og sveiflur í kjölfar innrásar Rússa inn í Úkraínu. Olíuverð sveiflaðist mun minna árið 2023 og rafmagns- og gasverð í Evrópu lækkaði umtalsvert þar sem mildur vetur í Evrópu dró úr orkuþörf.

Á Íslandi var verðbólgan þrálátari en víðast hvar annars staðar og mældist 8,0% í lok árs. Seðlabanki Íslands hækkaði meginvexti sína um 3,25% í fjórum skrefum en líkt og hjá erlendum seðlabönkum voru stýrivextir stöðugir síðustu mánuði ársins. Ferðapjónusta hélt áfram endurkomu sinni eftir Covid heimsfaraldurinn og slagaði fjöldi ferðamanna á Íslandi hátt í metfjöldann árið 2018. Jarðhræringar á Reykjanesskaga og neikvæð fjölmiðlaumfjöllun erlendis í kjölfarið settu hins vegar strík í reikninginn í lok árs. Jarðhræringarnar höfðu víðtæk áhrif á Grindavíkurbæ og settu orkuinnviði á Reykjanesi í óvissu sem enn sér ekki fyrir endann á.

Sveiflukenndur innlendir verðbréfamarkaður

Íslenskur hlutabréfamarkaður var sveiflukenndur á árinu þar sem fréttir af stærstu félögum kauphallarinnar og hluthöfum þeirra höfðu talsverð áhrif á markaðinn. Tvö ný félög voru skráð beint á aðallista kauphallarinnar, eitt var nýskráð á First North markaðinn og önnur þrjú færðust af First North yfir á aðallistann. Sala á Kerecis um mitt ár til danska heilbrigðisfélagsins Coloplast vakti mikla athygli. Ávöxtunarkrafa íslenskra skuldabréfa hækkaði framan af á árinu og fram á haust en var tekin að lækka aftur í lok árs. Gengi krónunnar sveiflaðist nokkuð á árinu en gengið lauk árinu á svipuðum stað gagnvart evru og það hóf árið.

Fjárfestingarstefna

Efnisyfirlit

- I. Um Almenna lífeyrissjóðinn
- II. Söguleg ávöxtun
- III. Efnahagshorfur, vænt ávöxtun og framreikningur
- IV. Fjárfestingarstefna 2024
- V. Viðmið

Viðauki: Fjárfestingarstefnur ávöxtunarleiða

Fylgiskjal 1: Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar

Fylgiskjal 2: Eigendastefna Almenna lífeyrissjóðsins

Fylgiskjal 3: Reglur um lán til sjóðfélaga

Fylgiskjal 4: Útdráttur úr Eftirlitskerfi með áhættu

Ítarleg stefna

Fjárfestingarstefna Almenna lífeyrissjóðsins er aðgengileg fyrir sjóðfélaga á vefsíðu sjóðsins, www.almenni.is.

Fjárfestingarstefna 2024

Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins samþykkti í nóvember fjárfestingarstefnu fyrir árið 2024. Í henni eru upplýsingar um uppbyggingu Almenna lífeyrissjóðsins og er fjallað um samtryggingarsjóð og ávöxtunarleiðir séreignarsjóðs. Farið er yfir sögulega ávöxtun verðbréfa og samspil ávöxtunar og áhættu. Í framhaldi af þeirri umfjöllun er sett fram fjárfestingarstefna fyrir allar ávöxtunarleiðir og fjárfestingarheimildir. Sérstakur kafli er um viðmið við kaup á verðbréfum og einnig fylgja reglur um lán til sjóðfélaga, stefna Almenna um ábyrgar fjárfestingar, eigendastefna Almenna og útdráttur úr Eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóðsins.

Helstu breytingar frá fyrri stefnu

- Óverulegar breytingar eru gerðar á fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiða á milli ára. Þó hefur vikmörkum einstakra eignaflokka í stefnu blandaðra safna verið hnikað til.
- Í kafla IV um fjárfestingarstefnu er fjallað um takmarkanir sem gilda fyrir lágmarkstryggingavernd og viðbótartryggingavernd. Þar kemur fram að hámarksvægi í fjármálagerningum útgefnum af Reykjavíkurborg og Lánasjóði sveitarfélaga sem hlutfall af heildareignum ávöxtunarleiða hefur verið lækkað úr 7,5% í 5%, til samræmis við aðra útgefendur fjármálagerninga. Þetta hlutfall var einnig 5% fyrir skráða útgefendur fasteignatryggðra skuldabréfa en er nú hækkað í 7,5% vegna aðstæðna á markaði.

- Í kafla V er fjallað um viðmið sem höfð eru til hliðsjónar við val á verðbréfum. Þar kemur nú fram heimild til fjárfestinga í breytanlegum skuldabréfum fyrirtækja og víkjandi skuldabréfum banka, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Þá hafa skilyrði um fjárfestingar í skuldabréfum sveitarfélaga jafnframt verið skýrð nánar.
- Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna eru staðfestar sérstaklega af stjórn og eru fylgiskjöl með fjárfestingarstefnu. Óverulegar breytingar eru gerðar á stefnunum á milli ára.

Sjálfbærni í fjárfestingum

Stefnuskjöl

Lífeyrissjóðurinn starfar eftir stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar, sem endurskoðuð er á hverju ári. Með ábyrgum fjárfestingum er átt við að horft sé til umhverfismála, félagslegra málefna og stjórnarhátta í fyrirtækjum. Viðmið og áherslur um stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn á verulegan eignarhlut í, er jafnframt að finna í eigendastefnu sjóðsins.

Sambætting sjálfbærniáhættu í fjárfestingarferli

Almennt lífeyrissjóðurinn horfir til og leggur áherslu á sjálfbærni í fjárfestingum í samræmi við stefnu um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefnu. Stefnurnar eru þannig hluti af fjárfestingarferli sjóðsins og er ætlað að styðja við markmið um sjálfbærni og mæla fyrir um umgjörð virks eignarhalds hjá sjóðnum. Lífeyrissjóðurinn telur að áhersla á umhverfismál, félagsleg málefni og stjórnarhætti sé mikilvæg forsenda fyrir því að fyrirtæki geti orðið sjálfbær í rekstri, stuðlað að sjálfbærri nýtingu auðlinda og skilað góðri afkomu til langs tíma, sem samræmist langtímasjónarmiðum í fjárfestingum. Við fjárfestingarákvarðanir sjóðsins er stefnt að því að hámarka verðmæti eigna til lengri tíma lítið, huga að góðri áhættudreifingu og jafnframt horfa til áhættuþátta tengdum sjálfbærni í heildaráhættumati fjárfestinga.

Talsverð þróun hefur verið á sviði sjálfbærnilöggjafar í nær-umhverfi Íslands á undanförunum árum sem hefur kallað á aðlögun á fjárfestingarferli og upplýsingagjöf lífeyrissjóða og annarra fjárfesta. Í fyrra tóku t.d. tvær evrópskar reglu-

gerðir gildi hér á landi, annars vegar reglugerð um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu (SFDR) og hins vegar flokkunarreglugerð með samræmdum skilgreiningum á hvað telst umhverfislega sjálfbær starfsemi fyrirtækja (EU Taxonomy). Að auki er von á reglugerð um sjálfbærniupplýsingagjöf stórra og/eða skráðra fyrirtækja (CSRD) sem gert er ráð fyrir að taki gildi hérlendis á næstu árum. Fleiri reglugerðir eru á leiðinni en tilgangur sjálfbærni-regluverks í Evrópu er m.a. að samræma upplýsingagjöf, sporna við grænþvotti og greiða fyrir sjálfbærri fjárfestingu.

Umvhverfisáhrif fjárfestinga

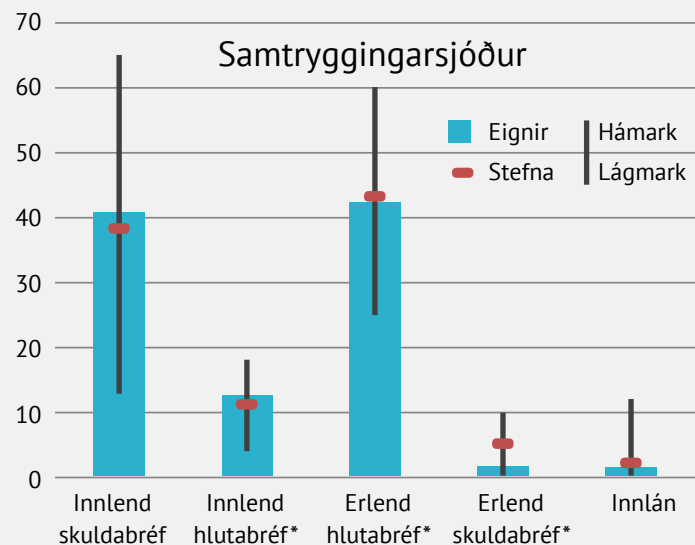
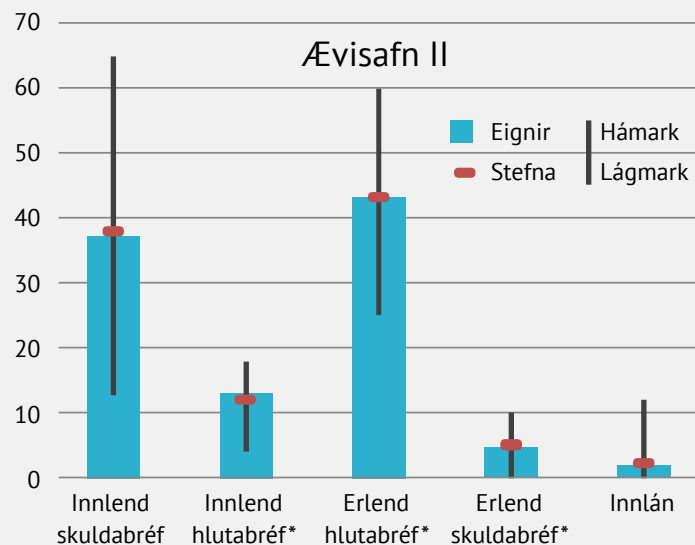
Í samræmi við stefnu lífeyrissjóðsins og nýlegar reglugerðir, er unnið að því að greina umhverfisáhrif fjárfestinga sjóðsins og framkvæma viðeigandi mat, m.a. með það í huga að draga úr kolefnisspori og upplýsa sjóðfélaga um umhverfisáhrif fjárfestinga. Áhersla er lögð á að birta upplýsingar sem byggja á áreiðanlegum og viðeigandi gögnum í samræmi við þróun á sviði sjálfbærnilöggjafar og sem gefa jafnframt heildstæða

mynd af eignasafni sjóðsins. Ekki er tekið tillit til helstu neikvæðu áhrifa fjárfestingaákvæðana á sjálfbærniþætti á þann hátt sem skilgreint er í SFDR reglugerð ESB. Þó er unnið að því að meta hvort og þá hvernig æskilegt er að framkvæma viðeigandi mat á neikvæðum áhrifum fjárfestingarákvæðana á sjálfbærniþætti, eins og skilgreint er í fyrrnefndri reglugerð.

Styður við markmið um góða langtímaávöxtun

Sjóðurinn telur að áherslur á sjálfbærni og samfélagsábyrgð hjá fyrirtækjum fari saman við markmið sjóðsins um góða langtímaávöxtun. Hjá flestum þjóðum hefur jafnframt orðið almenn vitundarvakning sem m.a. eykur líkur á að fyrirtæki sem leggja áherslu á sjálfbærni ráði til sín hæft starfsfólk, geti bætt rekstur og þjónustu við viðskiptavinum og skilað góðri afkomu til langs tíma. Mikil eftirspurn er einnig eftir umhverfisvænum lausnum og því er margt sem bendir til að slíkar fjárfestingar geti skilað góðri langtímaávöxtun auk þess að hafa jákvæð áhrif á samfélög.

Eignasamsetning

Eignir og fjárfestingarstefna

Hér til hliðar er samanburður á fjárfestingarstefnu og eignum tveggja stærstu safna Almenna, samtryggingarsjóðs og Ævisafns II. Nánari upplýsingar eru á vefsíðu sjóðsins, www.almenni.is.

* Sérhæfðir sjóðir eru taldir með þeim eignaflokkum sem við á m.v. undirliggjandi eignir þeirra.

Blönduð söfn komin á stefnu

Það má segja að eignasamsetning blandaðra safna Almenna, þ.e.a.s. Ævisafns I, Ævisafns II, Ævisafns III og samtryggingarsjóðs sé komin á langtímafjárfestingarstefnu safnanna. Helsta undantekningin er hjá samtryggingarsjóði sem er enn með undirvigt í erlendum skuldabréfum og yfirvigt á móti í innlendum skuldabréfum. Vægi skuldabréfa og lánasamninga í erlendri mynt var aukið í fjárfestingarstefnu blandaðra safna fyrir ári síðan. Markmiðið með breytingunni er að auka áhættudreifingu í söfnunum.

Erlend verðbréf auka áhættudreifingu

Með því að fjárfesta í erlendum verðbréfum dreifist áhætt-

an á fleiri hagkerfi en það íslenska sem er bæði smátt og einsleitt. Ævisafn I, Ævisafn II og Ævisafn III hafa náð langtímastefnu um vægi erlendra eigna. Samtryggingarsjóður er enn með undirvigt á erlend skuldabréf og er stefnt að því að hann nái stefnu fyrir lok árs.

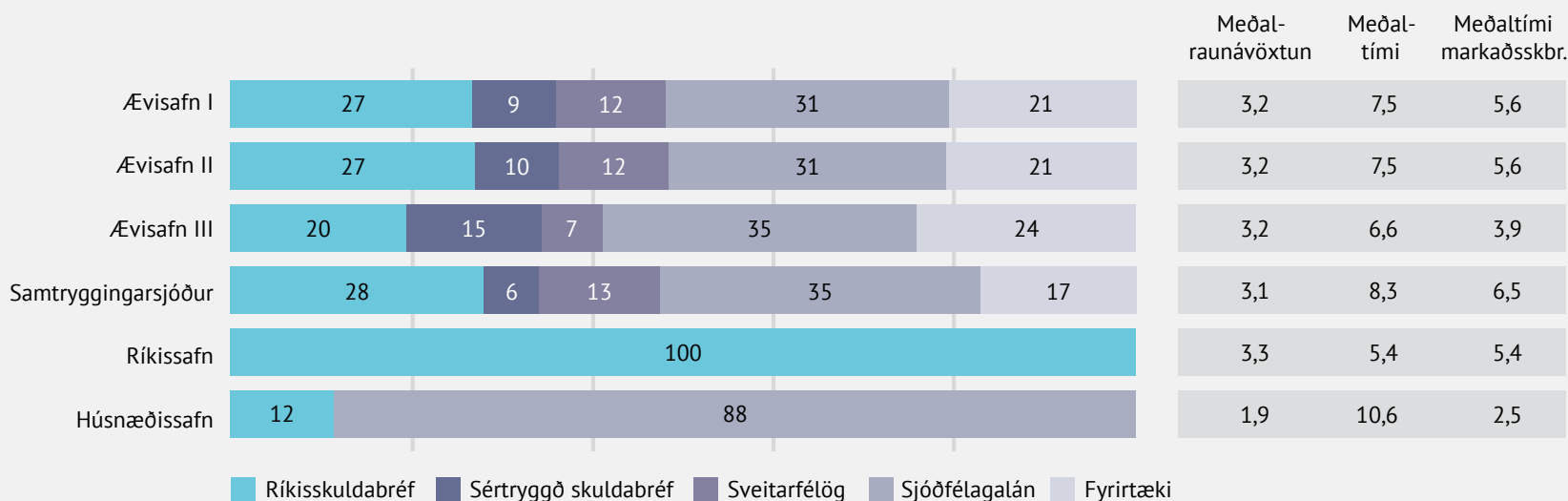
Val um ávöxtunarleið í séreign

Iðgjöld í séreignarsjóð eru greidd í ávöxtunarleið samkvæmt vali sjóðfélaga. Sjóðfélagar geta hvenær sem er skipt um ávöxtunarleið og valið þá leið sem hentar þeim best. Ráðgjafar sjóðsins eru tilbúnir að veita nánari upplýsingar og aðstoða við val á ávöxtunarleið. Hægt er að velja á milli þriggja ávöxtunarleiða sem fjárfesta í hlutabréfum,

skuldabréfum og innlánnum (ævisöfn), Ríkisskuldabréfasafns, Innlánasafns og Húsnæðissafns (fjárfestir í skuldabréfum og innlánnum).

Söfn með góða eignadreifingu

Ráðgjöf Almenna lífeyrissjóðsins er að blönduð og vel dreifð verðbréfasöfn séu góður kostur fyrir lífeyrissparnað, veiti góða áhættudreifingu og skili bestu ávöxtuninni til lengri tíma. Mikilvægt er að dreifa fjárfestingum á milli innlána, skuldabréfa og hlutabréfa og einnig á milli ólíkra landa og hagkerfa.

Minnkandi vægi ríkisskuldabréfa

Vægi sjóðfélagalána og fyrirtækjaskuldabréfa hefur aukist í skuldabréfasafni blandaðra safna á árinu 2023 en á móti hefur vægi ríkisskuldabréfa og sértryggðra skuldabréfa minnkað.

Innlend skuldabréf

Skuldabréfin eru annars vegar markaðsskuldabréf og hins vegar sjóðfélagalán. Verðtryggingarhlutfall skuldabréfa í Ævisafni I, II og samtryggingarsjóði er hátt eða um 82% og í Ævisafni III er það um 78% en safnið fjárfestir jafnframt í verðtrygðum innlánnum. Verðtryggingarhlutfall skuldabréfa í Ríkissafni er um 96% og í Húsnæðissafni um 59%.

Skörp hækkun ávöxtunarkröfu

Ávöxtunarkrafa skuldabréfa hækkaði verulega á árinu 2023 og hefur ávöxtunarkrafa verðtryggðra ríkisskuldabréfa ekki verið hærrí síðan um mitt ár 2016. Vísitala Nasdaq Iceland fyrir 10 ára löng verðtryggð ríkisskuldabréf hækkaði um 2,0% á árinu 2023 og vísitala Nasdaq Iceland fyrir 10 ára óverðtryggð ríkisskuldabréf hækkaði um 3,7%. Vísitala neysliverðs hækkaði um 8,0% á árinu og skiluðu því innlend skuldabréf neikvæðri raunávöxtun. Hafa ber í huga að hærrí ávöxtunarkrafa skuldabréfa gerir það að verkum að skuldabréf munu

skila hærrí raunávöxtun horft fram á veginn, sem er jákvætt fyrir fjárfesta.

Skuldabréf gefin út af ÍL-sjóði

Enn ríkir óvíska um uppgjör HFF skuldabréfa útgefin af ÍL-sjóði eftir að fjármála- og efnahagsráðherra tilkynnti um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs í október 2022. Þann 23. febrúar 2024 tilkynnti Fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ÍL-sjóðs og íslenska ríkisins og fulltrúar 18 lífeyrissjóða (þ.a.m. Almenni lífeyrissjóðurinn), um að ákveðið hafi verið að hefja viðræður um uppgjör á skuldabréfum sjóðsins.

Sjá nánar skýringu 13 í ársreikningi þessum.

Lán til sjóðfélaga

Töluverð eftirspurn var eftir sjóðfélagalánnum á árinu 2023 og voru nýlánveitingar umfram uppgreiðslur á árinu. Eftirspurn eftir verðtrygðum lánnum hefur aukist og vógu verðtryggð lán um 63% af nýlánveitingum á síðasta ári.

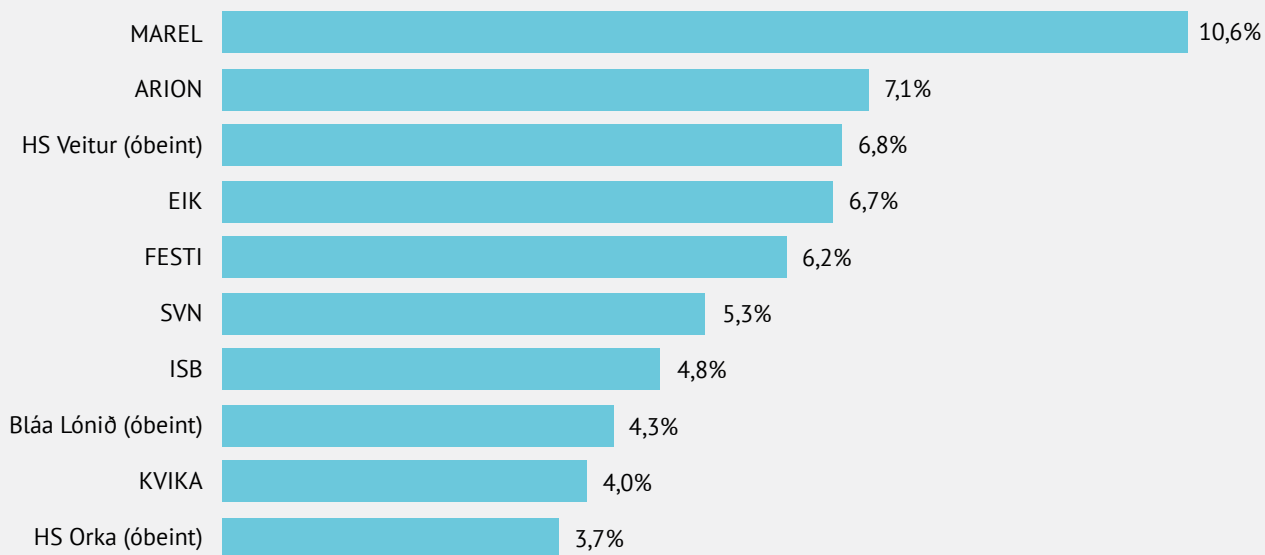
Binditími skuldabréfa

Meðaltími skuldabréfa segir til um hversu lengi höfuðstóll er bundinn að jafnaði og er vísbending um verðnæmni skuldabréfa ef markaðsvextir breytast. Þannig er hægt að áætla verðbreytingu skuldabréfs með því að margfalda vaxtabreytingu með meðaltíma þess. Sem dæmi má nefna að skuldabréf með 10 ára meðaltíma hækkar um 10% í verði ef vextir lækka um eitt prósentustig og öfugt.

Sjóðfélagalán taka ekki hefðbundnum markaðssveiflum og mynda því ákveðinn stöðugleika í blönduðu skuldabréfasafni.

Meðalávöxtun er vísbending um framtíðarávöxtun

Meðalávöxtun segir til um meðalávöxtunarkröfu skuldabréfa og er vísbending um hvaða ávöxtun söfnin geta gefið í framtíðinni ef markaðsvextir haldast óbreyttir.

Áhættudreifing

Myndin sýnir vægi 10 stærstu félaga í innlenda hlutafjár safni Almenna. Samtals veiga 10 stærstu eignirnar 60%, næstu 10 veiga 22% og minni eignir 19%. Marel vigtar þungt í safninu en er þó undirvigtað miðað við vægi félagsins meðal skráðra félaga á Nasdaq OMX Iceland.

Innlend hlutabréf

Innlendur hlutabréfamarkaður átti undir högg að sækja stóran hluta af árinu. Hins vegar rétti hlutabréfamarkaðurinn nokkuð úr kútnum síðustu tvo mánuði ársins, óskuldbindandi yfirtökutilboð í Marel átti þar stóran þátt í að snúa við þróun ársins fram að þessum tímapunkti. Heildarávöxtun vísitölu aðallista Nasdaq Iceland (OMXIGI) var neikvæð um 0,7%. Hlutabréf margra félaga á Aðalmarkaði lækkuðu nokkuð á árinu en þó ekki allra, Amaroq, Ölgerðin, Sjóvá og Hampiðjan áttu gott ár. Hlutabréfaeignir Almenna hækkuðu um 1,4% yfir árið 2023. Ávöxtun safnsins var ásættanleg miðað við vaxtaþróun og verðþróun á helstu mörkuðum.

Helstu breytingar 2023

Árið var líflegt á hlutabréfamarkaði þrátt fyrir lækkanir á markaði framan af ári. Hlutabréf Hampiðjunnar, Ísfélagsins

og Kaldalóns voru skráð á aðallista Nasdaq Iceland. Icelandic Salmon var skráð á First North markaðinn. Það styrkir innlendan hlutabréfamarkað að mörg og fjölbreytt fyrirtæki séu skráð, m.a. út frá sjónarmiðum um áhættudreifingu. Á aðallista Nasdaq Iceland eru nú skráð 26 hlutafélög og 5 eru skráð á First North markaðinn. Origo var eina félagið sem var afskráð á árinu en fyrirtækið kvaddi kauphöllina eftir 27 ár á markaði.

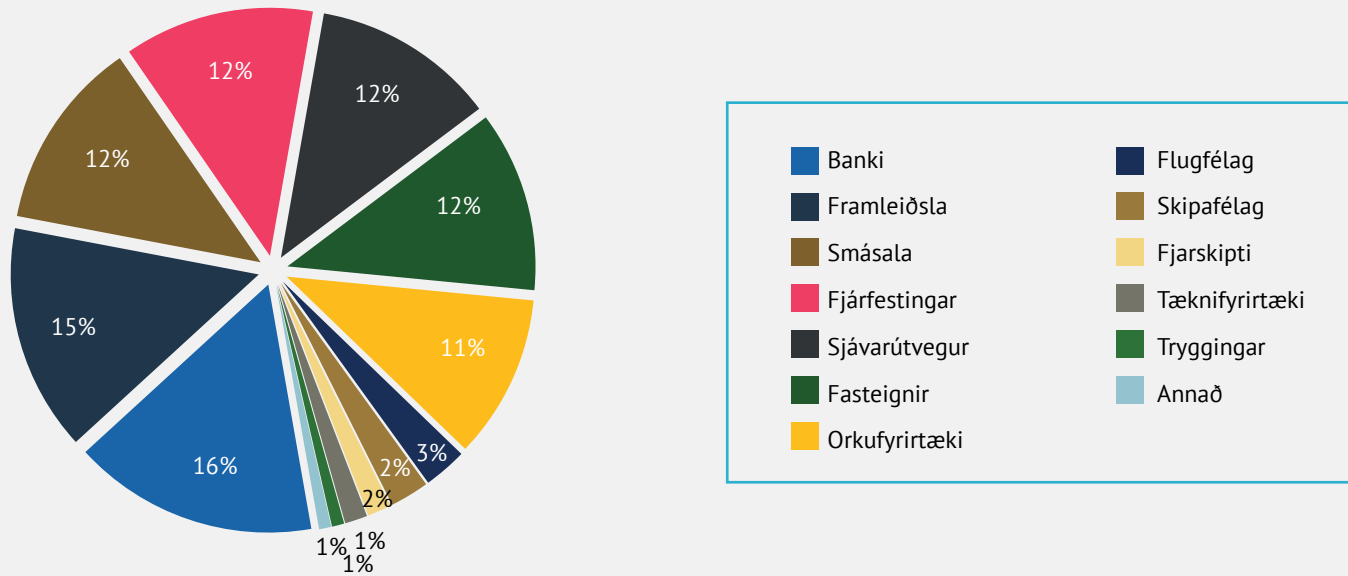
Heildarviðskipti með hlutabréf á árinu námu 2.224 ma.kr. en til samanburðar var veltan með hlutabréf árið 2022, 1.093 ma.kr. Markaðsvirði allra skráðra hlutabréfa var í árslok 2.700 ma.kr. og hækkaði því lítillega milli ára. Alvotech var stærsta félagið á markaðnum og Marel það næststærsta. Nokkur stór viðskipti urðu á árinu; Origo var afskráð, Hampiðjan kláraði að kaupa danska félagið Mörenot og danska félagið Coloplast tilkynnti um yfirtökutilboð í íslenska félagið Kerecis fyrir um 175 ma.kr.

Almennir fjárfesti í innlendum hlutabréfum fyrir 4,8 ma.kr. á árinu 2023, þar af 2,2 ma.kr. í skráðum félögum.

Áhættudreifing

Við stýringu innlendra hlutafjäreigna er lögð áhersla á áhættudreifingu. Við stýringuna er horft til undirliggjandi áhættu af rekstri eða eignum hlutafjäreigna og reynt að dreifa henni á útgefendur, atvinnugreinar og markaðssvæði. Með þessu er leitast við að lágmarka sértæka áhættu. Þegar horft er í gegnum eignarhald á sjóðum og félögum átti Almenni eignarhluti í 84 íslenskum fyrirtækjum.

Dreift eignasafn á litlum markaði

Sundurliðun eigna

Myndin sýnir sundurliðun á undirliggjandi áhættu á atvinnugreinar í innlendu hlutabréfasafni Almenna lífeyrissjóðsins. Horft er í gegnum sjóði.

Sveiflukennt ár að baki og útlit er fyrir að toppnum sé náð í stýrivöxtum og verðbólgu

Alþjóðlegir markaðir endurspegluðu bjartsýni að mestu leyti og helstu hlutabréfavitölur hækkuðu umtalsvert eftir erfitt ár 2022. Alþjóðleg verðbólga lækkaði á árinu og eftir vaxtahækkunar síðustu ára er útlit fyrir að stærstu seðlabankar heimsins hefji sín vaxtalækkunarferli á árinu.

Hratt dró úr hagvexti á árinu 2023 og var það helst vöxtur í útflutningi og hraður samdráttur innflutnings sem hélt hagvexti við. Seðlabankinn gerir þó ráð fyrir 1,9% hagvexti árið 2024 en eftir miklar hækkunar stýrivaxta síðustu tvö árin er líklegt að hápunktinum hafi verið náð og væntingar eru til þess að vaxtalækkunarferli hefjist á árinu. Hófsamir kjarasamningar sem þegar hafa verið undirritaðir og mikill vilji samningsaðila til að stuðla að verðstöðugleika renna stóðum undir væntingar um lægri verðbólgu og vexti og að hagkerfið leiti í jafnvægi á árinu 2024.

Óvissa er um efnahagshorfur í alþjóðaumhverfinu. Framvinda stríðsátakanna í Úkraínu og fyrir botni Miðjarðarhafs munu

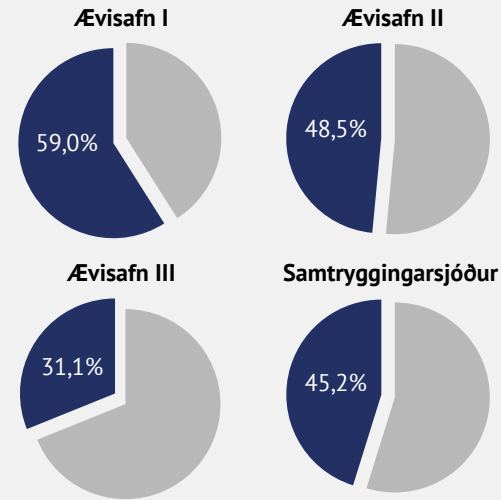
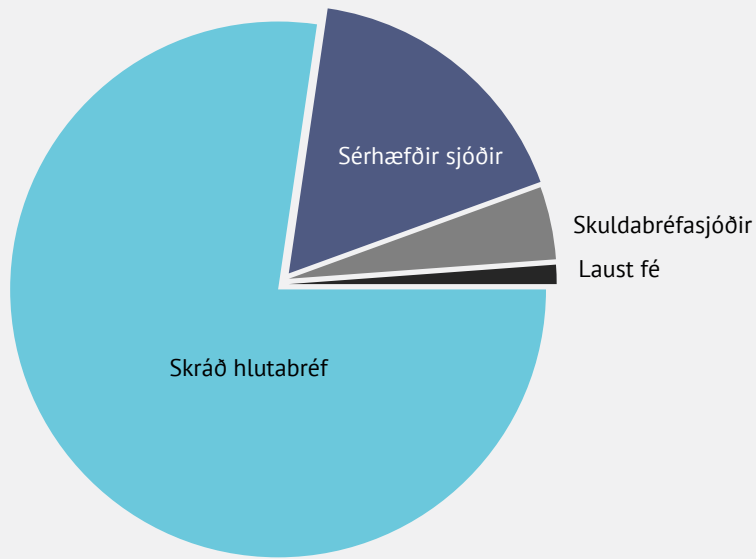
ráða miklu um alþjóðlega efnahagsþróun sem mun óhjákvæmilega einnig hafa áhrif hér á landi. Þá hefur hagvöxtur í helstu viðskiptalöndum verið lítill.

Mikil gróska hefur átt sér stað í vísifyrirtækjum og nýsköpun á Íslandi og er sú þróun að skila efnilegum vaxtarfyrirtækjum. Þá heldur metnaðarfull uppbygging áfram í landeldisfyrirtækjum á Íslandi, sér í lagi á suðvesturhorni landsins. Þessi þróun mun hafa mikil áhrif og opna á áhugaverð fjárfestingatækifæri. Góðar líkur eru á frekari fjölgun fyrirtækja í Kauphöll Íslands á árinu 2024.

Horfur í rekstri innlendra fyrirtækja

Við teljum ástæðu til bjartsýni en hóflegra væntinga um arðsemi fjárfestinga og fjármagns fyrir árið 2024. Fram undan eru áhugaverðir mánuðir og misseri á fjármálamörkuðum, eftir miklar hækkunar hlutabréfa erlendis á síðasta ári má gera ráð fyrir að markaðir leiti aftur í jafnvægi og væntar hækkunar á erlendum mörkuðum verði hófstílltar. Horfur fyrir Ísland eru nokkuð góðar, horfur í innlendu atvinnulífi eru ágætar um

þessar mundir og ennþá er reiknað með hagvexti þótt spáð sé að atvinnuleysi hækki eitthvað eftir því sem líður á árið. Flest augu verða á Seðlabankanum á vormánuðum enda eru væntingar margra til þess að stýrivextir fari lækkanði með lækkanði verðbólgu. Kjarasamningar og ástandið í Grindavík virðast ekki ætla að verða verðbólguhvetjandi. Hóflegar launahækkunar munu ekki einungis létta á kostnaðarhlið félaga heldur einnig minnka óvissu varðandi launaþróun og verðbólguhorfur. Væntingar eru um góðan rekstur ferðaþjónustunnar. Útlitið er gott hjá útflutningsgreinum sem mun hafa jákvæð áhrif á innlent hagkerfi. Efnahagslífið mun að öllum líkindum styrkjast með komu fleiri ferðamanna til landsins eins og spár gera ráð fyrir og heilt yfir eru jákvæðar horfur í rekstri innlendra félaga. Útlit er fyrir að við sjáum hvort að Marel og JBT nái saman og verður spennandi að fylgjast með mögulegri yfirtöku á einu stærsta félagi landsins.

Erlendar eignir í ávöxtunarleiðum

Hér til hliðar kemur fram skipting eigna í ávöxtunarleiðum. Dökki hlutinn eru erlendar eignir og þar kemur jafnframt fram hlutfallslegt vægi þeirra. Ávöxtunarleiðirnar, þ.e. Ævisafn I, II, III og samtryggingarsjóður voru um áramótin nálægt stefnu í erlendum eignum.

Erlent eignasafn vex

Erlent eignasafn Almenna lífeyrissjóðsins stóð í rúnum 174 milljörðum króna í árslok 2023 og hækkaði um tæpa 35 milljarða króna á árinu. Eignaaukningin á árinu skýrist að stórum hluta af hækkun á erlendum hlutabréfamarkaði. Þá námu erlendar fjárfestingar á árinu um 9,6 milljörðum króna nettó og var stærstum hluta ráðstafað í skráða erlenda skuldabréfasjóði og sérhæfða hlutabréfasjóði.

Talsverðar hækkanir voru á flestum hlutabréfamörkuðum á síðasta ári. Heimsvísitala hlutabréfa MSCI hækkaði um 23,8% í dollar eða um 18,7% í íslenskum krónum þar sem krónan styrktist gagnvart Bandaríkjadal á árinu. Þetta er jákvæður viðsnúningur frá árinu 2022 þegar lækkun var á flestum hlutabréfamörkuðum. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum hefur þó að jafnaði verið góð undanfarin ár og heimsvísitala hlutabréfa MSCI hefur hækkað að jafnaði um 16,4% í íslenskum krónum síðstliðin fimm ár sem jafngildir um 10,2% árlegri raunávöxtun.

Hlutabréf stærsti eignaflokkurinn

Skráð hlutabréf vega rúm 77% af erlendum eignum. Til að ná sem bestri áhættudreifingu notar Almenni lífeyrissjóðurinn erlenda verðbréfasjóði við fjárfestingar í skráðum hlutabréfum. Við val á sjóðum er horft til ýmissa atriða eins og árangurs, kostnaðar, aðferða, stýringaraðila og stöðugleika í rekstri. Áhersla er lögð á fjárfestingar í sjóðum þar sem áhættudreifing er mikil og kostnaður lágur.

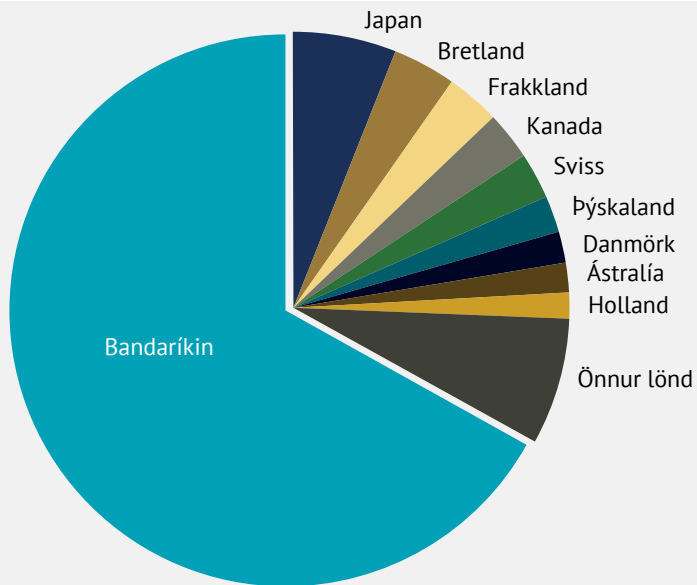
Erlend skuldabréf auka áhættudreifingu

Erlend skuldabréf vega í heildina rúm 7% af erlendum eignum lífeyrissjóðsins. Fjárfest er í ríkisskuldabréfum, sérhæfðum fyrirtækjalánasjóðum og skammtímasjóði. Skuldabréfin eru mikilvæg til að auka áhættudreifingu í eignasöfnum lífeyrissjóðsins og jafna sveiflur í ávöxtun. Vaxtastig erlendis hefur jafnframt verið hátt og tækifæri á markaði hafa verið nýtt til fjárfestinga í skuldabréfum á góðum kjörum.

Sérhæfðir sjóðir – sveiflujöfnun og umframávöxtun

Sérhæfðir sjóðir vógu í heildina um 17% af erlendum eignum í árslok 2023. Sérhæfðir sjóðir fjárfesta m.a. í óskráðum hlutabréfum, lánasamningum og innviðum. Stefnt er að því að auka fjárfestingar í sérhæfðum sjóðum og stefnan er að sjóðir sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum vegi um 4-9% af blönduðum söfnum, þ.e. ævisöfnum og samtryggingarsjóði. Því til viðbótar er stefnt að því að fjárfesta í sjóðum sem fjárfesta í öðrum óskráðum eignum, t.d. fyrirtækjalánum.

Sérhæfðir sjóðir geta jafnað sveiflur í ávöxtun yfir ákveðin tímabil. Verðmæti sérhæfðra sjóða sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum sveiflast t.d. gjarnan með öðrum hætti en verðmæti skráðra hlutabréfa og eru sjóðirnir því mikilvægir til að jafna sveiflur. Slíkir sjóðir hafa jafnframt skilað ágætri ávöxtun undanfarin ár og er markmið þeirra að skila ávöxtun umfram skráð bréf á markaði.

Eignir	
Hlutabréfasjóðir	ma.kr.
Vanguard ESG Developed All Cap Equity Index	30,3
iShares Developed World ESG Screened Index	29,6
iShares Developed World Index	23,2
Storebrand Global ESG Plus	17,1
Vanguard Global Stock Index	16,4
T.Rowe Price Global Focused Growth Equity	9,5
GuardCap Global Equity	8,7
	134,7

Áhættudreifing

Áhersla er lögð á að dreifa áhættu í fjárfestingum á erlendum mörkuðum. Til að ná sem mestri áhættudreifingu notar lífeyrissjóðurinn erlenda sjóði, bæði verðbréfasjóði og sérhæfða sjóði við fjárfestingar og í erlendum hlutabréfafjárfestingum er hlutfall vísitölusjóða jafnframt hátt eða um 73%.

Hlutabréfasjóðir

Erlend skráð hlutabréf eru að jafnaði keypt með milligöngu verðbréfasjóða (UCITS) og óskráð erlend hlutabréf eru að jafnaði keypt með milligöngu sérhæfðra sjóða. Stefnt er að því að um 70% af erlendra hlutabréfaeign séu markaðssjóðir sem fjárfesta í sömu hlutföllum og hlutabréf vega á markaði m.v. skilgreindar viðmiðunarvísitölur. Stefnt er að því að um 15% af erlendra hlutabréfaeign séu virkir sjóðir, þ.e. sjóðir sem velja verðbréf með það að markmiði að ná hærri ávöxtun en viðmiðunarvísitala. Jafnframt er stefnt að því að um 15% af erlendra hlutabréfaeign sé í sérhæfðum sjóðum sem fjárfesta í óskráðum hlutafélögum.

Aukin samþjöppun á markaði

Mikil áhættudreifing einkennir erlenda hlutabréfasafnið. Safnið á hlutdeild í tæplega 5.000 fyrirtækjum í yfir 50 löndum sem skilar sér inn í þær ávöxtunarleiðir sem fjárfesta í hlutabréfum. Hinsvegar hefur aukin samþjöppun á skráðum hlutabréfamarkaði og vöxtur upplýsingatækniyrirtækja

undanfarin ár leitt til þess að áhætta á einstök fyrirtæki í dreifðum sjóðum hefur aukist. Þannig vega 100 stærstu fyrirtækin í heimsvísitölu hlutabréfa MSCI nú tæp 50% af vísitölunni og sjö stærstu fyrirtækin vega hátt í 20% af vísitölunni. Þessi sjö fyrirtæki, Apple, Microsoft, Alphabet, Amazon, Nvidia, Meta og Tesla, sem stundum hafa verið kölluð „the magnificent seven“ leiddu hækkanir á markaði í fyrra og hafa jafnframt gert það yfir lengra tímabil.

Landaskipting og atvinnugreinar

Sjóðurinn stefnir að því að landaskipting og atvinnugreinaskipting erlendra hlutabréfa sé sambærileg og í heimsvísitölu hlutabréfa, MSCI. Þessi hlutföll geta þó orðið eitthvað frábrugðin heimsvísitölunni vegna virkra hlutabréfasjóða sem velja einstök fyrirtæki og vísitölusjóða sem hafa aðra viðmiðun en heimsvísitölu hlutabréfa MSCI.

Sjálfbærni

Í samræmi við stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar, er

áhersla lögð á sjálfbærni og samfélagsábyrgð í erlendum hlutabréfafjárfestingum. Unnið er að því að greina umhverfisáhrif fjárfestinga sjóðsins og framkvæma viðeigandi mat, m.a. með það í huga að draga úr kolefnisspori. Ríflega 2/3 hlutar af skráðu hlutabréfasafni sjóðsins eru í verðbréfasjóðum þar sem sjálfbærni er innleidd í fjárfestingarferli sjóðs (grein 8 í SFDR reglugerð ESB) eða í sjóðum sem hafa sérstök sjálfbærnimarkmið (grein 9 í SFDR reglugerð ESB).

Vægi erlendra eigna í söfnum

Vægi erlendra eigna í blönduðum söfnum, þ.e. Ævisafni I, II, III og samtryggingarsjóði er í heildina nálægt fjárfestingarstefnu safnanna. Vægi erlendra skuldabréfa í Ævisafni III og samtryggingarsjóði er þó nokkuð lægra en fjárfestingarstefna safnanna gerir ráð fyrir. Gert er ráð fyrir að söfnin nái stefnu um erlend skuldabréf á næstu mánuðum, en hafa þær í huga að ávöxtun á verðbréfamörkuðum er og verður ráðandi þáttur í yfir- og undirvigt í einstökum eignaflokkum.

Tíu stærstu útgefendur skuldabréfa

Útgefendur skuldabréfa	Samtr-sjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III
 Sjóðfélagalán	14,4%	7,4%	11,4%	18,2%
 Ísland – ríkisskuldabréf	11,4%	6,3%	10,1%	10,2%
 Reykjavíkurborg	2,5%	1,3%	2,1%	1,6%
 Lánasjóður sveitarfélaga ohf.	1,8%	0,9%	1,4%	
 Reginn hf.	1,1%			1,4%
 Arion banki hf.	1,0%	0,7%	1,2%	2,0%
 Reitir fasteignafélag hf.	1,0%	0,9%	1,4%	3,0%
 Íslandsbanki hf.	1,0%	0,9%	1,4%	2,9%
 Eik fasteignafélag hf.	1,0%	0,8%	1,3%	2,4%
 Landsbankinn hf.	0,9%	0,9%	1,5%	3,4%
 Bandaríkin – ríkisskuldabréf		1,2%	1,8%	2,4%
Samtals vægi	36,2%	21,5%	33,5%	47,6%
Heildarstærð í milljörðum króna	194,3	50,2	89,7	44,6

Nánari upplýsingar

Upplýsingar um stærstu skuldara í hverri ávöxtunarleidd eru birtar mánaðarlega á heimasíðu sjóðsins. Þar er jafnframt að finna nánari upplýsingar um útgefendur á síðu hverrar ávöxtunarleiddar.

Ólíkt vægi skuldabréfa

Ríkisskuldabréf og veðtryggð sjóðfélagalán vega þyngst. Samanlagt vega 10 stærstu útgefendur skuldabréfa misþungt í söfnum sem fjárfesta bæði í skuldabréfum og hlutabréfum eða frá tæpum 22% upp í tæp 48% af eignum.

Lánshæfismat og viðmiðanir

Við kaup á skuldabréfum er m.a. horft til fjárhagslegs styrkleika útgefenda. Við kaup á erlendum skuldabréfum útgefenda með opinbert lánshæfismat skal miðað við að útgefandi hafi a.m.k. lánshæfismat eins og fram kemur í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Við kaup á skuldabréfum sem hafa ekki lánshæfismat skulu sjóðstjórar yfirfara atriði sem talin eru upp í V.kafla fjárfestingarstefnunnar og meta hvort útgefendur uppfylli skilyrði um traustan efnahag og góða rekstrarafkomu. Almennt er mati á útgefanda skipt upp í eðlislæga og mælanlega þætti útgefanda og útgáfunnar. Eðlislægir þættir eru t.d. atvinnugrein, lagaumhverfi og skilmálar útgáfu. Þeir mælanlegu þættir sem horft er til eru fjármagnsskipan, greiðslugeta og arðsemi.

Skilmálar til að tryggja endurgreiðslu

Sjóðurinn fer fram á að óveðtryggð skuldabréf innihaldi skilmála til að tryggja endurgreiðslu bréfanna. Skilmálarnir fjalla

um upplýsingaskyldu, eiginfjárvöð, breytingar á grundvallarrekstrarþáttum, breytingar á eignarhaldi, um sölu eigna, um skuldsetningu, um veðsetningu eigna, um vanskil annarra skuldbindinga, um rétt kröfuhafa, vaxtaþekju og fleira.

Stærstu útgefendur

Ríkissjóður er stærsti útgefandi skuldabréfa í blönduðu söfnunum, sem fjárfesta bæði í skuldabréfum og hlutabréfum. Vægi skuldabréfa með ríkisábyrgð lækkaði á árinu 2023 frá fyrra ári. Á móti jókst vægi sjóðfélagalána í Ævisöfnunum. Bakvið sjóðfélagalánin eru um 1.627 greiðendur. Þegar við horfum í gegnum skuldabréfatengda verðbréfasjóði og undirliggjandi lántakendur sjóðfélagalána þá er fjöldi útgefenda skuldabréfa og skuldabréfatengdra sérhæfðra sjóða um 1.939. Ef sjóðfélagalán eru talin sem einn útgefandi eru samtals um 313 útgefendur. Vægi útgefenda er nokkuð breytilegt milli safna en það ræðst m.a. af markmiði um sparnaðartíma og vægi erlendra verðbréfa. Í Ævisafni III er um 11,1% eigna

ávaxtað á innlánsreikningum hjá Íslandsbanka (2,9%), Landsbankanum (4,9%) og Arion banka (3,3%). Vægi innlána í Ævisafni III hefur lækkað frá fyrra ári þegar það var 15%.

Önnur söfn

Eins og nafn Ríkissafnsins gefur til kynna er ríkissjóður eini útgefandi skuldabréfa í safninu en það hefur einnig heimild til að hafa hluta eigna í innlánunum. Innlánasafnið ávaxtar eignir sínar á innlánsreikningum hjá Íslandsbanka (31%), Arion banka (33%), Landsbankanum (29%) og Kviku banka (6%). Inneignir sjóðfélaga í Innlánasafninu falla undir ákvæði laga nr. 98/1999 um innstæðutryggingar. Húsnæðissafnið er ekki stórt í samanburði við hin söfnin en það er um 897 m.kr. að stærð og vega sjóðfélagalánin um 80,7%, innlán um 8,7% og ríkisbréf um 10,6%.

Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa

Útgefendur hlutabréfa	Samtr-sjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III
Apple Inc.	1,7%	2,2%	1,7%	1,0%
Microsoft Corp.	1,7%	2,2%	1,7%	0,9%
Marel hf.	1,4%	1,7%	1,4%	0,7%
Alphabet Inc.	1,0%	1,3%	1,0%	0,6%
Arion banki hf.	0,9%	1,1%	0,9%	0,5%
Amazon Inc.	0,9%	1,2%	0,9%	0,5%
HS Veitur	0,9%	1,1%	0,9%	0,4%
Eik hf.	0,9%	1,1%	0,9%	0,4%
Festi hf.	0,8%	1,0%	0,8%	0,4%
Nvidia Corp.	0,8%	1,0%	0,8%	0,4%
Samtals vægi	10,9%	13,9%	11,0%	5,8%
Heildarstærð í milljörðum króna	194,3	50,2	89,7	44,6

Nánari upplýsingar

Upplýsingar um stærstu hlutabréfaeignir ávöxtunarleidda eru birtar mánaðarlega á heimasíðu sjóðsins. Þar er jafnframt að finna upplýsingar um alla útgefendur á síðu hvernar ávöxtunarleiddar.

Vaxandi hlutabréfasafn

Vægi hlutabréfa í samtryggingarsjóði hækkaði á árinu 2023 á meðan það stóð nánast í stað í Ævisöfnunum. Einstakir útgefendur vega lítið. Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa vega mest 13,9% í Ævisafni I en minnst er vægi þeirra 5,8% í Ævisafni III.

Hlutabréf

Sagan segir að hlutabréf skili hæstu ávöxtuninni á löngum tíma og að ávöxtun þeirra sveiflist mest. Hlutabréf eru aftast í kröfuröðinni og því er tapsáhætta þeirra einnig mest. Þess vegna skiptir áhættudreifing öllu máli þegar fjárfest er í hlutabréfum. Þar sem innlendur hlutabréfamarkaður er tiltölulega lítill og með fáum útgefendum vega erlend hlutabréf þyngra en innlend í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Samkvæmt fjárfestingarstefnunni fyrir samtryggingarsjóð er stefnt að því að erlend hlutabréf ásamt sérhæfðum sjóðum vegi 25% til 60% og innlend hlutabréf ásamt sérhæfðum sjóðum 4% til 18% af eignum sjóðsins. Þessi hlutföll eru mismunandi eftir stefnum hvernar ávöxtunarleiddar fyrir sig. T.a.m. er Ævisafn III með lágsta hlutfall erlendra hlutabréfa í stefnu sinn á meðan það er hvað hæst í Ævisafni I. Á árinu 2023 jókst vægi hlutabréfa í samtryggingarsjóði en stóð nánast í stað í Ævisöfnunum.

Erlend hlutabréf

Erlend hlutabréf eru keypt með milligöngu verðbréfasjóða (UCITS) og hlutabréfatengdra sérhæfðra sjóða. Við greiningu hlutabréfaeignar Almenna í einstökum erlendum hlutafélögum er horft í gegnum verðbréfasjóði sem sjóðurinn á hlutdeild í.

Innlend hlutabréf

Uppbygging innlenda hlutabréfasafnsins fer að meirihluta fram með fjárfestingum í skráðum hlutafélögum og sérhæfðum sjóðum. Stefnt er að því að byggja upp safn fyrirtækja sem hafa sterkan tekjugrunn, traustan efnahag og geta skilað góðri ávöxtun til framtíðar. Hlutabréfasafninu er stýrt með virkri stýringu og beita sjóðstjórar faglega viðurkenndum aðferðum við verðmat og áhættugreiningu.

Stærstu útgefendur

Í árslok 2023 voru um 4.795 útgefendur hlutabréfa og hlutabréfatengdra sérhæfðra sjóða í söfnum Almenna. Vegna fjölda útgfenda er vægi einstakra útgfenda tiltölulega lítið og því vega 10 stærstu útgefendur hlutabréfa mun minna en vægi stærstu útgfenda skuldabréfa. Stærstu innlendu útgefendur hlutabréfa í eigu sjóðsins eru Marel, Arion banki, HS Veitur, Eik fasteignafélag og Festi. Stærstu erlendu útgefendurnir eru bandarísku tæknirisarnir Apple, Microsoft, Alphabet (Google), Amazon og Nvidia.

Ársreikningur

Almenna lífeyrissjóðsins 2023

Skýrsla stjórnar

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyris-sjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyris-sjóða. Sjóðurinn metur öll markaðsverðbréf á markaðsverði en veðskuldabréf eru metin á nafnverði að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum að frádreginni virðisrýrnun.

Eignir og fjöldi sjóðfélaga

Í árslok 2023 nam hrein eign til greiðslu lífeyris 415 milljörðum króna og stækkaði sjóðurinn um 50 milljarða eða um 13,6% á árinu. Sjóðfélagar í árslok voru 60.141 og fjölg-aði þeim um 5,7% milli ára. Hrein eign til greiðslu lífeyris í séreignarsjóði var 220 milljarðar og í samtryggingarsjóði 195 milljarðar.

Iðgjöld

Greidd iðgjöld til sjóðsins árið 2023 voru samtals 23,2 milljarðar sem er 14,8% hækkun frá árinu áður. Iðgjöldin skiptust þannig að lágmarksiðgjöld voru 17,7 milljarðar og viðbótariðgjöld 5,5 milljarðar. Á árinu greiddu 11.200 sjóðfélagar að meðaltali til samtryggingarsjóðs á móti 10.462 árið áður sem er 7,1% fjölgun milli ára. Iðgjöld í samtryggingarsjóð námu alls 10 milljörðum sem er 18,8% hækkun milli ára. Á árinu greiddi 6.951 sjóðfélagi að meðal-tali viðbótarsparnað til séreignarsjóðs á móti 6.819 árið áður sem er 1,9% aukning milli ára. Iðgjöld í séreignarsjóð voru 13,2 milljarðar sem er 12% hækkun frá árinu áður.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur samtryggingarsjóðs voru alls 4,6 milljarðar árið 2023 sem er 26% hækkun frá árinu áður. Heildarfjöldi lífeyrisþega var 3.132. Lífeyrisgreiðslur séreignarsjóðs námu alls 7 milljörðum sem er 21% hækkun frá árinu áður. Á árinu voru greiddar 10,8 milljónir í aukagreiðslu vegna tímabundinnar opunar séreignarsparnaðar vegna heims-faraldurs til 7 sjóðfélaga, 1,3 milljarður inn á húsnæðislán til 3.106 sjóðfélaga og 61,2 milljónir vegna kaupa á fyrstu íbúð

fyrir 69 sjóðfélaga samkvæmt úrræði ríkisstjórnarinnar sem heimilar sjóðfélögum að greiða tímabundið inn á höfuðstól húsnæðislána og verja uppsöfnuðu iðgjaldi til kaupa á fyrstu íbúð á tíu ára tímabili.

Sjóðfélagalán

Sjóðurinn lánaði sjóðfélögum 9,7 milljarða með veði í fast-eignum árið 2023, en árið á undan voru veitt ný lán fyrir 14,3 milljarða. Á árinu voru greidd upp eldri lán fyrir 2,2 milljarða þannig að nettó lánveitingar námu 7,5 milljörðum en árið á undan nam uppgreiðsla eldri lána 5,9 milljörðum og nettó lánveitingar voru 8,4 milljarðar.

Verðbréfaeign og ávöxtun

Lífeyrissjóðurinn fjárfesti í verðbréfum fyrir 61,7 milljarða á árinu 2023 og eru upplýsingar um eignasamsetningu ávöxtunarleiða í ársreikningnum.

Þrátt fyrir miklar sveiflur á verðbréfamörkuðum innanlands og erlendis skiluðu blönduð verðbréfasöfn Almenna líf-eyrissjóðsins jákvæðri raunávöxtun á árinu 2023. Allar sjö ávöxtunarleiðir sjóðsins voru með jákvæða nafnávöxtun á bilinu 7,4% til 11,4%. Fimm ávöxtunarleiðir skiluðu jákvæðri raunávöxtun sem verður að teljast varnarsigur í hárrí verð-bólgu sem var 8% á árinu 2023. Ævisafn I hækkaði mest eða um 11,4% sem jafngildir 3,2% raunávöxtun.

Laun og fjöldi stöðugilda

Laun og launatengd gjöld starfsmanna, stjórnar, kjörnefndar og endurskoðunarnefndar námu 454 milljónum á árinu. Lækkun orlofsskuldbindingar milli ára nam 29 milljónum. Stöðugildi voru 23 í lok árs.

Tryggingafræðileg staða

Við mat á fjárhagsstöðu samtryggingarsjóðs eru eignir bornar saman við skuldbindingar. Tryggingafræðileg staða skiptist í þrjá hluta.

1. Áunnin staða. Núverandi eignir eru bornar saman við

skuldbindingar vegna réttinda sem sjóðfélagar eru búnir að ávinna sér með greiðslum í sjóðinn.

2. Framtíðarstaða. Núvirði iðgjalda virkra sjóðfélaga til 70 ára aldurs er borið saman við réttindi sem framtíðariðgjöld mynda.
3. Heildarstaða, samanburður á heildareignum og heildar-skuldbindingum. Heildareignir eru samtala núverandi eigna og núvirði framtíðariðgjalda. Heildarskuldbindingar eru samtala áunninna skuldbindinga og framtíðarskuld-bindinga.

Eftirfarandi forsendur eru lagðar til grundvallar við mat á skuldbindingum samtryggingarsjóðs.

1. Ávöxtun 3,5% umfram vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.
2. Sérhæfðar lífslíkur miðað við reynslu sjóðfélaga á tímabilinu 2018 til 2022. Þetta er breyting frá stöðluðum lífslíkum skv. reglugerð 391/1998 en þar er miðað við reynslu þjóðarinnar 2014–2018 skv. tilkynningu frá fjármála- og efnahagsráðherra. Gert er ráð fyrir lækkandi dánartíðni til framtíðar skv. spálíkani Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga (FÍT), sem staðfest var af fjármála- og efnahagsráðherra í desember 2021. Sérhæfðar dánarlíkur fyrir sjóðfélaga eru um 80% af almennum dánarlíkum.
3. Sérhæfðar örorkulíkur miðað við reynslu sjóðsins árin 2010 til 2014.
4. Íslenskar barneigna- og hjúskaparlíkur skv. stöðluðum forsendum.

Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga (FÍT) hefur reiknað líftöflur sem byggja á reynslu Íslendinga árin 2018–2022. Á síðustu árum hafa tryggingastærðfræðingar stuðst við viðmiðunartímabilið 2014–2018, ásamt spá FÍT um lækkandi dánartíðni til framtíðar, við mat á skuldbindingum lífeyrissjóða. Sökum áhrifa kórónuveirufaraldursins á lífslíkur árána 2018–2022 hefur FÍT ákveðið að uppfæra ekki spá sína frá 2021 um lækkandi dánartíðni til framtíðar að

sinni og halda líftöflum vegna tímabilsins 2014–2018 sem upphafsgildi spáirinnar.

Frá árinu 2020 hefur Talnakönnun reiknað með sérhæfðu frádragi á dánarlíkur, sem nemur 20% af staðalforsendum fyrir íslenska lífeyrissjóði, fyrir sjóðfélaga Almenna lífeyrissjóðsins byggt á athugun frá árinu 2020 með tímabilið 2014–2018 til grundvallar. Í nóvember 2023 gerði Talnakönnun athugun á á dánartíðni sjóðfélaga á árunum 2015–2022 miðað við bæði staðalforsendur og staðalforsendur með 20% frádragi. Niðurstaðan er að 20% frádrag frá staðalforsendum er lýsandi fyrir dánartíðni sjóðfélaga á árunum 2015–2022 og því ekki nauðsynlegt að endurskoða hlutfallið. Niðurstöður athugunarinnar eru að stuðst verði áfram við stöðluðu lífeyrissjóðalíkunum, með óbreyttu 20% frádragi á dánarlíkur bæði karla og kvenna við mat á skuldbindingum í tryggingafræðilegum athugunum á sjóðnum.

Tryggingafræðileg úttekt í lok árs sýnir að heildareignir samtryggingarsjóðs eru 346,9 milljarðar sem samanstendur af eignum og núvirtum framtíðariðgjöldum. Heildarskuldbinding samtryggingarsjóðsins er 363,1 milljarður og eru því skuldbindingar umfram eignir 16,2 milljarðar. Niðurstaða úttektarinnar er að áfallnar skuldbindingar eru 7,7% umfram eignir og núvirði framtíðariðgjalda umfram núvirði framtíðarskuldbindinga er 0,2% af skuldbindingum. Þegar áfallin staða og framtíðarstaða eru lagðar saman eru heildarskuldbindingar 4,5% umfram eignir. Staða sjóðsins er innan marka í lögum.

Áfallin staða batnar lítillega frá síðustu úttekt og fer úr -7,9% í -7,7% af skuldbindingum. Hrein raunávöxtun samtryggingarsjóðs á árinu 2023 var 2,2%, en við eignamat sem notað er við mat á tryggingafræðilegri stöðu lífeyrissjóðsins, er reiknað með 11,9% nafnávöxtun og 3,6% raunávöxtun. Skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar og hækkuðu um 8,0% vegna verðbólgu og reiknaðrar 3,5% raunávöxtunar. Reiknuð ávöxtun jók áfallnar skuldbindingar um 11,8% milli ára. Samtals hækkuðu áfallnar skuldbindingar um 14,4% á sama tíma og eignir hækkuðu um 14,6%.

Framtíðarstaða breyttist lítið milli ára eða úr -0,1% í 0,2% af skuldbindingum.

Innleiðing á nýjum líftöflum árið 2022

Fjármálaráðuneytið tilkynnti í desember 2021 að lífeyrissjóðir skyldu nota nýjar líftöflur við mat á skuldbindingum samtryggingardeilda. Með þeim er reiknað með hækkanði lífaldri komandi kynslóða og að sjóðfélagar lifi lengur en áður var reiknað með. Vænt viðbótarár eru breytileg eftir aldri þar sem reiknað er með að sérhver árgangur lifi lengur en sá sem kom á undan. Í tilkynningunni voru lífeyrissjóðum gefin þrjú ár til að innleiða líftöflurnar en stjórn Almenna lífeyrissjóðsins ákvað að gera það á árinu 2022.

Ársfundur Almenna lífeyrissjóðsins sem var haldinn þann 31. mars 2022 samþykkti eftirfarandi mótvægisáðgerðir vegna þessara breytinga.

1. Ný réttindafla tók gildi í samræmi við staðfestingu ráðherra á samþykktum sjóðsins og miðast við 1. apríl 2022. Í samanburði við fyrri réttindatöflu gerir ný ráð fyrir lægri fjárhæð mánaðarlegra lífeyrisgreiðslna en lengri greiðslutíma lífeyris.
2. Iðgjald til lágmarkstryggingaverndar, sem greiðist í samtryggingarsjóð var hækkað úr 8% í 8,5% af launum.
3. Aldursháð aðlögun réttinda. Í lok ársins voru áunnin réttindi sjóðfélaga endurreiknuð miðað við nýjar forsendur og fjárhæð mánaðarlegs lífeyris vegna áunninna réttinda aðlöguð að hækkan lífaldurs og lengri greiðslutíma lífeyris. Aðlögunin var misjöfn eftir fæðingarári þar sem reiknað er með að árgangar lifi mismengi og að yngri aldurshópar lifi lengur en eldri.
4. Vegna góðrar ávöxtunar á árinu 2021 og árána á undan samþykkti ársfundurinn einnig að hækka elli-lífeyrisréttindi og lífeyrisgreiðslur hlutfallslega jafnt um 3,95%.

Í lok nóvember 2023 féll dómur í héraði í máli sjóðfélaga gegn Lífeyrissjóði verslunarmanna, LV, þar sem aldursháð

aðlögun réttinda var dæmd ólögleg. LV fór svipaða leið við innleiðingu nýrra líftaflna og Almenni lífeyrissjóðurinn og því er hugsanlegt að dómurinn geti haft áhrif á aldursháða aðlögun hjá sjóðnum. Stjórn LV hefur áfrýjað dómnum og óskað eftir heimild Hæstaréttar til að áfrýja málinu beint til réttarins á grundvelli laga um meðferð einkamála. Hæstiréttur hefur fallist á málskotsbeiðni sjóðsins og er vonast til að málinu ljúki á árinu 2024. Margir lífeyrissjóðir samþykktu svipaðar mótvægisáðgerðir vegna nýrra líftaflna og þess vegna er mikilvægt að málið verði til lykta leitt hjá efri dómstigum. Almenni lífeyrissjóðurinn mun fylgjast vel með framvindu málsins og upplýsa sjóðfélaga þegar niðurstaða liggur fyrir. Sjóðurinn mun virða niðurstöðu dómstóla og aðlaga mótvægisáðgerðir ef niðurstaða dómstóla á efri dómstigum verður á þann veg. Á meðan málið er til meðferðar hjá dómstólum birtir sjóðurinn tryggingafræðilega stöðu með og án aldursháðrar aðlögunar.

Tryggingafræðileg staða sjóðsins mun versna ef Hæstiréttur dæmir aldursháðu aðlögunina ólöglega. Áfallin staða yrði þá neikvæð um 14,9% og heildarstaðan neikvæð um 8,9% (skuldbindingar umfram eignir). Ef þessi staða raungerist er ljóst að samtryggingarsjóðurinn þarf að bregðast við neikvæðri tryggingafræðilegri stöðu og væntingum um lengri greiðslutíma lífeyris.

Önnur mikilvæg atriði

Í byrjun febrúar flutti skrifstofa sjóðsins úr Borgartúni 25 yfir á Dalveg 30. Vegna vaxandi umsvifa stóð sjóðurinn frammi fyrir því að gera breytingar í Borgartúninu eða færa starfsemina annað. Í nýju húsnæði sjóðsins á Dalvegi er góð aðstaða fyrir starfsfólk og til að taka á móti sjóðfélögum. Almenni lífeyrissjóðurinn leggur metnað í veita góða þjónustu og faglega ráðgjöf. Sjóðfélagar eru sem fyrr velkomnir í ráðgjöf og eru sjóðfélagar sem vilja nýta sér það hvattir til að panta tíma á heimasíðu sjóðsins.

Vorið 2023 voru tvær reglugerðir Evrópusambandsins og Evrópuráðsins innleiddar hér á landi með lögum um

Skýrsla stjórnar, frh.

upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar, annars vegar reglugerð um upplýsingagjöf um sjálfbærnitengd áhrif (SFDR) og hins vegar flokkunarreglugerðina (Taxonomy). SFDR setur samræmdar reglur fyrir aðila á fjármálamarkaði um þær upplýsingar sem ber að birta um sjálfbærnitengd áhrif fjármálaafurða. Samkvæmt reglugerðinni ber að birta upplýsingar m.a. um það hvernig áhætta tengd sjálfbærni er felld inn í fjárfestingarákvarðanir og hvort, og þá hvernig, tekið er tillit til skaðlegra áhrifa fjárfestinga á sjálfbærniþætti. Reglugerðin skilgreinir sjálfbærniþætti sem umhverfis-, félags- og starfsmannamál, virðingu fyrir mannréttindum og aðgerðir gegn spillingu og mútupægni. Almenni lífeyrissjóðurinn hefur innleitt reglugerðirnar meðal annars með því að yfirfara eignir, umsóknir, eyðublöð, upplýsingar um eignir á heimasíðu og birta upplýsingar skv. 3. gr. SFDR reglugerðarinnar um samþættingu sjálfbærni-áhættu í fjárfestingarákvarðunarferli sjóðsins og yfirlýsingu skv. 4. gr. sömu reglugerðar um helstu neikvæðu áhrif fjárfestingarákvarðana á sjálfbærni.

Á árinu 2023 var kosið í annað sinn til stjórnar með raf-rænum hætti. Í boði voru tvö laus sæti karls og konu í aðalstjórn og konu í varastjórn. Tólf framboð bárust. Kosning hófst á hádegi 22. mars og lauk kl. 16:00 þann 29. mars. Á kjörskrá voru alls 52.886 sjóðfélagar og nýttu 723 sjóðfélagar kosningarétt sinn, eða 1,37% sjóðfélaga. Heildar- atkvæðamagn í kosningunum var 352.082.869.467. Greidd atkvæði voru 23.870.517.418. Kjörsoðni miðað við atkvæðamagn var því 6,78%. Úrslit voru tilkynnt á ársfundi sjóðsins. Niðurstaða kosninganna var að Albert Þór Jónsson og Sigríður Magnúsdóttir voru kjörin í aðalstjórn til þriggja ára en Lára Jónasdóttir hlaut kosningu í varastjórn til þriggja ára.

Alþingi samþykkti þann 24. mars 2023 nokkrar breytingar á lögum um lífeyrissjóði. Helstu breytingarnar eru þessar.

1. Lífeyrissjóði ber að veita nýjum sjóðfélaga upplýsingar um helstu réttindi sem ávinnast við greiðslu iðgjalda ásamt upplýsingum um skipulag og stefnu lífeyrissjóðsins.

2. Lífeyrissjóðum er heimilt að birta yfirlit til sjóðfélaga á læstu vefsvæði þar sem rafrænnar auðkenningar sjóðfélaga er krafist.
3. Breytingar eru gerðar á ákvæði um lágmarksvægi innlendra eigna en gert er ráð fyrir að hlutfallið lækki úr 50% í 35% af eignum í áföngum til ársins 2036. Hinn 1. janúar 2024 lækkaði lágmarkið í 48,5% og um 1,5 prósentustig 1. janúar ár hvert til 1. janúar 2027. Eftir það lækkar lágmarkið um eitt prósentustig 1. janúar ár hvert þar til það nær 35% 1. janúar 2036.
4. Þá er gerð sú breyting að lífeyrissjóðum er ekki skylt að selja erlendar eignir ef þær fara yfir hámark samkvæmt lögum við breytingu á gengi íslensku krónunnar eða verðhækkunar á erlendum eignamörkuðum. Í þeim tilvikum verður lífeyrissjóðum óheimilt að auka við erlendar eignir eða gjaldmiðlaáhættu.
5. Heimildir lífeyrissjóða til notkunar afleiða til að draga úr áhættu voru gerðar skýrari en eldri texti þótti óljós.

Almenni lífeyrissjóðurinn fagnar þessum breytingum og alveg sérstaklega heimild til að birta yfirlit á rafrænan hátt og auknum heimildum til erlendra fjárfestinga. Lífeyrissjóðirnir hafa til þessa verið skyldugir til að senda yfirlit til sjóðfélaga tvisvar á ári á pappírformi. Almenni býður sjóðfélögum aðgang að upplýsingum um inneign, réttindi og hreyfingar á læstum sjóðfélagavef sem auðvelt er að tengjast. Það er mikil framför að heimildir til erlendra fjárfestinga muni aukast í framtíðinni. Með erlendum fjárfestingum geta sjóðirnir aukið áhættudreifingu.

Fjárfestingarstefna Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2024 var samþykkt af stjórn sjóðsins 28. nóvember 2023. Helstu breytingar frá fjárfestingarstefnu 2023 eru eftirfarandi:

1. Óverulegar breytingar eru gerðar á fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiða á milli ára. Þó hefur vikmörkum einstakra eignaflokka í stefnu blandaðra safna verið hnikað til.
2. Í kafla IV um fjárfestingarstefnu er fjallað um takmarkanir sem gilda fyrir lágmarkstryggingavernd og viðbótar-

tryggingavernd. Þar kemur fram að hámarksvægi í fjármálagerningum útgefnum af Reykjavíkurborg og Lánasjóði sveitarfélaga sem hlutfall af heildareignum ávöxtunarleiða hefur verið lækkað úr 7,5% í 5%, til samræmis við aðra útgefendur fjármálagerninga. Þetta hlutfall var einnig 5% fyrir skráða útgefendur fasteigna-tryggðra skuldabréfa en er nú hækkað í 7,5% vegna aðstæðna á markaði.

3. Í kafla V er fjallað um viðmið sem höfð eru til hliðsjónar við val á verðbréfum. Þar kemur nú fram heimild til fjárfestinga í breytanlegum skuldabréfum fyrirtækja og víkjandi skuldabréfum banka, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Þá hafa skilyrði um fjárfestingar í skuldabréfum sveitarfélaga jafnframt verið skýrð nánar.
4. Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna eru staðfestar sérstaklega af stjórn. Óverulegar breytingar eru gerðar á stefnunum á milli ára.

Sjóðfélagar eru hvattir til að kynna sér fjárfestingarstefnu sjóðsins sem birt er á heimasíðu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hélt sérstakan fund án starfsmanna í janúar og framkvæmdi mat á stjórnarstörfum og stjórnarháttum. Stjórn leitaði til PricewaterhouseCoopers um ráðgjöf og aðstoð við endurmat stjórnarstarfa og stjórnarháttanna, gera árangursmat stjórnar sem tekið var saman í skýrslu. Stjórn dró síðan saman áherslupunkta um helstu atriði til að gera stjórnarstörfin enn markvissari.

Í október 2022 tilkynnti fjármála- og efnahagsráðherra um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs og óskaði eftir viðræðum við eigendur HFF skuldabréfa um uppgjör sem miðast við höfuðstól og áfallna vexti og verðbætur. Almenni lífeyrissjóðurinn og aðrir lífeyrissjóðir hafa lagt áherslu á að uppgjör miðist við fullt uppgjör samkvæmt skilmálum skuldabréfanna og taki þá tillit til vaxtagreiðslna í framtíðinni. Í frumvarpi fjármála- og efnahagsráðherra um lagasetningu til slita ógjaldfærra opinberra aðila sem var birt í febrúar 2024 kom fram grundvallarbreyting á afstöðu

ráðherra og er viðurkenndur réttur eigenda HFF bréfanna til vaxta allt til lokagjalddaga og ábyrgð ríkisins á þeim. Þann 23. febrúar 2024 tilkynnti Fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ÍL-sjóðs og íslenska ríkisins, og fulltrúar 18 lífeyrissjóða (þ.a.m. Almenni lífeyrissjóðurinn), sem saman fara með stærstan hluta skuldabréfa sem ÍL-sjóður er útgefandi að, um að ákveðið hafi verið að hefja viðræður um uppgjör á skuldabréfum sjóðsins. Markmið viðræðnanna er að ná samkomulagi sem felur í sér að skuldabréfin verði gerð upp að fullu og skilyrði sköpuð fyrir slitum ÍL-sjóðs. Sjá nánar skýringu 13 í ársreikningi þessum.

Horfur um ávöxtun í upphafi árs 2024 eru nokkuð blandaðar. Verðbólga hefur hjaðnað í mörgum löndum og líkur eru á að seðlabankar, t.d. í Bandaríkjunum, gætu byrjað á að lækka stýrivexti eftir hækkunartímabil síðustu ára. Stríðsátök í Úkraínu og fyrir botni Miðjarðarhafs valda hins vegar áhyggjum, sérstaklega ef átökin breiðast út til annarra landa. Á Íslandi er óvissa vegna jarðhræringa á Reykjanesi en framhald þeirra gæti haft nokkur áhrif á hagkerfið.

Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins hafa fjárfest í eignum sem eru staðsettar á Reykjanesi. Eignirnar er tengjast Reykjanesinu eru bundnar í félögum sem eiga beint eða óbeint í HS Orku, HS Veitum og Bláa lóninu og skuldabréfum útgefnum af HS Veitum. Samtals var verðmæti þessara eigna rúmir 8 milljarðar í árslok og vægi þeirra af eignum í ávöxtunarleiðum á bilinu 1,1% til 2,8%. Félögin eru með tryggingar sem bæta eignatjón og rekstrarstöðvun upp að ákveðnu marki. Einnig hefur sjóðurinn veitt lán til sjóðfélaga á Reykjanesi og voru eftirstöðvar þeirra tæpar 900 milljónir, þar af 200 milljónir í Grindavík.

Stjórnarháttayfirlýsing

Almenni lífeyrissjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sjóðsins, lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og öðrum þeim reglum

sem um lífeyrissjóði gilda. Stjórn og stjórnendur Almenna lífeyrissjóðsins hafa sett sér það markmið að hafa góða stjórnarhætti ávallt sér að leiðarljósi. Við mótun stjórnarháttanna hefur stjórn sjóðsins meðal annars litið til og haft til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins. Stjórnarháttayfirlýsing fylgir ársreikningnum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf samkvæmt 66. gr. d í lögum um ársreikninga

Lífeyrissjóðurinn telst til eininga tengdum almannahagsmunum eins og hugtakið er skilgreint í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum. Í gr. 66. d í lögum um ársreikninga kemur m.a. fram að í yfirliti með skýrslu stjórnar skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar séu til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gerð grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum.

Í stjórnarháttayfirlýsingu sem fylgir með ársreikningnum eru upplýsingar um grundvöll sjóðsins, hlutverk og markmið, stefnu í umhverfis-, félags- og starfsmannamálum. Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar er endurskoðuð samhliða fjárfestingarstefnu og staðfest sérstaklega af stjórn. Í henni er horft til umhverfismála, félagslegra málefna og stjórnarháttanna í fjárfestingum lífeyrissjóðsins. Þessir þættir eru mikilvæg forsenda fyrir sjálfbærni, þannig að fyrirtæki geti skilað góðri afkomu til langs tíma. Þannig fléttar sjálfbær þróun saman langtímahagsmuni fjárfesta og samfélagsins alls. Eigendastefna Almenna lífeyrissjóðsins er stefnulýsing um það hvernig lífeyrissjóðurinn beitir sér sem hluthafi í félögum sem hann á verulegan eignarhlut í, þ.e. 5% eða hærri beinan eignahlut í einstöku félagi eða þar sem lífeyrissjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags.

Stefna um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna marka siðferðisleg viðmið Almenna lífeyrissjóðsins í fjárfestingum. Við mat á fjárfestingarkostum er horft til ýmissa þátta í starfsemi útgefenda sem tengjast samfélagslegri ábyrgð og umhverfismálum. Fyrirtækjum ber meðal annars að fara að lögum og reglum, virða kjarasamninga og aðra samninga um réttindi starfsfólks, móta og fylgja eftir stefnu um umhverfismál og samfélagslega ábyrgð. Almenni lífeyrissjóðurinn fylgir eftir stefnu um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar með því að tilgreina sérstaklega á minnisblöðum, við mat á fjárfestingarkostum, hvort og hvaða stefnu útgefandi verðbréfa hefur um umhverfismál, félagsleg málefni og stjórnarhætti. Sjóðurinn horfir til greininga á umhverfisáhrifum fjárfestinga, að því marki sem slíkar upplýsingar eru til staðar og aðgengilegar lífeyrissjóðnum á hverjum tíma. Samkvæmt eigendastefnu sækja starfsmenn Almenna lífeyrissjóðsins opna kynningarfundir félaga sem sjóðurinn fjárfestir í auk þess að kynna sér uppgjör, kynningar og annað opinbert útgáfuefni þeirra. Telji sjóðurinn ástæðu til að óska ítarlegri skýringa á tilteknum þáttum starfseminnar og skipulags leitar hann eftir einkafundi með stjórnendum. Forsenda slíkra samskipta er að leita ítarlegri skýringa á efnisatriðum sem stjórnendum er heimilt að gefa svör við. Telji sjóðurinn að koma þurfi ábendingum til félags þá beinir hann þeim samskiptum til stjórnarformanns viðkomandi félags, nema starfsreglur þess veiti leiðbeiningar um annað.

Staðfesting ársreikningsins

Stjórn og framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins staðfesta ársreikning sjóðsins fyrir árið 2023 með undirritun sinni.

Kópavogi, 19. mars 2024

Stjórn:

Sigríður Magnúsdóttir, stjórnarformaður

Arna Guðmundsdóttir, varaformaður

Albert Jónsson

Hulda Rós Rúriksdóttir

Már Wolfgang Mixa

Þórarinn Guðnason

Framkvæmdastjóri:

Gunnar Baldvinsson

Ársreikningur Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2023 er rafrænt undirritaður af stjórn og framkvæmdastjóra.

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga í Almenna lífeyrissjóðnum

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2023. Ársreikningurinn hefur að geyma, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingarsjóðs, upplýsingar um mikilvægar reikningssskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2023, efnahag hans 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar er í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Almenna lífeyrissjóðnum í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur sem og aðrar siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, höfum við ekki veitt Almenna lífeyrissjóðnum óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að

okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins árið 2023. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

• Mat á óskráðum fjárfestingum og skuldabréfum með stopul viðskipti

Verðmæti óskráðra fjárfestinga og skráðra fjárfestinga með stopul viðskipti nam 87.483 m.kr. eða um 21% af heildareignum þann 31. desember 2023 (92.204 m.kr. þann 31. desember 2022). Þessar eignir eru flokkaðar í gangvirðisþrepi 2 og 3 í skýringum í ársreikningi.

Á meðal ofangreindra fjárfestinga eru óskráð hlutabréf, hlutdeildarskírteini, framtakssjóðir (sjóðir umsaminlegar fjárfestingu), óskráð skuldabréf og skráð skuldabréf með stopul viðskipti. Verðmæti þessara fjárfestinga er háð mati stjórnenda, þeim forsendum sem eru notaðar og vali á útreikningsaðferð eða líkani og getur haft veruleg áhrif á niðurstöðu matsins.

Lykilatriði sem kröfðust mats voru

- Mat á ávöxtunarkröfu óskráðra hlutabréfa
- Mat á framtíðargreiðsluflæði
- Mat á hvort markaðskrafa sé viðeigandi
- Mat á grunnkröfu skuldabréfa
- Mat á skuldaálagi skuldabréfa

Vegna þess hve matskenndur liðurinn er og vegna stærðar í efnahagsreikningi sjóðsins, teljum við mat á óskráðum fjárfestingum og skuldabréfum með stopul viðskipti vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

► Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði:

- Ferli við fjárfestingar og mat var yfirfarið.
- Eftirlitsaðgerðir við mat á skuldabréfum voru prófaðar.

- Fyrir áhættumiðað úrtak var lagt mat á aðferðafræði og forsendur óskráðra hlutabréfa, hlutdeildarskírteina og framtakssjóða og kallað var eftir stuðningsgögnum að baki verðmati og tilvist viðmiðunarviðskipta staðfest.
- Fyrir áhættumiðað úrtak skuldabréfa var lagt mat á aðferðafræði og forsendur eins og grunnkröfur, skuldaálag og mótaðilaáhættu
- Farið var yfir flokkun óskráðra fjárfestinga í þrepaskiptingu gangvirðis.

Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar í skýringum 10, 11, 13 og 24–33.

• Mat á lífeyrisskuldbindingu

Lífeyrisskuldbinding sjóðsins nam 363.162 m.kr. þann 31. desember 2023 (317.428 þann 31. desember 2022). Tryggingafræðileg staða þann 31. desember 2023 nam -4,5% þar sem skuldbindingar voru umfram eignir í árslok (-4,7% í árslok 2022). Lífeyrisskuldbindingin er reiknuð út af tryggingastærðfræðingi sem er ekki starfandi hjá sjóðnum. Lykilatriði sem kröfðust mats voru:

- Mat á sértækum lífslíkum
- Mat á sértækum örorkulíkum
- Sértækir útreikningar

Vegna þess hve flóknir útreikningarnir eru og vegna stærðar og mikilvægi fyrir sjóðinn, teljum við mat á lífeyrisskuldbindingu vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

► Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði, með aðstoð innri tryggingastærðfræðings Deloitte eftir atvikum:

- Mátum óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings.
- Ferli við útreikninga var yfirfarið.
- Framkvæmdar voru greiningar á sértækum lífs- og örorkulíkum sem notaðar eru við útreikning við staðlaðar lífs- og örorkulíkur gefnar út af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.

- Framkvæmdar voru aðgerðir með úrtökum til að sannreyna inntaksgögn og útreikninga.
- Framkvæmdar voru greiningaraðgerðir á þróun lífeyrisskuldbindingar, forsendum og niðurstöðum.
- Yfirfarnar voru næmnigreiningar með því að skoða áhrif breytinga á lykilsforsendum í líkaninu.

Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar yfirlit um tryggingafræðilega stöðu ásamt skýringum 37 og 43.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Almenna lífeyrissjóðsins. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissu er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé fram hjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum

sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.

- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur síðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Ernst & Young ehf. var upphaflega kosið sem endurskoðandi Almenna lífeyrissjóðsins, fyrir árið 2017, á ársfundi sjóðsins þann 7. apríl 2016 og var endurkjörið á hverju ári síðan. Við sameiningu Deloitte ehf. og Ernst & Young ehf. í desember 2023 tók Deloitte við sem endurskoðandi sjóðsins.

Kópavogi, 19. mars 2024

Deloitte ehf.

Geir Steindórsson
löggiltur endurskoðandi

Ársreikningur Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2023 er rafrænt undirritaður af endurskoðanda.

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2023

	Skýr.	2023	2022
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		7.741.762	6.817.618
Iðgjöld launagreiðenda		15.438.498	13.371.689
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(112.201)	(101.698)
		23.068.058	20.087.609
Sérstök aukaframlög		40.915	32.460
	6,14	23.108.973	20.120.069
Lífeyrir:			
Heildarfjárhæð lífeyris		11.642.324	9.471.637
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		118.967	87.038
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		2.946	3.290
	7,15	11.764.237	9.561.966
Hreinar fjárfestingartekjur:			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	8,16	24.757.237	(14.743.636)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	8,17	10.930.129	320.234
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		3.083.882	3.003.537
Vaxtatekjur af handbæru fé		356.152	263.271
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		37.908	25.907
Fjárfestingargjöld	9,18	(21.018)	(24.607)
		39.144.290	(11.155.294)
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	19–23	894.634	853.018
Aðrar tekjur			
		7.781	8.672
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		49.602.174	(1.441.536)
Hrein eign frá fyrra ári		365.572.864	367.014.401
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		415.175.038	365.572.864

	Skýr.	2023	2022
Fjárfestingar:			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24–27	222.872.221	184.942.916
Skuldabréf	28–30	147.005.922	138.616.159
Bundnar bankainnstæður		36.386.393	34.271.246
Aðrar fjárfestingar		1.800	1.800
		406.266.335	357.832.121
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur		850.000	700.000
Aðrar kröfur	34	767.006	25.430
		1.617.006	725.430
Handbært fé		7.725.109	7.466.398
Eignir samtals		415.608.451	366.023.949
Skuldir:			
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	35	392.151	409.911
Aðrar skuldir	36	41.262	41.174
Skuldir samtals		433.413	451.085
Hrein eign til greiðslu lífeyris		415.175.038	365.572.864
Skuldbindingar utan efnahags	12	24.975.403	20.924.845

	Skýr.	2023	2022
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		22.996.881	20.145.976
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		460.449	227.024
Aðrar inngreiðslur		7.781	8.672
		23.465.112	20.381.672
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		11.765.442	9.500.371
Rekstrarkostnaður		897.315	883.465
Aðrar útgreiðslur		61.064	906
		12.723.821	10.384.742
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		10.741.290	9.996.931
Fjárfestingarhreyfingar:			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		1.003.681	1.701.996
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(41.404.872)	(28.394.356)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		27.142.803	19.761.695
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		17.014.023	22.821.767
Keypt skuldabréf		(20.289.323)	(33.472.837)
Seld skuldabréf		5.203.203	6.882.062
Ný bundin innlán		(500.000)	(1.400.000)
Endurgreidd bundin innlán		1.452.298	0
		(10.378.187)	(12.099.674)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		363.103	(2.102.743)
Gengismunur af handbæru fé		(104.391)	36.246
Handbært fé í upphafi árs		7.466.398	9.532.896
Handbært fé í lok árs		7.725.110	7.466.398

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingarsjóðs 31. desember 2023

	Skýr.	31. desember 2023			31. desember 2022				
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding		
Eignir:	37								
Hrein eign til greiðslu lífeyris		195.045.422	0	195.045.422	171.641.555	0	171.641.555		
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		1.079.567	0	1.079.567	(568.474)	0	(568.474)		
Núvirði framtíðariðgjalda		0	150.822.848	150.822.848	0	131.565.053	131.565.053		
Eignir samtals		196.124.989	0	150.822.848	0	346.947.838	171.073.081	131.565.053	302.638.134
Skuldbindingar:									
Ellilífeyrir		188.962.295	133.623.230	322.585.525	164.494.350	116.353.289	280.847.639		
Örorkulífeyrir		7.737.475	6.836.336	14.573.812	6.472.543	5.835.375	12.307.918		
Makalífeyrir		11.186.701	2.388.458	13.575.159	10.277.772	2.105.224	12.382.995		
Barnalífeyrir		275.310	1.431.627	1.706.937	239.566	1.246.487	1.486.053		
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		4.434.390	6.286.455	10.720.845	4.304.676	6.098.356	10.403.032		
Skuldbindingar samtals		212.596.171	150.566.106	363.162.277	185.788.906	131.638.731	317.427.637		
Eignir umfram skuldbindingar		(16.471.182)	256.742	(16.214.440)	(14.715.825)	(73.678)	(14.789.503)		
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		(7,9%)	(0,1%)	(4,7%)	(1,2%)	(13,9%)	(6,6%)		
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		(7,7%)	0,2%	(4,5%)	(7,9%)	(0,1%)	(4,7%)		

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2023 – Samtryggingarsjóður

	Skýr.	2023	2022
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.696.679	2.296.603
Iðgjöld launagreiðenda		7.275.313	6.097.635
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(5.603)	(6.009)
		9.966.389	8.388.228
Sérstök aukaframlög		40.915	32.460
	6,14	10.007.304	8.420.689
Lífeyrir:			
Heildarfjárhæð lífeyris		4.605.922	3.654.869
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		118.967	87.038 6
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		2.946	3.290
	7,15	4.727.836	3.745.197
Hreinar fjárfestingartekjur:			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	8,16	12.352.768	(7.159.797)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	8,17	6.053.513	(360.687)
Vaxtatekjur af handbæru fé		127.268	105.223
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		20.965	13.889
Fjárfestingargjöld	9,18	(10.766)	(12.637)
		18.543.748	(7.414.010)
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	19–23	423.591	407.721
Aðrar tekjur		3.641	4.097
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		23.403.267	(3.142.142)
Hrein eign frá fyrra ári		171.642.155	174.784.296
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		195.045.422	171.642.155

	Skýr.	2023	2022
Fjárfestingar:			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24–27	112.720.023	90.678.813
Skuldabréf	28–30	78.231.535	77.567.894
Aðrar fjárfestingar		1.800	1.800
		190.953.358	168.248.507
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur		850.000	700.000
Aðrar kröfur	34	409.891	12.157
		1.259.891	712.157
Handbært fé		2.996.886	2.826.978
Eignir samtals		195.210.135	171.787.642
Skuldir:			
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	35	164.713	145.409
Aðrar skuldir	36	0	77
Skuldir samtals		164.713	145.486
Hrein eign til greiðslu lífeyris		195.045.422	171.642.155

	Skýr.	2023	2022
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		9.878.269	8.434.578
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		168.622	84.128
Aðrar inngreiðslur		3.641	4.097
		<u>10.050.533</u>	<u>8.522.804</u>
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		4.705.854	3.729.168
Rekstrarkostnaður		420.466	422.932
Aðrar útgreiðslur		51.176	1.430
		<u>5.177.496</u>	<u>4.153.530</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		4.873.036	4.369.274
Fjárfestingarhreyfingar:			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		510.893	892.234
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(18.345.529)	(13.580.144)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		12.771.193	9.076.528
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		8.832.341	11.994.158
Keypt skuldabréf		(10.405.026)	(16.734.244)
Seld skuldabréf		1.979.320	3.039.085
		<u>(4.656.808)</u>	<u>(5.312.384)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		216.228	(943.110)
Gengismunur af handbæru fé		(46.320)	16.013
Handbært fé í upphafi árs		2.826.978	3.754.075
Handbært fé í lok árs		2.996.886	2.826.978

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2023 – Séreignarsjóður

	Skýr.	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Innlánasafn	Ríkissafn	Húsnæðis- safn	Samtals 2023	Samtals 2022
Iðgjöld:									
Iðgjöld sjóðfélaga		1.917.499	1.657.539	820.852	493.978	23.480	131.735	5.045.083	4.521.016
Iðgjöld launagreiðenda		3.607.644	2.732.041	1.093.882	601.732	28.261	99.626	8.163.185	7.274.054
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(1.935.798)	(2.101.815)	3.787.533	192.062	(55.603)	7.023	(106.599)	(95.689)
	6, 14	3.589.345	2.287.765	5.702.267	1.287.771	(3.862)	238.383	13.101.669	11.699.381
Lífeyrir:									
Heildarfjárhæð lífeyris	7, 15	847.837	2.450.137	2.450.782	1.147.355	45.175	95.115	7.036.401	5.816.769
Hreinar fjárfestingartekjur:									
Hreinar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	8, 16	4.260.528	6.312.549	1.818.662	0	8.589	4.141	12.404.469	(7.583.839)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	8, 17	833.896	2.425.379	1.480.148	0	84.755	52.439	4.876.616	680.922
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		0	0	410.391	2.673.491	0	0	3.083.882	3.003.537
Vaxtatekjur af handbæru fé		36.857	66.396	56.592	58.851	5.960	4.229	228.885	158.048
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		6.956	5.791	3.185	717	17	276	16.943	12.017
Fjárfestingargjöld	9, 18	(2.779)	(5.012)	(2.280)	0	(138)	(43)	(10.253)	(11.970)
		5.135.458	8.805.103	3.766.697	2.733.059	99.184	61.041	20.600.542	(3.741.285)
Rekstrarkostnaður:									
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	19–23	104.519	194.545	92.944	74.126	3.108	1.800	471.042	445.297
Aðrar tekjur		920	1.707	819	652	27	16	4.140	4.574
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		7.773.367	8.449.893	6.926.056	2.800.000	47.066	202.525	26.198.907	1.700.605
Hrein eign frá fyrra ári		42.411.917	81.149.704	37.571.330	30.796.222	1.312.951	688.585	193.930.709	192.230.104
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		50.185.284	89.599.597	44.497.386	33.596.223	1.360.017	891.110	220.129.616	193.930.709

Efnahagsreikningur 31. desember 2023 – Séreignarsjóður

	Skýr.	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Innlánasafn	Ríkissafn	Húsnæðis- safn	Samtals 2023	Samtals 2022
Fjárfestingar:									
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24–27	37.577.682	55.173.858	17.177.852	0	153.965	68.841	110.152.197	94.264.103
Skuldabréf	28–30	11.665.064	32.797.792	22.445.413	0	1.116.178	749.940	68.774.387	61.048.265
Bundnar bankainnstæður		0	0	3.676.990	32.709.403	0	0	36.386.393	34.271.246
		49.242.746	87.971.650	43.300.255	32.709.403	1.270.142	818.781	215.312.977	189.583.614
Kröfur:									
Aðrar kröfur		121.420	171.849	50.808	12.677	103	258	357.116	13.273
Handbært fé		854.411	1.548.674	1.231.973	924.454	91.131	77.581	4.728.223	4.639.420
Eignir samtals		50.218.577	89.692.174	44.583.035	33.646.533	1.361.377	896.620	220.398.316	194.236.307
Skuldir:									
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	35	16.382	84.122	80.369	44.434	1.155	975	227.438	264.501
Aðrar skuldir	36	16.912	8.455	5.280	5.876	205	4.535	41.262	41.097
Skuldir samtals		33.293	92.577	85.650	50.310	1.360	5.510	268.700	305.599
Hrein eign til greiðslu lífeyris		50.185.284	89.599.597	44.497.386	33.596.223	1.360.017	891.110	220.129.616	193.930.709

Sjóðstreymisýfirlit árið 2023 – Séreignarsjóður

Skýr.	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Innlánasafn	Ríkissafn	Húsnæðis- safn	Samtals 2023	Samtals 2022
Inngreiðslur:								
Iðgjöld	3.596.301	2.293.556	5.705.451	1.288.488	(3.845)	238.660	13.118.612	11.711.398
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	53.394	94.496	72.619	61.099	5.960	4.260	291.827	142.896
Aðrar inngreiðslur	920	1.707	819	652	27	16	4.140	4.574
	3.650.614	2.389.758	5.778.889	1.350.239	2.143	242.936	13.414.579	11.858.869
Útgreiðslur:								
Lífeyrir	848.843	2.465.851	2.456.580	1.149.616	45.507	93.192	7.059.588	5.771.203
Rekstrarkostnaður	106.023	197.727	94.273	73.850	3.157	1.819	476.849	460.533
Aðrar útgreiðslur	2.147	4.549	1.815	1.174	137	67	9.888	(524)
	957.012	2.668.128	2.552.668	1.224.639	48.801	95.077	7.546.325	6.231.212
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	2.693.602	(278.369)	3.226.221	125.600	(46.658)	147.858	5.868.254	5.627.657
Fjárfestingarhreyfingar:								
Innborgaðar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	161.335	257.517	72.393	0	1.142	402	492.788	809.762
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(7.346.315)	(9.032.465)	(6.660.564)	0	0	(20.000)	(23.059.344)	(14.814.213)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	4.431.709	7.206.643	2.718.258	0	0	15.000	14.371.609	10.685.167
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	1.295.419	3.749.009	2.809.638	0	216.604	111.012	8.181.682	10.827.609
Keypt skuldabréf	(1.628.217)	(3.024.211)	(4.769.721)	0	(210.647)	(251.501)	(9.884.297)	(16.738.593)
Seld skuldabréf	448.018	1.292.650	1.483.215	0	0	0	3.223.883	3.842.977
Ný bundin innlán	0	0	0	(500.000)	0	0	(500.000)	(1.400.000)
Endurgreidd bundin innlán	0	0	1.452.298	0	0	0	1.452.298	0
	(2.638.052)	449.142	(2.894.482)	(500.000)	7.099	(145.087)	(5.721.380)	(6.787.291)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	55.550	170.773	331.739	(374.400)	(39.559)	2.771	146.874	(1.159.634)
Gengismunur af handbæru fé	(16.407)	(29.493)	(12.171)	0	0	0	(58.072)	20.234
Handbært fé í upphafi árs	815.268	1.407.394	912.405	1.298.854	130.690	74.810	4.639.420	5.778.821
Handbært fé í lok árs	854.411	1.548.674	1.231.973	924.454	91.131	77.581	4.728.223	4.639.420

Skýringar við ársreikning

Almenna lífeyrissjóðsins 2023

Reikningsskilaaðferðir

Upplýsingar um sjóðinn	49
Grundvöllur reikningsskilanna	49
Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða	49
Mikilvægar reikningsskilaaðferðir	49
Erlendir gjaldmiðlar	49
Iðgjöld	49
Lífeyrir	49
Hreinar fjárfestingartekjur	49
Fjárfestingargjöld	49
Fjárfestingar	49

Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Eignamat verðbréfa	50
Skuldbindingar utan efnahags	50
HFF	50

Skýringar við rekstrarreikning

Iðgjöld	51
Lífeyrir	51
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	52
Hreinar tekjur af skuldabréfum	53
Fjárfestingargjöld	54
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	56
Laun og laungatengd gjöld	56
Laun stjórnarmanna, endurskoðunarnefndar og lykilstjórnenda	56
Póknun til endurskoðenda	56
Póknun til tryggingastærðfræðings	56

Skýringar við efnahagsreikning

Eignarhlutir í félögum og sjóðum	57
Hlutabréf	58
Hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum	60
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	61
Skuldabréf	63
Veðskuldabréf	63
Niðurfærsla verðbréfa	63
Fjárfestingar eftir gjaldmiðlum	64
Þrepaskipting gangvirðis	65
Flokkun fjáreigna og fjárskulda	66
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	66
Aðrar skuldir	66
Tryggingafræðileg staða	67

Áhættustýring og umfang áhættu

Greining áhættuþátta og áhættustýring	68
Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu	68
Eftirlit og stýring mótaðilaáhættu	71
Eftirlit og stýring útlánaáhættu	71
Eftirlit og stýring lausafjáraáhættu	72
Eftirlit og stýring skuldbindinga-áhættu	73
Eftirlit og stýring rekstraráhættu	73

Kennitölur

74

Reikningsskilaaðferðir

1. Upplýsingar um lífeyrissjóðinn

Almenni lífeyrissjóðurinn er með aðsetur á Dalvegi 30, Kópavogi. Sjóðurinn er öllum opin, en er jafnframt starfsgreinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistarmanna og tæknifræðinga.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum og eru fjárhæðir birtar í þúsundum.

Sjóðurinn skiptist í tvo sjóði, samtryggingarsjóð og sér eignarsjóð. Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í einu verðbréfasafni en séreignarsjóður skiptist í sex ávöxtunarleiðir með mismunandi fjárfestingarstefnum.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir, geta við sölu eða aðra ráðstöfun, reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu 11.

4. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

5. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

6. Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilagreinum sem borist hafa sjóðnum. Áætlað er fyrir ógreiddum iðgjöldum samtryggingarsjóðs í árslok m.v. fyrri reynslu og eru þau eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Iðgjöld í séreignarsjóð eru bókuð miðað við greiðsludag eða þegar inn eign myndast. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

7. Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, það er ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Undir þennan lið fellur einnig sérstakt gjald til Virk, starfsendurhæfingarsjóðs, og annar beinn kostnaður við örorkumat.

8. Hreinar fjárfestingartekjur

Hreinar fjárfestingartekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum eru tekjur af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, hagnaður og tap af sölu eignarhluta í félögum og sjóðum um sameiginlega fjárfestingu, breytingar á gangvirði félaga og sjóða um sameiginlega fjárfestingu og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hreinar tekjur af skuldabréfum eru tekjur af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga. Undir þennan lið falla vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknarir af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði skuldabréfa að meðtalinni varúðarniðurfærslu vegna tapshættu sem kann að vera fyrir hendi á uppgjörstegi svo og hliðstæðar tekjur og gjöld.

9. Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknarir til fjármálafyrirtækja og sjóða um sameiginlega fjárfestingu vegna umsýslu og vörslugjalda. Í skýringu 18 er greint frá áætlaðri umsýsluþóknun vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfasjóðum og sérhæfðum sjóðum.

10. Fjárfestingar

Fjárfestingum í eigu sjóðsins er skipt í eignarhluti í félögum og sjóðum, skuldabréf, bundnar bankainnstæður og aðrar fjárfestingar. Til eignarhluta í félögum og sjóðum teljast hlutabréf, hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða og aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu. Til skuldabréfa teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun og skuldabréfalán með veði í fasteignum og lausafé. Gjaldmiðlagengi erlendra eigna er skráð á miðgengi Seðlabanka Íslands þann 31.12.2023. Skipting erlendra eigna á helstu gjaldmiðla er að finna í skýringu 31.

Fjárfestingar sem eru undirliggjandi í ávöxtunarleiðum lífeyrissjóðsins taka ekki tillit til viðmiðana ESB fyrir umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfssemi.

Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

11. Eignamat verðbréfa

Í daglegu gengisuppgjöri lífeyrissjóðsins er farið yfir allar eignir sjóðsins og þær metnar. Eignarhlutar í félögum og sjóðum eru færðir á gangvirði. Sérhæfðir sjóðir (private equity og mezzanine funds) eru metnir á innra virði í samræmi við árschlutauppgjör eða endurskoðuð ársuppgjör. Skuldabréf, önnur en veðskuldabréf, eru metin á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Veðskuldabréf eru eignfærð miðað við uppgreiðsluverð. Skráð verðbréf eru eignfærð á markaðsverði en óskráð verðbréf á áætluðu markaðsverði. Í skýringu 32 eru upplýsingar um þrepaskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

12. Skuldbindingar utan efnahags

Almenni lífeyrissjóðurinn hefur gert samninga um fjárfestingar í innlendum og erlendum sérhæfðum sjóðum. Með samningunum hefur lífeyrissjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta fyrir ákveðna fjárhæð í hverjum sjóði sem er innkölluð í nokkrum áföngum á lengra tímabili. Útistandandi skuldbinding er alls um 25 milljarðar króna m.v. gjald-

miðlagengi í lok árs 2023, þar af eru um 20,7 milljarðar króna í erlendum gjaldmiðlum.

13. HFF

Skuldabréfaflokkarnir HFF150224, HFF150434 og HFF150644 útgefnir af ÍL-sjóði, eru metnir í ársuppgjöri Almenna á þar kröfu, þ.e.a.s. á uppgreiðsluvirði m.v. áfallna vexti og verðbætur, en voru fluttir úr þrepi 1 niður í þrep 2 í þrepaskiptingu gangvirðis í árslok 2022.

Í október 2022 tilkynnti fjármála- og efnahagsráðherra um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs og óskaði eftir viðræðum við eigendur HFF skuldabréfa um uppgjör sem miðast við höfuðstól og áfallna vexti og verðbætur. Almenni lífeyrissjóðurinn og aðrir lífeyrissjóðir hafa lagt áherslu á að uppgjör miðist við fullt uppgjör samkvæmt skilmálum skuldabréfanna og taki þá tillit til vaxtagreiðslna í framtíðinni þar sem skuldabréfin eru án uppgreiðsluheimildar. Í frumvarpi fjármála- og efnahagsráðherra um lagasetningu til slita ógjaldfærra opinberra aðila sem var birt í febrúar 2024 kom fram grundvallarbreyting á afstöðu ráðherra og er viðurkenndur réttur eigenda HFF bréfanna til vaxta allt til lokagjalddaga og ábyrgð ríkisins á þeim. Í frumvarpinu kemur fram að skuldabréfaeigendur geti ekki gert kröfu

fyrir því tjóni sem þeir verða fyrir í bú ÍL sjóðs, komi til slita sjóðsins, fyrr en við lokagjalddaga HFF bréfanna eins og hann er í skilmálum bréfanna.

Ítarlega rökstudd lögfræðiálit LOGOS lögmannsþjónustu og Róberts Spanó, fyrrverandi forseta Mannréttindadómstóls Evrópu liggja fyrir sem styðja kröfu skuldabréfaeigenda um fullnaðaruppgjör við slit ÍL sjóðs komi til þeirra. Jafnframt kemur fram í álit Róberts Spanó að vandséð er að þau markmið sem að er stefnt með frumvarpinu fullnægi þeim kröfum sem leiða af 72. gr. stjórnarskrárinnar um almenningsspörf komi til slita á ÍL sjóði.

Þann 23. febrúar 2024 tilkynnti fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ÍL-sjóðs og íslenska ríkisins, og fulltrúar 18 lífeyrissjóða (þ.a.m. Almenni lífeyrissjóðurinn), sem saman fara með stærstan hluta skuldabréfa sem ÍL-sjóður er útgefandi að, um að ákveðið hafi verið að hefja viðræður um uppgjör á skuldabréfum sjóðsins. Markmið viðræðnanna er að ná samkomulagi sem felur í sér að skuldabréfin verði gerð upp að fullu og skilyrði sköpuð fyrir slitum ÍL-sjóðs.

Verðmat HFF bréfanna í árslok 2023 í uppgjöri Almenna er um 25,9 ma.kr. Væru HFF flokkarnir metnir m.v. vaxtaróf verðtryggðra ríkisskuldabréfa (brúaðan RIKS feril) væri verðmæti þeirra um 27,8 ma.kr.

IÐGJÖLD

14. Iðgjöld greinast þannig:

	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2023	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2022
Lágmarksiðgjöld	9.971.992	7.685.389	17.657.381	8.394.238	6.676.842	15.071.079
Viðbótariðgjöld	0	5.522.879	5.522.879	0	5.118.228	5.118.228
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(5.603)	(106.599)	(112.201)	(6.009)	(95.689)	(101.698)
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	40.915	0	40.915	32.460	0	32.460
	10.007.304	13.101.669	23.108.973	8.420.689	11.699.381	20.120.069

Inneign laus til útborgunar í séreignarsjóði:

	2023	2022
Inneign laus til útborgunar frá 60 ára (samkvæmt vali sjóðfélaga)	215.215.292	189.754.444
Inneign laus til útborgunar frá 65–79 ára (hluti af lágmarkslífeyri frá 70 ára aldri)	1.117.873	1.048.687
Inneign laus til útborgunar frá 65–84 ára (hluti af lágmarkslífeyri frá 70 ára aldri)	50.748	45.613
Tilgreind séreign	418.897	322.347
Erfðaséreign laus til útborgunar	3.326.806	2.759.617
	220.129.615	193.930.709

LÍFEYRIR

15. Heildarfjárhæð lífeyris greinist þannig:

	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2023	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2022
Ellilífeyrir	3.802.325	5.482.183	9.284.508	2.975.091	4.118.235	7.093.326
Örorkulífeyrir	416.247	9.709	425.956	331.863	9.135	340.997
Makalífeyrir	333.246	0	333.246	303.546	0	303.546
Barnalífeyrir	54.105	0	54.105	44.369	0	44.369
Erfðalífeyrir	0	217.877	217.877	0	206.680	206.680
Séreign inn á lán	0	1.254.598	1.254.598	0	1.111.855	1.111.855
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0	61.209	61.209	0	55.789	55.789
Aukagreiðsla (tímab. opnun séreignarsparnaðar)	0	10.825	10.825	0	315.076	315.076
Lífeyrir samtals	4.605.922	7.036.401	11.642.324	3.654.869	5.816.769	9.471.637

HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR**16. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum**

	2023	2022
Arðgreiðslur	892.934	1.167.711
Gangvirðisbreyting vegna innlendra eigna	109.329	(3.869.127)
Gangvirðisbreyting vegna erlendra eigna	29.205.351	(24.866.818)
Gjaldmiðlabreyting	(5.450.376)	12.824.597
	24.757.238	(14.743.636)

Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð		Áhrif	Gangvirðis-	Hreinar tekjur	Hreinar tekjur
	31. 12. 2023	Arður	gjaldmiðils	breyting	samtals 2023	samtals 2022
Marel hf.	5.055.560	23.562	0	(159.684)	(136.123)	(3.382.865)
Arion banki hf.	3.365.306	188.191	0	44.280	232.472	(564.574)
HSV eignarhaldsfélag slhf.	3.260.658	0	0	493.482	493.482	1.056.245
Eik fasteignafélag hf.	3.213.689	160.860	0	(27.467)	133.393	2.611
Festi hf.	2.952.812	43.212	0	331.291	374.503	(557.630)
Síldarvinnslan hf.	2.533.319	44.418	0	(401.600)	(357.182)	525.133
Íslandsbanki hf.	2.273.734	123.192	0	(181.086)	(57.894)	77
Kvika banki hf.	1.908.056	43.990	0	(181.458)	(137.468)	(786.120)
Jarðvarmi slhf.	1.785.279	0	0	32.086	32.086	13.940
Reitir fasteignafélag hf.	1.677.947	37.530	0	(99.287)	(61.756)	123.711
Aðrar fjárfestingar	22.643.863	227.978	882	258.772	487.631	858.351 0
	50.670.225	892.934	882	109.329	1.003.145	(2.711.121)

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31. 12. 2023	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samts 2023	Hreinar tekjur samts 2022
Vanguard ESG Developed World All Cap Equity Index Fund	30.288.016	(1.020.967)	6.221.652	5.200.684	(3.417.766)
iShares Developed World ESG Screened Index Fund	29.622.619	(1.007.821)	6.139.253	5.131.431	(3.410.068)
iShares Developed World Index Fund	23.167.483	(887.521)	4.730.712	3.843.191	(2.756.329)
Storebrand Global ESG Plus	17.059.205	(550.432)	2.976.801	2.426.369	176.026
Vanguard Global Stock Index Fund	16.392.165	(567.739)	3.154.644	2.586.906	(2.481.670)
TRP SICAV Global Focused Growth Equity Fund	9.482.369	(320.744)	2.010.993	1.690.249	(2.257.321)
GuardCap Global Equity Fund	8.702.198	(314.225)	1.376.026	1.061.801	(972.064)
Vanguard US Government Bond Index Fund	4.896.063	(107.202)	129.065	21.863	(123.203)
Five Arrows European Loan Fund	2.118.667	10.724	101.143	111.867	0
North Sea Capital Private Equity Fund of Funds	1.858.334	(11.337)	(1.611)	(12.947)	291.296
Aðrar fjárfestingar	28.614.878	(673.994)	2.366.673	1.692.679	2.918.583
	172.201.998	(5.451.258)	29.205.350	23.754.092	(12.032.516)

17. Hreinar tekjur af skuldabréfum

	2023	2022
Vextir, verðbætur og gengisbreyting skuldabréfa	10.932.867	248.324
Gjaldmiðlabreyting	(20.839)	44.726
Lántökugjöld	18.102	27.185
	10.930.129	320.234

	Tekjur af skuldabréfum færðar á gangvirði		Tekjur af skuldabréfum færðar á afskrifuðu kostnaðarverði	
	2023	2022	2023	2022
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.633.233	(3.690.620)		
Skuldabréf sveitarfélaga	787.819	(791.873)		
Sértryggð skuldabréf	1.087.075	570.245		
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingarfélag	64.633	33.484		
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga	1.338.889	465.513		
Skuldabréf og peningamarkaðsskj. annarra sj. um sameiginlega fjárf.	217.765	318.950		
Veðskuldabréf			3.785.527	3.408.357
Varúðarniðurfærsla		76	15.189	6.102
	7.129.413	(3.094.225)	3.800.716	3.414.459

18. Fjárfestingargjöld

	Bein fjárfestingar- gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingar- gjöld	Fjárfestingar- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2023					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	3.464	3.464	1.385.530	0,25%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða	0	0	0	0	
Vegna innlendra fagfjárfestingasjóða	0	201.717	201.717	15.410.989	1,31%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	212.835	212.835	131.282.615	0,16%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0	586.797	586.797	29.240.811	2,01%
Kaup- og sölupóknar vegna verðbréfavíðskipta	4.328	0	4.328	0	
Vörslupóknar	16.042	0	16.042	0	
Önnur fjárfestingargjöld	648	0	648	0	
	21.018	1.004.813	1.025.832	177.319.944	0,58%
Fjárfestingargjöld 2022					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	4.458	4.458	3.350.198	0,13%
Vegna innlendra fagfjárfestingasjóða	0	174.114	174.114	12.108.640	1,44%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	197.476	197.476	118.579.534	0,17%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0	380.659	380.659	21.727.984	1,75%
Kaup- og sölupóknar vegna verðbréfavíðskipta	8.489	0	8.489	0	
Vörslupóknar	15.451	0	15.451	0	
Önnur fjárfestingargjöld	669	0	669	0	
	24.608	756.708	781.316	155.766.355	0,50%

18. Fjárfestingargjöld, frh.

	Samtr. sjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðis- safn	Samtals
Bein fjárfestingargjöld:							
Kaup og sölubóknanir vegna verðbréfavíðskipta	2.245	536	1.008	499	25	15	4.328
Vörslubóknanir	8.323	1.988	3.735	1.848	92	57	16.042
Önnur fjárfestingargjöld	332	81	153	76	4	2	648
	10.900	2.606	4.896	2.422	120	75	21.018
Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld:							
Innlendir verðbréfasjóðir	964	268	763	927	376	167	3.464
Innlendir fagfjárfestastjóðir	105.962	32.858	49.037	13.860	0	0	201.717
Erlendir verðbréfasjóðir	109.359	36.638	51.972	14.866	0	0	212.835
Erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	287.776	98.119	149.356	51.546	0	0	586.797
	504.061	167.883	251.128	81.199	376	167	1.004.813
Fjárfestingargjöld samtals	514.961	170.489	256.023	83.622	496	241	1.025.832
Meðalstaða eigna í sjóðum:							
Innlendir verðbréfasjóðir	385.598	107.284	305.035	370.645	150.243	66.725	1.385.530
Innlendir fagfjárfestastjóðir	8.247.356	2.498.622	3.727.746	937.264	0	0	15.410.989
Erlendir verðbréfasjóðir	66.495.736	22.396.931	32.481.903	9.908.045	0	0	131.282.615
Erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	13.806.122	4.776.831	7.678.527	2.979.331	0	0	29.240.811
Meðalstaða eigna í sjóðum	88.934.812	29.779.668	44.193.211	14.195.285	150.243	66.725	177.319.944
Hlutfall áætlaðra fjárfestingargjalda af meðalstöðu í sjóðum:							
Innlendir verðbréfasjóðir	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%
Innlendir fagfjárfestastjóðir	1,28%	1,32%	1,32%	1,48%			1,31%
Erlendir verðbréfasjóðir	0,16%	0,16%	0,16%	0,15%			0,16%
Erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	2,08%	2,05%	1,95%	1,73%			2,01%
	0,57%	0,56%	0,57%	0,57%	0,25%	0,25%	0,58%

REKSTRARKOSTNAÐUR

19. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2023	2022
Laun og launatengd gjöld	453.822	426.040
Annar starfsmannakostnaður	20.520	16.537
Endurskoðun og uppgjör	21.575	21.049
Fjármálaeftirlitið	20.464	18.015
Umboðsmaður skuldara	2.397	2.545
Rekstur og húsnæði	37.346	34.589
Rekstur tölvukerfa	209.730	211.534
Markaðs- og kynningarmál	26.740	28.411
Önnur sérfræðiþjónusta	60.382	58.989
Annar kostnaður	41.658	35.309
	894.634	853.018

20. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	2023	2022
Laun	385.233	330.611
Iðgjöld til lífeyrissjóða	56.926	48.108
Önnur launatengd gjöld	11.664	47.320
	453.822	426.040

Meðalfjöldi starfsmanna	22	21
-------------------------	----	----

21. Heildarlaun og hlunnindi stjórnarmanna, endurskoðunarnefndar og lykilstjórnenda:

Stjórn	2023	2022
Sigríður Magnúsdóttir, formaður	4.446	2.337
Arna Guðmundsdóttir, varaformaður	3.780	3.228
Hulda Rós Rúriksdóttir	3.114	4.674
Þórarinn Guðnason	2.520	2.178
Már Wolfgang Mixa	2.520	1.782
Albert Jónsson	1.926	0
Kristján Þ. Davíðsson	1.107	440
Frosti Sigurjónsson	834	369
Lára Jónasdóttir	513	0
Ólafur Hvanndal Jónsson	594	2.337
Oddur Ingimarsson	0	833
Davíð Ólafur Ingimarsson	0	555
Oddgeir Ottesen	0	185
Helga Jónsdóttir	0	369
	21.354	19.287

Endurskoðunarnefnd

	2023	2022
Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður	2.520	2.337
Eiríkur Þorbjörnsson	1.908	1.452
Þórarinn Guðnason	1.368	0
Sigríður Magnúsdóttir	540	1.107
Davíð Ólafur Ingimarsson	0	345
	6.336	5.241

Kjörnefnd

Lára V. Júlíusdóttir	503	278
Ólafur Hvanndal Jónsson	503	278
Ingvar E. Júlíusson	503	278
	1.509	834

Lykilstjórnendur

Framkvæmdastjóri	32.724	26.829
Fjárfestingarstjóri	22.919	22.523
Skrifstofustjóri	22.806	16.429
Áhættustjóri	21.797	19.468

22. Þóknun til endurskoðenda sundurliðast þannig:

Þóknun til ytri endurskoðanda	2023	2022
Endurskoðun ársreiknings Almenna lífeyrissjóðsins	7.252	7.549
	7.252	7.549

Þóknun til innri endurskoðanda

Innri endurskoðun	5.593	4.306
Önnur þjónusta	0	1.623
	5.593	5.929

23. Þóknun til tryggingastærðfræðings sundurliðast þannig:

	2023	2022
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu	8.511	8.207
Önnur þjónusta	219	81
	8.730	8.289

FJÁRFESTINGAR

24. Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	2023	2022
Innlend hlutabréf				
Skráð bréf	14.951.769	16.626.477	31.578.246	30.224.792
Óskráð bréf	2.879.331	3.208.059	6.087.389	5.467.280
	17.831.099	19.834.536	37.665.635	35.692.072
Hlutdeildarskírteini				
Innlend hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum				
Sjóðir með ríkistryggðum skuldabréfum	1.027.726	396.411	1.424.137	1.346.923
Erlend hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum				
Sjóðir með skuldabréfum	5.251.527	2.400.744	7.652.271	3.072.434
Sjóðir með hlutabréfum	64.941.004	69.773.051	134.714.055	111.120.188
	70.192.531	72.173.795	142.366.327	114.192.622
Aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu				
Innlendir, óskráðir	5.755.924	5.824.527	11.580.451	8.860.422
Erlendir, skráðir	0	0	0	1.065
Erlendir, óskráðir	15.344.918	14.490.754	29.835.671	24.849.813
	21.100.841	20.315.281	41.416.122	33.711.300
Eignarhlutir í félögum og sjóðum samtals	110.152.197	112.720.024	222.872.221	184.942.916

25. Hlutabréf greinast þannig:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2023	Kostnaðar- verð	Samtals 2022
Innlend hlutabréf, skráð						
Marel hf.	1,4%	2.393.723	2.661.837	5.055.560	3.096.485	4.937.207
Arion banki hf.	1,5%	1.593.416	1.771.890	3.365.306	1.976.172	3.321.026
Eik fasteignafélag hf.	8,0%	1.521.628	1.692.061	3.213.689	1.016.719	3.241.157
Festi hf.	4,7%	1.398.107	1.554.705	2.952.812	544.824	2.621.521
Síldarvinnslan hf.	1,3%	1.199.484	1.333.835	2.533.319	1.479.531	2.886.919
Íslandsbanki hf.	1,0%	1.076.575	1.197.159	2.273.734	1.775.823	2.291.927
Kvika banki hf.	2,3%	903.432	1.004.623	1.908.056	1.698.907	2.089.514
Reitir fasteignafélag hf.	2,7%	794.480	883.467	1.677.947	1.129.620	1.777.234
Icelandair Group hf.	2,4%	631.458	702.186	1.333.644	3.253.092	1.505.582
Eimskipafélag Íslands hf.	1,5%	570.533	634.437	1.204.971	587.004	1.334.299
Brim hf.	0,7%	563.372	626.474	1.189.847	414.616	1.288.052
Ölgerðin hf.	2,2%	439.841	489.106	928.946	656.506	237.102
Önnur félög	0,9%	1.865.720	2.074.694	3.940.414	3.020.033	2.693.252
		14.951.769	16.626.477	31.578.246	20.649.332	30.224.792

25. Hlutabréf greinast þannig, frh.:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2023	Kostnaðar- verð	Samtals 2022
Óskráð innlend hlutabréf						
HSV eignarhaldsfélag slhf. (HS veitur)	15,2%	1.543.867	1.716.791	3.260.658	497.369	2.938.698
VPE-AN slhf.	8,1%	329.378	366.271	695.649	599.935	585.705
Frumtak2 slhf.	5,1%	316.881	352.374	669.255	261.729	762.110
CP Invest slhf.	13,6%	315.197	350.502	665.699	650.001	500.000
Controlant B	3,2%	165.719	184.281	350.000	350.000	0
Frumtak 3 slhf.	9,0%	129.336	143.823	273.159	306.542	151.787
Eldey HoldCo hf.	10,4%	65.114	72.408	137.522	140.329	142.223
Mandólin hf. (Mariott hótél)	6,2%	3.662	4.073	7.735	24.977	352.943
IG Rest hf.	2,3%	851	947	1.798	2.908	2.168
Jarðvarmi GP hf.	5,5%	127	141	268	230	221
Blávarmi GP hf.	5,2%	99	110	210	210	210
SÍA III GP hf.	3,9%	74	82	156	156	156
Önnur félög		9.024	16.257	25.280	78.869	31.059
		2.879.331	3.208.059	6.087.389	2.913.253	5.467.280
Innlend hlutabréf samtals		17.831.099	19.834.536	37.665.635	23.562.585	35.692.072

26. Hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum greinast þannig:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2023	Kostnaðar- verð	Samtals 2022
Innlend hlutdeildarskírteini, skráð						
IS Ríkisskuldabréf meðallöng	3,4%	602.643	256.808	859.451	438.390	815.802
IS Ríkissafn – ríkisskuldabréf	6,4%	352.307	139.603	491.910	265.204	461.665
IS Ríkisskuldabréf löng	0,4%	72.776	0	72.776	31.060	69.456
		1.027.726	396.411	1.424.137	734.654	1.346.923
Erlend hlutdeildarskírteini						
Skuldabréfasjóðir, skráðir						
Vanguard US Government Bond Index Fund	0,4%	3.360.023	1.536.040	4.896.063	4.874.201	0
BlackRock ICS US Dollar Liquid Fund	0,0%	1.152.529	526.880	1.679.409	1.478.999	3.072.434
Vanguard Euro Gov. Bond Index Fund	0,1%	738.975	337.824	1.076.799	1.053.100	0
		5.251.527	2.400.744	7.652.271	7.406.300	3.072.434
Hlutabréfasjóðir, skráðir						
Vanguard ESG Developed World All Cap Equity Index Fund	4,8%	14.600.809	15.687.207	30.288.016	24.368.995	24.530.491
iShares Developed World ESG Screened Index Fund	6,8%	14.280.044	15.342.575	29.622.619	15.954.884	24.512.150
iShares Developed World Index Fund	0,9%	11.168.245	11.999.238	23.167.483	10.938.405	21.375.502
Storebrand Global ESG Plus	8,2%	8.223.655	8.835.550	17.059.205	14.456.809	11.464.266
Vanguard Global Stock Index Fund	0,7%	7.902.098	8.490.067	16.392.165	4.301.847	13.805.259
TRP SICAV Global Focused Growth Equity Fund	1,9%	4.571.124	4.911.246	9.482.369	6.315.169	7.792.121
GuardCap Global Equity Fund	1,8%	4.195.030	4.507.168	8.702.198	3.811.588	7.640.398
		64.941.004	69.773.051	134.714.055	80.147.696	111.120.188
Eignarhlutir í verðbréfasjóðum samtals		71.220.257	72.570.207	143.790.464	88.288.649	115.539.545

27. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu greinast þannig:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2023	Kostnaðar- verð	Samtals 2022
Innland hlutdeildarskírteini og hlutir, óskráð:						
Jarðvarmi slhf. (HS Orka)	5,2%	845.299	939.979	1.785.279	1.159.207	1.594.763
IS Fyrirtækjalánasjóðurinn hs.	15,0%	1.068.761	526.349	1.595.110	1.454.464	717.710
Blávarmi slhf. (Bláa lónið)	5,2%	629.144	699.613	1.328.758	958.120	1.246.837
VEX I slhf.	9,2%	401.075	445.999	847.074	823.842	470.225
Horn IV slhf.	6,7%	396.790	441.234	838.024	880.000	213.331
Landsbréf - Hvatning slhf.	5,8%	349.370	388.502	737.871	491.914	682.285
Innviðir fjárfestingar slhf.	7,6%	256.026	284.703	540.728	346.399	467.738
Umbreyting II slhf.	5,7%	250.697	278.777	529.473	497.392	184.450
SIA IV slhf.	5,0%	234.053	260.269	494.322	499.265	478.632
SIA III slhf.	3,9%	182.193	202.600	384.793	189.489	528.563
Iðunn framtakssjóður slhf.	7,5%	177.287	197.144	374.431	374.581	358.518
FW Horn slhf.	7,2%	165.719	184.281	350.000	350.000	0
Bakkastakkur slhf.	4,9%	159.262	177.101	336.363	368.615	403.435
FÍ Eignarhaldsfélag slhf.	5,0%	127.294	141.551	268.845	236.336	255.993
Alda Credit Fund III slhf.	5,1%	97.224	163.176	260.400	200.000	234.600
Horn III slhf.	4,2%	120.859	134.396	255.255	186.315	469.126
MF3 slhf.	10,0%	100.859	112.156	213.016	202.500	0
Akur fjárfestingar slhf.	6,9%	54.733	60.864	115.597	41.047	271.751
IS Haf slhf.	10,0%	43.511	48.385	91.897	103.000	0
Crowberry II slhf.	3,5%	41.110	45.715	86.825	99.004	34.296
Alda Credit Fund II slhf.	4,1%	31.049	52.111	83.160	60.000	77.340
Alda Credit Fund slhf.	2,6%	22.715	38.125	60.840	40.000	57.160
SIV Credit Fund slhf.	4,8%	892	1.498	2.390	2.390	0
Önnur félög		0	0	0	0	113.669
		5.755.924	5.824.527	11.580.451	9.563.878	8.860.422
Erlend hlutdeildarskírteini og hlutir, skráð:						
Oberon Credit Investment Fund II	0,0%	0	0	0	0	1.065

27. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu greinast þannig, frh.:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2023	Kostnaðar- verð	Samtals 2022
Erlend hlutdeildarskírteini og hlutir, óskráð:						
Five Arrows European Loan Fund	8,0%	1.453.979	664.689	2.118.667	2.006.761	0
North Sea Capital Private Equity Fund of Funds	6,4%	895.839	962.495	1.858.334	1.219.470	1.802.320
Global Infrastructure Solutions 3	1,5%	854.051	917.599	1.771.650	1.012.865	1.737.055
Portfolio Advisors Private Equity Fund X	1,5%	832.294	894.222	1.726.516	1.034.960	1.585.451
Oberon USA Credit Investment Fund	9,6%	1.141.575	521.873	1.663.448	1.223.200	1.560.200
KKR Americas Fund XII	1,0%	787.632	846.237	1.633.870	809.863	1.751.234
Carlyle Partners VII	0,1%	763.332	820.129	1.583.461	1.213.845	1.590.329
AlpInvest Co-Investment Fund VIII	0,3%	744.165	799.535	1.543.700	1.376.514	823.598
Global Infrastructure Solutions 4	1,3%	638.492	686.000	1.324.491	1.097.304	902.926
Private Equity Co-Investment Opportunities Fund II	0,8%	637.033	684.432	1.321.465	879.274	912.317
Ashbridge Transformational Secondaries Fund II LP	6,6%	593.894	638.084	1.231.978	952.363	1.102.182
Crown European Markets IV plc.	2,1%	553.999	595.220	1.149.219	786.899	929.872
Morgan Stanley Private Markets Fund VI LP	1,9%	551.507	592.543	1.144.050	418.379	1.276.265
KKR Asian Fund IV	0,1%	512.481	550.613	1.063.095	927.377	810.105
Crown Asia-Pacific Private Equity V Feeder plc	1,2%	490.420	526.910	1.017.330	947.044	622.365
Ashbridge Transformational Secondary Fund I LP.	2,6%	477.951	513.514	991.465	412.967	1.055.466
Vesey Street Fund III-C, L.L.C.	8,1%	7.638	8.207	15.845	18.492	23.442
Aðrir sjóðir		3.408.636	3.268.451	6.677.087	5.337.374	6.364.687
		15.344.918	14.490.754	29.835.671	21.674.950	24.849.813

28. Skuldabréf greinast þannig:

	Séignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	2023	2022
Ríkisvixlar og skuldabréf	17.139.269	21.766.812	38.906.082	38.733.009
Skuldabréf sveitarfélaga	7.032.511	10.627.349	17.659.860	16.246.360
Sértryggð skuldabréf	7.750.656	4.729.722	12.480.377	14.943.154
Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátryggingarfélag	663.715	326.870	990.585	501.531
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga	11.972.914	10.867.646	22.840.559	20.988.802
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	1.360.953	1.913.435	3.274.387	3.202.769
Veðskuldabréf	22.877.243	28.027.723	50.904.965	44.066.617
Niðurfærsla verðbréfa	(22.872)	(28.022)	(50.894)	(66.082)
	68.774.387	78.231.535	147.005.922	138.616.159

29. Veðskuldabréf greinast þannig:

Lán til sjóðfélaga	22.812.251	27.948.099	50.760.351	43.989.388
Önnur lán	64.991	79.623	144.615	77.228
	22.877.243	28.027.723	50.904.965	44.066.617

30. Niðurfærsla verðbréfa greinist þannig:

Niðurfærsla í ársbyrjun	28.354	37.728	66.082	72.185
Breyting á niðurfærslu, hækkun (lækkun)	(5.482)	(9.706)	(15.189)	(6.102)
Niðurfærsla í árslok	22.872	28.022	50.894	66.082

31. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Séignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	2023	2022
Í íslenskum krónum:				
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24.573.638	26.009.759	50.583.398	45.865.121
Skuldabréf	68.440.294	78.063.065	146.503.359	138.087.114
Bundnar bankainnstæður	36.386.393	0	36.386.393	34.271.246
Aðrar fjárfestingar	0	1.800	1.800	1.800
	129.400.325	104.074.625	233.474.950	218.225.281
Í erlendum gjaldmiðlum:				
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	85.578.559	86.710.264	172.288.823	139.077.795
Skuldabréf	334.094	168.470	502.563	529.045
	85.912.652	86.878.733	172.791.386	139.606.841
Fjárfestingar samtals	215.312.977	190.953.358	406.266.335	357.832.122
Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum skiptast þannig:				
Verðbréf í USD	79.167.747	81.375.836	160.543.583	129.652.383
Verðbréf í EUR	6.744.905	5.502.898	12.247.803	9.948.574
Verðbréf í GBP	0	0	0	5.884
	85.912.652	86.878.733	172.791.386	139.606.841

32. Þrepaskipting gangvirðis

Sjóðurinn notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

1. þrep: Skráð verð eigna og skulda sem átt er viðskipti með á virkum mörkuðum.
2. þrep: Matsaðferð sem byggir á viðskiptum á markaði með sambærilegar eignir, t.d. með eignir þar sem stopul viðskipti eiga sér stað. Nýjasta viðskiptaverð í tengingu við almennt viðurkenndar verðmatsaðferðir er notað við að ákvarða gangvirði hlutabréfa. Ávöxtunarkrafa skuldabréfa með sambærilega tímalengd, sem eru virk í viðskiptum, er notuð sem viðmið við verðmat á skuldabréfum.
3. þrep: Matsaðferð byggir að verulegu leyti á verðlíkönum. Fyrir óskráð hlutabréf, þar sem engar markaðsupplýsingar liggja fyrir, er ýmsum almennt viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt við mat á gangvirði. Verðmat sem byggir á sjóðstreymi eða samanburði á kennitölum sambærilegra fyrirtækja eru algengustu aðferðirnar við að reikna út gangvirði óskráðra hlutabréfa, auk nýlegra viðskipta og ríkjandi markaðsskilyrða. Sérhæfðir sjóðir eru metnir á innra virði í samræmi við árshlutauppgjör og endurskoðuð ársuppgjör sjóðanna.

Eignir á gangvirði 2023	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	175.368.710	6.713.682	40.789.830	222.872.221
Skuldabréf	45.213.014	50.938.837	0	96.151.851
Eignir á gangvirði	220.581.723	57.652.518	40.789.830	319.024.072

Eignir á gangvirði 2022	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	145.764.336	4.626.516	34.552.064	184.942.916
Skuldabréf	41.590.436	53.025.189	0	94.615.625
Eignir á gangvirði	187.354.773	57.651.705	34.552.064	279.558.541

Breytingar sem falla undir 3. þrep á árinu eru eftirfarandi:

Staða 1.1.2023	34.552.064
Keypt á árinu	7.441.955
Selt á árinu og arðgreiðslur	(2.238.744)
Flutt milli þrepa	(970.352)
Matsbreyting	2.004.907
Staða 31.12.2023	40.789.830

33. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda:

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda sjóðsins 31.12.2023

Fjáreignir	Afskrifað kostnaðar- verð	Útlán	Á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum			222.872.221	222.872.221
Skuldabréf		50.854.071	96.151.851	147.005.922
Bundnar bankainnstæður			36.386.393	36.386.393
Aðrar fjárfestingar	1.800			1.800
	1.800	50.854.071	355.410.464	406.266.335

34. Aðrar kröfur:

	2023	2022
Ófrágengin viðskipti	704.927	0
Aðrar kröfur	62.079	25.430
	767.006	25.430

35. Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur:

	2023	2022
Ógreidd launatengd gjöld	351.855	381.825
Ógreiddur kostnaður	40.297	28.086
	392.151	409.911

36. Aðrar skuldir greinast þannig:

	2023	2022
Ógreidd séreign inn á lán	40.595	40.997
Ógreidd útborgun vegna húsnæðissparnaðar	666	42
Aðrar skuldir	0	135
Samtals	41.262	41.174

37. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða samtryggingardeildar sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins. Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Örorkulíkur byggja á reynslu árána 2010–2014 hjá sjóðnum og sérhæfðar lífslíkur miða við reynslu sjóðfélaga á tímabilinu 2018–2022. Sérhæfðar dánarlíkur fyrir sjóðfélaga eru um 80% af almennum dánarlíkum. Að öðru leyti var miðað við staðlaðar forsendur og 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysliverðs við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda.

Rétt er að leggja áherslu á að nú eru í annað sinn í úttekt notaðar nýjar dánar- og eftirlifendatöflur Félags Íslenskra tryggingastærðfræðinga sem gera ráð fyrir því að dánartíðni fari lækkandi í framtíðinni. Þessi aðferð er talin líklegri til að sýna réttari niðurstöður til framtíðar lítið.

Yfirlit um breytingar á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingarsjóðs

Eignir	2023	2022
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	346.947.838	302.638.134
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	302.638.134	275.508.998
Hækkun / lækkun endurmetinnar eignar á árinu	44.309.703	27.129.137

Skuldbindingar

Skuldbindingar í árslok	363.162.277	317.427.637
Skuldbindingar í ársbyrjun	317.427.637	295.047.927
Hækkun / lækkun skuldbindingar á árinu	45.734.640	22.379.711

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	(1.424.937)	4.749.426
--	--------------	-----------

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	185.788.906	168.242.139
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	22.039.883	21.924.929
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	9.966.389	8.388.228
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(4.605.922)	(3.654.869)
Hækkun/lækkun áunninna réttinda á árinu	0	(8.366.436)
Breyting á núvirtum rekstrarkostnaði í áfallinni stöðu	(214.874)	320.738
Hækkun / lækkun vegna annarra breytinga	(378.210)	(1.065.822)
	212.596.171	185.788.906

Áhættustýring og umfang áhættu

38. Greining áhættuþátta og áhættustýring

Til samræmis við reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur lífeyrissjóðurinn mótað eftirlitskerfi með það að markmiði að sjóðnum sé kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Eftirlitskerfið grundvallast á lagafyrirmælum, reglugerðum, leiðbeinandi tilmælum FME og stefnumótun sjóðsins. Eftirlitskerfið samanstendur af eigin áhættumati, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, fjárfestingarstefnu, starfsreglum, verklagsreglum, verkferlum, starfslýsingum og öðrum innri reglum sjóðsins.

Stjórn hefur mótað verklag um framkvæmd eigin áhættumats þar sem skilgreind eru hlutverk aðila sem koma að matinu og aðferðafræði sem beitt er við matið er lýst. Framkvæmd áhættumatsins fer fram hjá stjórnendum í samvinnu og samráði við stjórn. Meginflokkar áhættu í starfsemi sjóðsins eru markaðsáhætta, lífeyristryggingaráhætta, mótaðilaáhætta og rekstraráhætta. Eigið áhættumatið tekur til alls 32 áhættuþátta sem heyra undir framangreindra meginflokka áhættu.

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Áhættustefna er stefna stjórnar um áhættutöku, áhættuvilja og áhættuþol í starfsemi sjóðsins vegna veigamestu áhættuþætti og hvernig skuli greina, meta, vakta og stýra áhættu. Áhættustefnan byggir á framkvæmd og niðurstöðum eigin áhættumats sem og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Í áhættustefnunni er fjallað um einstaka áhættuþætti, þeir skilgreindir og gerð er grein fyrir hvernig þeir eru metnir, mældir og vikmörk einstakra áhættuþátta eru tilgreind.

Áhættustýringarstefna er sett með hliðsjón af eigin áhættumati, áhættustefnu og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýringarstefna er lýsing á skipulagi áhættustýringar, hlutverkum starfseininga í skipulagi áhættustýringar, lýsing á áhættueftirliti og aðferðum sem sjóðurinn styðst við í mati á þeim áhættuþáttum sem áhættustefna sjóðsins nær til. Áhættueftirlit samkvæmt áhættustýringarstefnu fer fram með reglulegum og tímasettum úttektum eða eftirlitsaðgerðum. Framkvæmd eftirlitsaðgerða er allt frá því að vera einu sinni til tólf sinnum á ári. Áhættustýring sinnir daglegu eftirliti með fylgni sjóðsins við fjárfestingarstefnu og/eða fjárfestingarheimildir.

Áhættustjóri leggur fyrir stjórnendur í hverjum mánuði skýrslu um framvindu áhættueftirlits og innra eftirlits. Stjórnendur meta hvort framkvæmd og niðurstöður eftirlitsaðgerða séu í samræmi við áhættustefnu og annað skjalfest skipulag og/eða heimildir. Sýni niðurstöður eftirlitsaðgerða áhættu umfram viðmiðanir skal brugðist við í samræmi við viðbragðslýsingu.

Áhættustjóri er ábyrgðaraðili áhættustýringar og veitir starfssviði áhættustýringar forstöðu, starfssviðið heyrir undir framkvæmdastjóra en áhættustjóri hefur milliliðalausán aðgang að

stjórn sjóðsins og er jafnframt ritari endurskoðunarnefndar. Áhættustjóri ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu í rekstri sjóðsins. Staðfestur hefur verið verkferill um áhættustýringu og störf áhættustjóra hjá AL, sem lýsir helstu starfsskyldum hans og miða að því að stjórn fái reglulega upplýsingar um áhættugreiningu, áhættumælingar, framvindu áhættueftirlits og virkni innra eftirlits.

Skýrslur um framvindu og niðurstöður áhættueftirlits eru að jafnaði lagðar mánaðarlega fyrir stjórnendur og í kjölfarið fyrir stjórn sjóðsins. Árlega leggur áhættustjóri að auki fyrir stjórn skýrslu um þróun áhættumælikvarða og frávik hafi þau komið fram við eftirlit.

39. Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu

Fjárhagsleg áhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sem fólgin er í verulegum verðbreytingum á fjármálagerningum vegna breytinga á vaxtastigi, gjaldmiðlagengi, markaðsgengi skráðra fjármálagerninga o.fl. Sjóðurinn hefur eftirlit með sjö þáttum fjárhagslegrar áhættu, þ.e. vaxtaáhættu, uppgreiðsluáhættu, markaðsáhættu, gjaldmiðlaáhættu, ósamræmisáhættu, verðbólguáhættu og áhættu vegna liða utan efnahagsreiknings. Í áhættustefnu sjóðsins eru skilgreind markmið, viðmið og/eða vikmörk fyrir fjárhagslegar áhættur og fjárfestingarstefna sjóðsins tekur mið af því að ólíkir flokkar verðbréfa og fjárfestingakosta bera mismikla áhættu.

Mat á umfangi fjárhagslegrar áhættu

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna verðbreytinga á fjármálagerningum, sem skráðir eru á markaði eða hafa beina tengingu við skráð markaðsbréf. Með virði í húfi (VaR, Value at risk) er átt við hve mikið er talið að virði eignasafns geti rýrnað á tilteknu tímabili undir eðlilegum kringumstæðum. Sjóðurinn reiknar virði í húfi með 95% öryggismörkum til að meta umfang markaðsáhættu í ávöxtunarleiðum. Útreikningur á virði í húfi byggir á mánaðarlegum ávöxtunargildum og flökta ávöxtunar síðastliðinna fimm ára og gefur til kynna að í 95% tilvika verði mánaðarávöxtun á fimm ára tímabili jöfn eða betri en útreiknað virði í húfi.

39. Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Virði í húfi fyrir ávöxtunarleiðir Almenna samkvæmt ofangreindu.

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Innlánasafn	Samtryggingarsjóður
VaR (95%) *	(3,0%)	(2,2%)	(0,9%)	(1,2%)	0,2%	(0,1%)	(1,9%)

* Áætlað virði í húfi sem hlutfall af eignum viðkomandi ávöxtunarleiða.

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa. Næmni skuldabréfaverðs fyrir breytingum á markaðsvöxtum er jafnan mælt í meðaltíma skuldabréfs, í því samhengi lækkar skuldabréf með langan meðaltíma meira í verði þegar markaðsvextir hækka heldur en skuldabréf með styttri meðaltíma. Almenni lífeyrissjóðurinn skilgreinir stefnu um meðaltíma og vikið fyrir ávöxtunarleiðir. Sjóðfélögum er ráðlagt að velja sér ávöxtunarleiðir fyrir séreignarsparnað með tilliti til vænts sparnaðartíma. Taflan hér fyrir neðan sýnir meðaltíma markaðsskuldabréfa í ávöxtunarleiðum og áætlaða næmni leiðanna fyrir hliðrun vaxtakúrfunnar upp um eitt prósentustig. Hliðrist vaxtakúrfan niður um eitt prósentustig er áætluð næmni svipuð en þá í gagnstæða átt.

Veginn meðaltími markaðsskuldabréfa og áætluð næmni ávöxtunarleiða samkvæmt ofangreindu.

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Meðaltími markaðsskuldabréfa	5,5	5,5	3,7	5,4	2,6	6,3
Vægi markaðsskuldabréfa	16,3%	25,9%	34,1%	93,3%	10,6%	26,2%
Næmni (100p) *	(0,9%)	(1,4%)	(1,3%)	(5,0%)	(0,3%)	(1,7%)

* Áætluð lækkun á virði heildareigna ávöxtunarleiðar ef ávöxtunarkrafa hækkar um eitt prósentustig.

Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins eiga einnig sjóðfélagalán að undanskildu Ríkissafni og Innlánasafni. Sjóðfélagalánin eru ekki gerð upp m.v. ávöxtunarkröfu á markaði líkt og markaðsskuldabréf heldur eru þau gerð upp á nafnvöxtum lánanna. Meðaltími ávöxtunarleiðanna lengist þegar sjóðfélagalánunum er bætt við eins og sjá má í töflunni hér að neðan og vægi skuldabréfa í söfnunum eykst í kjölfarið.

Veginn meðaltími skuldabréfaeigna eftir ávöxtunarleiðum tekið tillit til eigna í sjóðfélagalánunum

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Meðaltími skuldabréfa	7,4	7,4	6,5	5,4	10,6	8,2
Vægi skuldabréfa	23,7%	37,4%	52,3%	93,3%	91,3%	40,6%

39. Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni (styrking ISK) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Samtryggingarsjóður og Ævisöfn I-III eiga safn erlendra eigna, allar eignir annarra safna eru í samræmi við fjárfestingarstefnu í íslenskum krónum. Stefna sjóðsins er að gjaldmiðlasamsetning erlendra hlutabréfaeigna endurspegli gjaldmiðlaskiptingu MSCI heimsvísitölu hlutabréfa.

Vægi helstu gjaldmiðla í safni erlendra eigna.

	USD	EUR	JPY	GBP	CAD	CHF	AUD	Annað
Vægi	70,1%	13,6%	4,6%	2,7%	2,1%	1,8%	1,4%	3,6%

Sjóðurinn reiknar samdreifni gengisþróunar gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni og virði í húfi (VaR, Value at Risk) með 99,5% öryggismörkum fyrir gjaldmiðlasamsetningu erlendra eigna til að meta umfang gjaldmiðlaáhættu. Útreikningurinn byggir á gengisþróun og flökki gengisþróunar gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni milli mánaða síðastliðin fimm ár (fært á ársgrundvöll) og gefur til kynna að í 99,5% tilvika verði ársbreyting í virði erlendra eigna vegna gengisþróunar íslensku krónunnar gagnvart undirliggjandi gjaldmiðlum jöfn, eða hagstæðari en útreiknað virði í húfi. Reiknað, árlegt, 99,5% virði í húfi fyrir safn eigna í erlendum gjaldeyri er í árslok -21,6%.

Vægi erlendra eigna í ávöxtunarleiðum.

	2023				2022			
	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður
Eignir í erlendum gjaldeyri alls	59,0%	48,6%	31,1%	45,2%	56,9%	46,6%	28,7%	39,3%
Par af USD	41,4%	34,1%	21,8%	31,7%	38,0%	31,1%	19,0%	26,2%
Par af EUR	7,8%	6,9%	5,0%	5,9%	7,9%	6,7%	4,8%	5,4%
Par af JPY	2,8%	2,2%	1,2%	2,1%	3,1%	2,4%	1,3%	2,1%
Par af GBP	1,6%	1,3%	0,7%	1,3%	2,0%	1,6%	0,9%	1,4%

Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Eftirfarandi tafla sýnir áhrif 10% styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum til lækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeyris ef öllum öðrum breytum er haldið föstum. Veiking íslensku krónunnar um 10% hefði jafn mikil áhrif til hækkunar hreinnar eignar til greiðslu lífeyris..

	2023				2022			
	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður
USD	(4,1%)	(3,4%)	(2,2%)	(3,2%)	(3,8%)	(3,1%)	(1,9%)	(2,6%)
EUR	(0,8%)	(0,7%)	(0,5%)	(0,6%)	(0,8%)	(0,7%)	(0,5%)	(0,5%)
JPY	(0,3%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,2%)	(0,3%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,2%)
GBP	(0,2%)	(0,1%)	(0,1%)	(0,1%)	(0,2%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,1%)

40. Eftirlit og stýring mótaðilaáhættu

Mótaðilaáhætta er hættan á því að mótaðili í viðskiptum eða útgefandi verðbréfs geti ekki staðið við skuldbindingu sína gagnvart sjóðnum eða uppfylli ekki ákvæði samnings að öðru leyti. Sjóðurinn hefur eftirlit með sjö þáttum mótaðilaáhættu, þ.e. útlánaáhættu, útgefendur hlutabréfa, samþjöppunaráhættu, landsáhættu, afhendingaráhættu, uppgjörshættu og sjálfbærniáhættu. Í fjárfestingarstefnu sjóðsins er skilgreint hámarksvægi á sama útgefanda verðbréfa í eigu sjóðsins til að draga úr mótaðilaáhættu. Einnig hefur sjóðurinn skilgreint viðmiðanir um fjárhagslegan styrk og arðsemi útgefenda til hliðsjónar við val á verðbréfum til að draga úr tapsáhættu eins og hægt er. Sjóðurinn setur þau skilyrði við kaup á verðbréfum að hafa aðgang að árs- og milliuppgjörum útgefenda til greiningar með tilliti til skilgreindra viðmiðana.

41. Eftirlit og stýring útlánaáhættu

Útlánaáhætta er hættan á greiðslufalli tiltekins skuldara og tapi sem af því getur orðið og er jafnan mæld með gjaldþolsprófi eða lánsþæfismati. Útgefendur þurfa að uppfylla viðmiðanir um rekstrar- og efnahagslega þætti sem skilgreindar eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins þegar ákvörðun er tekin um fjárfestingar. Skuldabréf útgefenda sem ekki uppfylla lágmarksskilyrði samkvæmt framansögðu eru ekki keypt nema með skilmálum sem tryggja betur rétt sjóðsins og/eða tryggingum sem sjóðurinn metur gildar. Í kjölfar birtinga ársskýrslna útgefenda er framkvæmt mat á stöðu útgefenda gagnvart framansögðum viðmiðum. Lánsþæfismatsfyrirtækið Reitun ehf. lánsþæfismetur skuldabréfaeignir ávöxtunarleiða árlega.

Mat á umfangi útlánaáhættu

Reitun ehf. byggir mat sitt á greiningu einstakra útgefenda út frá skilgreindum matsaðferðum og byggir greiðslufallslíkur á erlendum gagnasöfnum. Matskerfið byggir á einkunnakerfi sem lýst er með grunnflokkunum AAA til D. Félög með sömu einkunn hafa að jafnaði sömu greiðslufallslíkur en einnig er gert ráð fyrir að meðaltal vænts taps útistandandi krafna félaga með sömu einkunn sé hið sama. Ef ástæða er til að ætla að væntar endurheimtur skuldabréfs séu aðrar en meðalendurheimtur útgefenda fær bréfið einkunn miðað við viðmiðunarlíkur greiðslufalls útgefandans og vænt endurheimtuhlutfall bréfsins. Heildareinkunn skuldabréfasafns í eigu ávöxtunarleiða er einkunn einstakra skuldabréfa vegin að fjárhæð útistandandi heildarvirðis viðkomandi skuldabréfs.

Lánsþæfiseinkunn og mat á tapslíkum

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Heildarvirði m.kr.	11.665	32.798	22.445	1.116	750	78.232
Meðaltími	7,4	7,4	6,5	5,4	10,6	8,2
Einkunn	A3	A3	A2	A1	AA3	A2
Vænt tap á líftíma	0,17%	0,18%	0,13%	0,05%	0,04%	0,19%
Vænt tap á líftíma m.kr.	20	59	29	0	0	149

Eftirfarandi tafla sýnir vanskilafjárhæð útlána flokkuð eftir aldri (m.kr)

	Lán til sjóðfélaga		Önnur skuldabréf		Samtals	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
31–60 dagar	1,3	1,0	0,0	0,0	1,3	1,0
61–90 dagar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vanskil yfir 90 dögum	0,4	0,8	0,0	0,0	0,4	0,8

42. Eftirlit og stýring lausafjánhættu

Lausafjánhætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki nægilegt laust fé til að standa við nauðsynlegar greiðslur t.d. til að greiða lífeyri, gera upp verðbréfavíðskipti, standa straum af rekstrar- kostnaði og einnig ef mæta þarf óvæntu útstreymi t.a.m. vegna flutninga á inneign í séreignarsjóði til annarra vörsluaðila. Sjóðurinn hefur skilgreint lágmarkshlutföll auðseljanlegra eigna í hverri ávöxtunarleidd svo bregðast megi við óvæntri þörf á auknu lausafé. Auðseljanlegar eignir í þessu samhengi eru laust fé, innlend og erlend ríkisskuldabréf, sértryggð skuldabréf innlendra banka, skráð innlend og erlend hlutabréf og skráð skuldabréf. Þrátt fyrir framangreint þá eru skuldabréf útgefin af ÍL-sjóði (HFF-bréf) og skráð skuldabréf sérhæfðra sjóða ekki flokkuð með auðseljanlegum eignum. Að auki eru sjóðfélagalán í eigu séreignaleiða flokkuð sem auðseljanleg þar sem samtryggingarsjóður myndi vilja kaupa þau ef séreignarleiddir þyrftu á því að halda. Taflan hér fyrir neðan sýnir laust fé og auðseljanlegar eignir fyrir ávöxtunarleiddir Almenna samkvæmt skilgreiningum sjóðsins, heildarvirði sjóðfélagalána í eigu séreignarleiða koma til frádráttar undir samtryggingarsjóði.

Laust fé og auðseljanlegar eignir í ávöxtunarleiddum

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Innlánasafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Innlán og skammtímasjóðir (ISK)	1,3%	1,3%	10,5%	6,7%	64,3%	8,7%	1,3%
Íslensk ríkisskuldabréf	2,3%	3,6%	5,7%	62,9%	0,0%	10,6%	3,3%
Sjóðfélagalán	7,4%	11,5%	18,3%	0,0%	0,0%	80,7%	(11,8%)
Sértryggð skuldabréf	2,2%	3,6%	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%
Önnur innlend skráð skuldabréf	6,7%	10,7%	14,1%	0,0%	0,0%	0,0%	10,9%
Innlend hlutabréf skráð	10,7%	8,6%	4,3%	0,0%	0,0%	0,0%	8,6%
Erlendur gjaldeyrir og skammtímasjóðir	1,1%	1,3%	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
Erlend ríkisskuldabréf	1,6%	2,2%	3,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Erlend hlutabréf	46,4%	36,4%	20,2%	0,0%	0,0%	0,0%	35,9%
Auðseljanlegar eignir	79,7%	79,1%	85,2%	69,6%	64,3%	100,0%	52,3%
Lágmark	65,0%	65,0%	65,0%	50,0%	50,0%	65,0%	30,0%

43. Eftirlit og stýring skuldbindingaáhættu

Skuldbindingaáhætta er hættan á því að lífeyrissjóðurinn geti ekki staðið við skuldbindingar sínar og greitt lífeyri. Fjárfestingarstefna sjóðsins er mótuð með það að markmiði að sjóðurinn eigi eignir fyrir skuldbindingum og áhættustefnan skilgreinir enn frekar það eftirlit sem framkvæmt er til að tryggja framfylgni fjárfestingarstefnu, reglna og laga. Sjóðurinn framkvæmir a.m.k. einu sinni á ári álagspróf og metur hvaða áhrif breytingar í ytra umhverfi hafa á skuldbindingar og tryggingafræðilega stöðu. Taflan sýnir samantekt á áhrifum breytinga forsendna við mat á skuldbindingum samtryggingarsjóðs.

Samandregið álagspróf samtryggingarsjóðs (ma.kr)

	Úttekt ¹	Núvirðisvextir ²	Líftöflur ³	Örorkulíkur ⁴	Verðbólga ⁵
Tryggingafræðileg eign	196,1	197,9	196,1	196,1	196,4
Áfallin skuldbinding	212,6	235,4	225,8	213,0	213,6
Staða	(16,5)	(37,5)	(29,7)	(16,8)	(17,1)
Staða í hlutfalli af skuldbindingu	(7,7%)	(15,9%)	(13,2%)	(7,9%)	(8,0%)
Núvirði iðgjalda	150,8	159,8	151,1	150,6	150,8
Framtíðarskuldbinding	150,6	179,9	159,3	151,4	150,6
Staða	0,3	(20,1)	(8,2)	(0,8)	0,3
Staða í hlutfalli af skuldbindingu	0,2%	(11,2%)	(5,2%)	(0,5%)	0,2%
Heildareign	346,9	357,7	347,2	346,7	347,3
Heildarskuldbinding	363,2	415,3	385,1	364,3	364,1
Staða	(16,2)	(57,6)	(37,9)	(17,6)	(16,9)
Staða í hlutfalli af skuldbindingu	(4,5%)	(13,9%)	(9,8%)	(4,8%)	(4,6%)

1 Úttekt á tryggingafræðilegri stöðu í árslok 2023

2 Núvirðisvextir lækkaðir um 0,5%

3 Líftöflur hliðrast um 2 ár

4 Örorkulíkur auknar um 10%

5 VNV hækkun ársins aukin um 0,5% stig

44. Eftirlit og stýring rekstraráhættu

Rekstraráhætta er hættan á því að sjóðurinn verði fyrir tjóni vegna ófullnægjandi innri verkferla, mistaka eða svika starfsmanna, upplýsingatæknimála eða ytri atburða í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Sjóðurinn hefur eftirlit með þrettán þáttum rekstraráhættu, þ.e. starfsmannaáhættu, áhættu vegna svika, áhættu vegna peningaþvættis og fjármögnunar hryðjuverka (PFH), áhættu vegna upplýsingatækni, orðsporsáhættu, lagalegri áhættu, pólitískri áhættu, skjalaáhættu, úrskurðaráhættu lífeyris, áhættu tengdri stjórnarháttum, áhættu vegna útvistunar, upplýsingaáhættu og frávikáhættu. Við daglegan rekstur lífeyrissjóðsins eru ótal áhættuþættir sem geta haft áhrif á starfsemi hans og leitt til tjóns fyrir sjóðfélaga. Til að draga úr slíkri rekstraráhættu er unnið eftir verkferlum, vinnureglum og starfslýsingum og eftirlit haft með að þeim sé fylgt, ásamt öðrum reglum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett sér samskipta- og starfsreglur og starfsmenn hafa sett sér siðareglur. Í áhættustefnu sjóðsins er skilgreint hvernig eftirliti með rekstraráhættu er háttað.

Innri endurskoðandi sjóðsins fylgist með innra eftirliti sjóðsins auk þess sem endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni eftirlitsins.

45. Kennitölur

Ævisafn I	2023	2022	2021	2020	2019
Hrein raunávöxtun	3,2%	(14,5%)	15,1%	12,1%	14,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	5,4%	5,1%	10,1%	6,5%	5,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	4,7%	4,8%	8,1%	6,7%	5,7%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	60,5%	59,8%	67,2%	64,1%	60,3%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	15,8%	15,4%	11,3%	9,6%	8,4%
Skráð skuldabréf	16,0%	17,7%	16,2%	19,7%	21,8%
Óskráð skuldabréf	7,7%	7,1%	5,2%	6,5%	9,5%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	40,5%	42,1%	38,0%	39,6%	43,2%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	59,5%	57,9%	62,0%	60,4%	56,8%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	33,9%	25,5%	18,6%	11,4%	22,6%
Örorkulífeyrir	0,3%	0,5%	0,4%	0,3%	0,2%
Erfðalífeyrir	8,6%	9,6%	5,7%	6,0%	5,4%
Séreign inn á lán	53,8%	46,2%	32,9%	29,3%	65,2%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	3,4%	4,1%	6,3%	4,5%	6,6%
Aukagreiðsla	0,1%	14,0%	36,1%	48,6%	
Fjöldi sjóðfélaga í árslok					
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	32.073	29.915	28.148	26.612	23.485
Fjöldi virkra sjóðfélaga	8.135	7.462	7.613	7.365	5.786
Fjöldi lífeyrisþega	715	681	635	665	543

45. Kennitölur, frh.

Ævisafn I, frh.	2023	2022	2021	2020	2019
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	3.589.345	3.249.519	3.778.235	3.011.907	2.628.113
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	847.837	912.238	1.246.171	1.370.955	619.071
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	5.135.458	(2.942.433)	8.634.256	5.736.313	5.217.014
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	104.519	104.799	110.256	105.043	96.491
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	7.773.367	(708.876)	11.056.701	7.272.774	7.130.121
Lífeyrisbyrði	15,3%	17,8%	23,9%	28,4%	14,1%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	2,9%	3,2%	2,9%	2,2%	2,2%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	11,2%	(6,6%)	19,1%	15,2%	15,8%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,23%	0,24%	0,28%	0,29%
Ævisafn II					
Hrein raunávöxtun	2,4%	(13,0%)	11,3%	9,5%	11,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	4,0%	3,9%	8,4%	5,8%	5,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	4,1%	4,2%	6,9%	6,1%	5,3%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	49,1%	48,3%	51,9%	49,0%	44,1%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	13,6%	13,2%	9,7%	9,1%	7,1%
Skráð skuldabréf	25,5%	27,6%	29,0%	30,5%	32,6%
Óskráð skuldabréf	11,8%	11,0%	9,3%	11,4%	16,2%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	51,1%	52,7%	53,1%	54,2%	58,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	48,9%	47,3%	46,9%	45,8%	41,3%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	83,4%	76,4%	56,9%	57,6%	70,0%
Örorkulífeyrir	0,3%	0,1%	0,2%	0,3%	1,1%
Erfðalífeyrir	1,1%	1,6%	1,2%	0,9%	1,5%
Séreign inn á lán	14,2%	15,1%	16,0%	14,9%	26,7%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,6%	0,2%	0,5%	0,2%	0,7%
Aukagreiðsla	0,4%	6,5%	25,1%	26,1%	

45. Kennitölur, frh.

Ævisafn II, frh.

	2023	2022	2021	2020	2019
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	18.408	17.757	17.284	16.692	16.045
Fjöldi virkra sjóðfélaga	4.319	4.315	4.390	4.322	4.100
Fjöldi lífeyrisþega	796	761	699	728	612
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	2.287.765	1.069.081	3.322.656	2.499.322	3.008.667
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	2.450.137	2.258.810	2.176.730	2.388.052	1.434.634
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	8.805.103	(4.339.273)	14.770.062	10.848.678	10.709.219
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	194.545	208.597	229.581	237.803	232.138
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	8.449.893	(5.735.459)	15.687.739	10.723.408	12.052.450
Lífeyrisþyrði	55,8%	51,1%	46,4%	52,8%	31,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	8,5%	19,5%	6,9%	5,3%	5,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	10,3%	(4,9%)	15,7%	12,7%	13,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,24%	0,24%	0,28%	0,29%

45. Kennitölur, frh.

Ævisafn III	2023	2022	2021	2020	2019
Hrein raunávöxtun	1,3%	(7,9%)	5,3%	4,6%	6,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	1,8%	2,0%	4,7%	4,0%	4,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	2,6%	2,8%	4,2%	4,1%	3,8%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	30,0%	28,0%	32,8%	24,9%	22,0%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	9,7%	9,1%	7,9%	8,3%	3,9%
Skráð skuldabréf	33,0%	30,8%	29,1%	32,4%	33,9%
Óskráð skuldabréf	18,9%	19,3%	17,3%	18,8%	21,2%
Bundnar bankainnstæður	8,5%	12,8%	12,9%	15,6%	18,9%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	68,6%	70,7%	69,3%	75,2%	78,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	31,4%	29,3%	30,7%	24,8%	22,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	90,0%	87,7%	76,1%	79,0%	75,5%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%
Erfðalífeyrir	3,7%	3,8%	4,1%	3,3%	3,6%
Séreign inn á lán	6,2%	7,2%	11,7%	13,0%	20,7%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%
Aukagreiðsla	0,0%	1,1%	7,7%	4,5%	
Fjöldi sjóðfélaga í árslok					
Fjöldi sjóðfélaga	6.891	6.342	5.776	5.283	4.749
Fjöldi virkra sjóðfélaga	2.123	2.010	1.959	1.872	1.690
Fjöldi lífeyrispega	636	516	423	403	347

45. Kennitölur, frh.**Ævisafn III, frh.**

	2023	2022	2021	2020	2019
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	5.702.267	5.550.389	5.818.136	5.870.582	5.150.732
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	2.450.782	1.907.175	1.233.424	1.170.454	770.346
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	3.766.697	421.360	3.616.450	2.441.982	2.076.925
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	92.944	89.798	87.146	83.694	70.629
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	6.926.056	3.975.699	8.114.520	7.058.855	6.387.089
Lífeyrisbyrði	128,0%	105,6%	66,5%	68,4%	48,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	1,6%	1,6%	1,5%	4,9%	4,4%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	9,1%	1,1%	10,0%	8,0%	8,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,23%	0,24%	0,27%	0,29%

Innlánasafn

Hrein raunávöxtun	0,6%	0,0%	0,0%	0,5%	1,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	0,5%	0,8%	1,1%	1,6%	1,9%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	1,3%	1,4%	1,6%	1,8%	2,2%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Bundnar bankainnstæður	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir	78,6%	73,1%	65,9%	48,5%	71,6%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%	0,4%
Erfðalífeyrir	2,3%	2,2%	1,4%	1,8%	0,8%
Séreign inn á lán	18,6%	20,3%	16,1%	18,3%	26,6%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,5%	0,5%	0,4%	1,1%	0,5%
Aukagreiðsla	0,0%	3,8%	16,0%	30,2%	
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	16.222	16.444	16.583	16.891	17.249
Fjöldi virkra sjóðfélaga	1.052	1.052	1.111	1.183	1.212
Fjöldi lífeyrispega	513	519	571	628	621

45. Kennitölur, frh.

Innlánasafn, frh.	2023	2022	2021	2020	2019
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	1.287.771	2.864.682	457.149	892.308	1.143.529
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	1.147.355	1.075.859	1.459.187	1.503.312	1.186.535
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	2.733.059	2.828.278	1.538.740	1.348.564	1.443.531
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	74.126	72.844	76.975	91.076	97.066
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	2.800.000	4.545.007	460.178	646.973	1.304.018
Lífeyrisbyrði	104,7%	97,7%	121,5%	117,5%	95,8%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	5,8%	2,5%	16,8%	7,1%	7,0%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	8,4%	9,0%	4,9%	4,2%	4,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,23%	0,25%	0,28%	0,30%
Ríkissafn					
Hrein raunávöxtun	(0,5%)	(12,0%)	1,3%	2,0%	3,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	(1,3%)	(0,5%)	3,6%	3,9%	4,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	1,3%	1,2%	2,7%	3,2%	3,8%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	12,1%	12,4%	13,5%	12,0%	12,3%
Skráð skuldabréf	87,9%	87,6%	86,5%	88,0%	87,7%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	77,2%	66,6%	73,0%	53,1%	88,0%
Erfðalífeyrir	6,2%				
Séreign inn á lán	16,6%	30,1%	19,3%	11,4%	12,0%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar			0,1%	0,1%	
Aukagreiðsla		3,3%	7,7%	35,4%	
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	210	216	207	214	202
Fjöldi virkra sjóðfélaga	56	62	63	74	63
Fjöldi lífeyrisþega	20	18	19	22	17

45. Kennitölur, frh.

Ríkissafn, frh.	2023	2022	2021	2020	2019
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	(3.862)	218.320	(152.029)	71.662	87.328
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	45.175	31.724	58.725	85.922	77.185
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	99.184	(54.500)	89.860	90.452	95.651
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	3.108	3.316	3.605	4.607	4.605
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	47.066	128.814	(124.478)	71.609	101.216
Lífeyrisbyrði	87,3%	49,4%	81,2%	103,1%	103,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	(80,5%)	1,5%	(2,4%)	5,5%	6,2%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	7,4%	(3,8%)	6,3%	5,5%	6,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,23%	0,25%	0,28%	0,30%
Ríkissafn stutt					
Hrein raunávöxtun			(4,4%)	1,2%	3,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár			0,8%	2,3%	2,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár			1,3%	1,5%	2,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum			9,8%	9,0%	9,7%
Skráð skuldabréf			90,2%	91,0%	90,3%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum			100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir		95,7%	62,5%	54,8%	90,5%
Séreign inn á lán		4,3%	16,0%	6,5%	9,5%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar		0,0%	7,1%	0,0%	0,0%
Aukagreiðsla		0,0%	14,5%	38,7%	
Fjöldi sjóðfélaga í árslok		0	69	71	61
Fjöldi virkra sjóðfélaga		0	25	23	20
Fjöldi lífeyrisþega		0	6,3	3	4

45. Kennitölur, frh.

Ríkissafn stutt, frh.	2023	2022	2021	2020	2019
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)		(581.452)	20.005	139.443	21.351
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)		4.063	22.862	9.476	19.028
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)		401	3.399	29.221	32.668
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)		142	1.586	1.740	1.548
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)		(585.254)	(1.034)	157.456	33.452
Lífeyrisbyrði		194,3%	94,8%	35,7%	122,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum		0,0%	7,9%	6,6%	9,9%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna		0,8%	0,5%	4,5%	6,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna		0,29%	0,25%	0,27%	0,30%
Húsnæðissafn					
Hrein raunávöxtun	(0,2%)	(1,8%)	0,3%	1,3%	2,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	0,5%	0,9%	2,0%		
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	8,4%	9,7%			
Skráð skuldabréf	3,2%	3,2%	10,2%	6,8%	10,8%
Óskráð skuldabréf	88,4%	87,0%	89,8%	93,2%	89,2%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	8,6%	5,4%	9,0%	3,1%	17,8%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,4%			
Erfðalífeyrir	0,0%	1,8%			
Séreign inn á lán	81,8%	79,2%	60,9%	58,9%	62,8%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	9,2%	12,1%	19,8%	22,9%	19,3%
Aukagreiðsla	0,4%	1,1%	10,3%	15,2%	
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	581	521	439	363	292
Fjöldi virkra sjóðfélaga	363	333	292	243	196
Fjöldi lífeyrisþega	136	127	110	84	56

45. Kennitölur, frh.

Húsnæðissafn, frh.

	2023	2022	2021	2020	2019
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	238.383	264.978	196.951	240.803	184.648
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	95.115	92.334	110.478	83.308	68.946
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	61.041	45.520	27.257	20.423	14.012
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	1.800	1.431	1.263	1.097	725
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	202.525	216.748	112.474	176.827	128.994
Lífeyrisbyrði	41,1%	43,6%	56,2%	50,8%	50,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	0,8%	0,5%	0,6%	0,7%	0,5%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	7,7%	7,3%	5,2%	5,0%	5,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,23%	0,24%	0,27%	0,28%

Samtryggingarsjóður

Hrein raunávöxtun	2,2%	(12,7%)	10,2%	8,2%	10,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	3,3%	3,3%	7,7%	5,7%	5,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	3,9%	4,1%	6,5%	5,9%	5,2%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	46,7%	42,7%	46,0%	41,2%	36,6%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	12,3%	11,2%	8,8%	8,3%	6,5%
Skráð skuldabréf	26,1%	30,7%	31,7%	35,3%	37,6%
Óskráð skuldabréf	14,8%	15,4%	13,5%	15,2%	19,3%
Aðrar fjárfestingar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	54,5%	60,2%	59,7%	62,7%	66,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	45,5%	39,8%	40,3%	37,3%	33,2%

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir	82,6%	81,4%	80,7%	80,7%	81,2%
Makalífeyrir	7,2%	8,3%	8,5%	8,7%	9,0%
Örorkulífeyrir	9,0%	9,1%	9,5%	9,3%	8,8%
Barnalífeyrir	1,2%	1,2%	1,3%	1,4%	1,0%

45. Kennitölur, frh.

Samtryggingarsjóður, frh.	2023	2022	2021	2020	2019
Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	(7,7%)	(7,9%)	(1,2%)	(0,2%)	(4,3%)
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(4,5%)	(4,7%)	(6,6%)	(1,6%)	(3,8%)
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	40.759	37.875	35.209	33.106	29.150
Fjöldi virkra sjóðfélaga	11.671	10.817	11.019	10.664	8.768
Fjöldi lífeyrisþega	2.687	2.380	2.167	1.963	1.746
Stöðugildi	22	21	21	21	21
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	9.966.389	9.059.420	8.841.915	8.185.432	7.909.647
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	4.605.922	3.947.316	3.610.022	3.355.816	3.021.353
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	18.543.748	(8.007.248)	27.856.132	19.650.512	19.298.175
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	423.591	440.345	471.059	482.747	462.664
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	23.403.267	(3.393.562)	32.540.509	23.937.927	23.660.766
Lífeyrisbyrði	46,2%	43,5%	40,8%	40,9%	38,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	4,3%	4,9%	5,3%	5,9%	5,9%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	10,1%	(4,3%)	14,7%	11,5%	12,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,24%	0,25%	0,28%	0,30%

Skilgreiningar

Hrein raunávöxtun	Raunávöxtun miðað við breytingu á gengi sjóðanna.
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar	Meðaltal hreinnar raunávöxtunar á fimm og tíu ára tímabili.
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	Heildarfjöldi sjóðfélaga sem á réttindi í sjóðnum í árslok
Fjöldi virkra sjóðfélaga	Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á reikningsárinu.
Fjöldi lífeyrisþega	Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fékk greiddan lífeyri á reikningsárinu.
Stöðugildi	Meðaltal stöðugilda lífeyrissjóðsins á reikningsárinu
Lífeyrisbyrði	Lífeyrisbyrði sýnir hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum.

Selected financial information 2023

Index

Report of the Board of Directors	85
Independent Auditor's Report	91
Statement of changes in net assets for pension payments	94
Balance sheet	95
Statement of cash flow	96
Statement of actuarial position	97
Financial indicators	98

Report of the Board of Directors

The annual financial statement is prepared in accordance with the Act on annual accounts, the Act on mandatory pension insurance and the operation of pension funds and the rules of the Financial Supervisory Authority on the annual financial statements of pension funds. The Fund values all marketable securities at market value, while mortgage bonds are valued at nominal value with the addition of accrued interest and index adjustments, net of impairment.

Assets and number of members

At year-end 2023, the Fund's net assets available for payment of pensions amounted to ISK 415 billion, with the Fund's assets having increased by ISK 50 billion, or 13.6%, over the year. Fund members at year-end were 60,141, up in number between years by 5.7%. Net assets available for payment of pensions in the private pension plan were ISK 220 billion and ISK 195 billion in the mutual insurance plan.

Contributions

Paid-in contributions to the Pension Fund in 2023 amounted to a total of ISK 23.2 billion, which represents a 14.8% increase from the preceding year. Minimum contributions amounted to ISK 17.7 billion, and supplementary contributions ISK 5.5 billion. Over the year, 11,200 members on average contributed to the mutual insurance plan, as compared to 10,462 members in the preceding year, which represents a 7.1% increase between years. Paid-in contributions to the mutual insurance plan amounted to ISK 10 billion, which represents an increase of 18.8% between years. Over the year, 6,951 members on average contributed supplementary pension savings to the private pension plan, as compared to 6,819 members in the year before, which represents a 1.9% increase between years. Paid-in contributions to the private pension plan in 2019 amounted to ISK 13.2 billion, which represents a 12% increase from the year before.

Pensions

Pension payments out of the mutual insurance plan amounted to ISK 4.6 billion in 2023, which represents a 26% increase from the preceding year. The total number of pensioners was 3,132. Pension payments out of the private pension plan amounted to ISK 7 billion, which represents a 21% increase from the year before. In the course of the year, ISK 10.8 million were disbursed in an extraordinary payment in connection with the temporary release of private pension savings due to the world pandemic to 7 Fund members, ISK 1.3 billion were used as payments on housing loans to 3,106 Fund members, and ISK 61.2 million for first housing purchases were disbursed to 69 Fund members in accordance with a ten-year plan established by the government that temporarily permits Fund members to use their contributions to reduce the principal of their housing loans and to use accrued contributions to purchase first housing.

Loans to Fund members

The Fund granted loans to members in the amount of ISK 9.7 billion in 2023, secured by mortgages on real estate; in the preceding year loans were granted in the amount of ISK 14.3 billion. In the course of the year older loans amounting to 2.2 billion ISK were paid up, placing net lending at 7.5 billion ISK; in the preceding year prepayments of older loans amounted to 5.9 billion ISK, placing net lending at 8.4 billion ISK.

Securities holdings and performance

The Fund invested ISK 61.7 billion in securities in 2023; information on the asset allocation of the investment plans is included in the annual financial statement. Despite significant volatility in the securities markets in Iceland and abroad, Almenni's balanced portfolios showed positive real returns in 2023. All seven of Almenni's

investment plans showed positive net nominal returns in the range of 7.4% to 11.4%. Five investment plans showed positive net real returns, which must be considered an acceptable result in a time of high inflation, which was 8% in 2023. Life Portfolio I showed the highest nominal return, or 11.4%, which corresponds to a return of 3.2% in real terms.

Salaries and number of full-time equivalent positions

Salaries and related expenses of employees, the Board of Directors, Election Committee and Audit Board amounted to ISK 454 million over the year. The reduction in liability relating to staff vacation time amounted to 29 million between years. Full-time equivalent positions at year-end were 23.

Actuarial position

In assessing the financial position of the mutual insurance plan, assets are compared to liabilities. The actuarial position is divided into three parts:

1. Accrued position. Current assets are compared to liabilities arising from entitlements that Fund members have earned through contributions to the Fund.
2. Future position. The net present value of contributions from active Fund members to the age of 70 is compared to the entitlements formed by future contributions.
3. Total position and comparison of total assets and total liabilities. Total assets are the sum of assets at the current time and the net present value of future contributions. Total liabilities are the sum of accrued liabilities and future liabilities.

The following assumptions are used in the assessment of the liabilities of the mutual insurance fund.

1. Return 3.5% in excess of consumer price index.
2. Specific life expectancy based on Fund members' experi-

Report of the Board of Directors, contd.

ence in the period of 2018–2022. This represents a departure from standardised life expectancy according to Regulation 391/1998, which is based on the national experience from 2014–2018 according to a notice from the Minister of Finance and Economic Affairs. A reduced future mortality rate is projected according to a forecasting model of the Association of Icelandic Actuaries (FÍT), which was confirmed by the Minister of Finance and Economic Affairs in December 2021. The specific life expectancy and mortality rates of Fund members correspond to approximately 80% of general life expectancy.

3. Specific disability rate based on Fund members' experience in 2010 to 2014.
4. Icelandic childbirth and marriage rate based on standard assumptions.

The Association of Icelandic Actuaries (FÍT) has calculated life expectancy tables based on experience in Iceland in 2018 to 2022. In recent years, actuaries have relied on the reference period of 2014–2018, together with FÍT's forecasting of future falling mortality in assessing the liabilities of pension funds. Due to the impact of the Corona pandemic on life expectancy for the years 2018–2022, FÍT has decided not to update its projection of 2021 regarding future falling mortality rates for the present and retain the life expectancy tables for 2014–2018 as the baseline of the projection.

Since 2020, the actuarial firm Talnakönnun has assumed a specific decrement from the expected mortality rate – corresponding to 20% of the standard assumptions for Icelandic pension funds – for members of Almenni Pension Fund based on a study conducted in 2020 with the period 2014–2018 as a baseline. In November 2023 Talnakönnun conducted a study of the mortality rate of fund members in 2015–2022 based on both standard assumptions in full and standard assumptions with a 20% decrement. The conclusion

was that a 20% decrement from standard assumptions is descriptive of the mortality rate of fund members in 2015–2022 and that therefore there was no need to revise the ratio. The conclusion is that the fund should continue to use the standard probabilities of the pension funds, with an unchanged 20% decrement from the expected mortality rate of both men and women, in assessing liabilities in the course of actuarial surveys of the Fund.

An actuarial survey carried out at year-end showed that the total assets of the mutual insurance plan amount to ISK 347 billion, comprising assets and discounted future contributions. The total liability of the mutual insurance plan is 363.2 billion ISK, putting liabilities in excess of assets by ISK 16.2 billion. The conclusion of the survey was that accrued liabilities are 7.7% in excess of assets, and that the discounted present value of future contributions in excess of discounted value of future obligations is 0.2% of liabilities. If the accrued position and the future position are added up, the total liabilities are 4.5% in excess of assets. The position of the Fund is within statutory limits.

The accrued position has improved slightly from the last survey from -7.9% to -7.7% of liabilities. The net real return on the mutual insurance plan in 2023 was 2.2%, but in the asset valuation used in the assessment of the Fund's actuarial position nominal return is calculated as 11.9% and real return as 3.6%. The Fund's liabilities are fully index-linked and they increased by 8.0% due to inflation and a computed 3.5% real return. The computed return increased accrued liabilities by 11.8% between years. In total, accrued liabilities increased by 14.4% over the same period, while assets increased by 14.6%. The future position changed only slightly between years, from -0.1% to 0.2% of liabilities.

Introduction of new life expectancy tables

The Ministry of Finance announced in December 2021 that pension funds should employ new life expectancy tables in

assessing the liabilities of mutual insurance plans. The new tables assume rising life expectancy for coming generations and that Fund members will live longer than previously assumed. The anticipated additional years differ by age, as it is assumed that each year class will live longer than the preceding one. In the announcement, pension funds were granted three years to implement the life expectancy tables; nevertheless, the Board of Directors of Almenni Pension Fund decided to take the step in 2022.

The annual general meeting of the Fund, held on 31 March 2022, approved the following mitigating measures relating to these changes:

1. A new entitlement table took effect in conformity with the confirmation by the Minister of the Fund's Articles of Association, effective from 1 April 2022. As compared to the earlier entitlement table, the new table assumes a lower amount of monthly pension payments, but disbursements over a longer time.
2. The contributions to minimum insurance coverage, which are paid into the mutual insurance plan, were increased from 8% to 8.5% of wages.
3. Age-related adjustment of entitlements. At the end of the year, earned entitlements of Fund members were recalculated based on new assumptions, and the amount of monthly payments deriving from earned entitlements was adjusted to rising life expectancy and longer time of payment. The adjustment differed by year of birth, as it is assumed that the length of the lives of year classes will differ and that younger year classes will live longer than older year classes.
4. In light of the favourable returns on investment in 2021 and the preceding years the annual general meeting also resolved to increase old-age pension entitlements and pension payments in proportionally equal measure by 3.95%.

At the end of November 2023, judgment was passed in

Report of the Board of Directors, contd.

the district court in a case initiated by a fund member against the Pension Fund of Commerce (LV), where the age-related adjustment of entitlements was found to be unlawful. LV adopted a similar practice as Almenni in the implementation of new life expectancy tables, and so it is possible that the judgment could have an impact on the age-related adjustment by the Fund. The board of directors of LV has appealed the judgment and requested permission from the Supreme Court to appeal directly to that court, citing the Act on civil procedure. The Supreme Court has acceded to the fund's request for referral of the case and it is hoped that the case will be brought to a conclusion in 2024. A number of pension funds adopted similar mitigating measures regarding the new life expectancy tables, and it is therefore important for the matter to be concluded at the higher courts. Almenni Pension Fund will closely monitor the progress of the case and inform Fund members when a conclusion has been reached. The Fund will accept the conclusion of the courts of law and adapt its mitigating measures if the decision of the courts so warrants. While the case is undergoing process in the courts the Fund will publish its actuarial situation both with and without age-related adjustments.

The actuarial position of the Fund will deteriorate if the Supreme Court finds that the age-related adjustment is unlawful. The accrued position would then be negative by 14.9% and the total position will be negative by 8.9% (liabilities in excess of assets). If that situation arises it is clear that the mutual insurance plan will need to respond to the ensuing negative actuarial position and expectations of an extended period of pension payments.

Other material items

In early February the Fund's office was relocated from Borgartún 25 to Dalvegur 30. For reasons of its expanded operations the Fund was facing the prospect of either redesigning its offices at Borgartún or relocating elsewhere.

The Fund's new premises on Dalvegur feature good facilities for employees and for the reception of Fund members. Almenni Pension Fund aspires to provide outstanding services and professional advice. As before, Fund members are welcome to approach the Fund for advice; members seeking such advice are encouraged to make an appointment on the Fund's website.

In 2023 two EU regulations were implemented in Iceland with the passing of the Act on disclosures regarding sustainability in financial services: on the one hand the Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) and other hand the Taxonomy Regulation. The SFDR establishes harmonised rules for financial market participants regarding the information to be published on the sustainability-related impact of financial products. According to the Regulation, market participants shall, inter alia, publish information about their policies on the integration of sustainability risks in their investment decision-making processes and how account should be taken of the adverse sustainability impacts of investments. The Regulation defines sustainability factors as environmental, social and employee matters, respect for human rights, anti-corruption and anti-bribery matters. Almenni Pension Fund has implemented the regulations, inter alia by reviewing the Fund's assets, forms and information on assets on the Fund's website, and by publishing information in accordance with Article 3 of the SFDR on the integration of sustainability risks in investment decision-making processes, and by including a statement in accordance with Article 4 of the same Regulation on the adverse sustainability impacts of investment decisions.

In 2023 elections to the Board of Directors were held electronically. There were two empty available seats for a man and a woman on the board of principals and a seat for a woman on the alternate board. Twelve candidacies were received. The elections began at noon on 22 March and ended at 16:00 on 29 March. The voting register comprised a

total of 52,886 Fund members, and 723 members exercised their right to vote, i.e. 1.37% of the Fund's membership. Total voting power in the election corresponded to 352,082,869,467. Cast votes corresponded to 23,870,517,418. Participation in the election based on voting power was therefore 6.78%. The results were announced at the Fund's annual general meeting. The results of the election were that Albert Þór Jónsson and Sigríður Magnúsdóttir were elected to the board of principals for a term of three years, and Lára Jónasdóttir was elected to the board of alternates for a term of three years.

The Althing passed on 24 March 2023 several amendments to the Pension Funds Act. The principal changes are the following:

1. A pension fund is required to provide new fund members with information on the principal entitlements earned on the payment of premiums, together with information on the organisation and policy of the pension fund.
2. Pension funds are permitted to publish statements for Fund members on a restricted website requiring electronic identification by members for access.
3. Amendments were made to the provision on the minimum weight of domestic assets; the proportion will be reduced from 50% to 35% in stages to the year 2036. On 1 January 2024 the minimum was reduced to 48.5%, and subsequently it will be reduced by 1.5 percentage points from 1 January until 1 January 2027. After that, the minimum will be reduced by one percentage point on 1 January each year until it has fallen to 35% on 1 January 2036.
4. Also, an amendment provides that pension funds are not required to sell their foreign assets if they exceed the statutory minimum on any change in the exchange rate of the ISK or price increases in the foreign asset markets. In such circumstances pension funds will not be permitted to increase their foreign assets or currency risk.
5. The authorisation of pension funds to use derivatives for

Report of the Board of Directors, contd.

the mitigation of risk was clarified, as the earlier text was regarded as ambiguous.

Almenni Pension Fund welcomes these amendments, in particular the permission to publish statements electronically and the expanded permission for foreign investment. Pension funds have until now been required to send statements to members in paper form twice a year. Almenni offers its members access to information on their holdings, entitlements and movements on a restricted members' website which is easily accessible. It is also progress that the authorisation for increased foreign investment will increase in the future. Through foreign investment, pension funds can increase their risk diversification.

Almenni Pension Fund's investment strategy for 2024 was approved by the Board of Directors of the Fund on 28 November 2023. The principal changes from the investment strategy of 2023 are the following:

1. Insignificant modifications were made in the investment strategy of investment plans between years. However, the margins of individual asset classes in the strategies of mixed portfolios have been shifted slightly.
2. Chapter IV, on investment policy, addresses the restrictions on minimum insurance coverage and supplementary insurance coverage. It provides that the maximum weight of financial instruments issued by the City of Reykjavík and Municipality Credit Iceland as a ratio of the total assets of investment plans should be reduced from 7.5% to 5% in line with other issuers of financial instruments. This ratio was also 5% for listed issuers of mortgage bonds, but is now increased for reasons of the current market conditions.
3. Chapter V addresses criteria to be observed in the selection of securities. The Chapter provides for permission to invest in convertible corporate bonds and subordinated bonds from banks, subject to certain conditions. Also, the conditions for investments in municipal bonds have been further clarified.

4. The policy of Almenni Pension Fund regarding responsible investment and its ownership policy are specifically confirmed by the Board of Directors. Insignificant modifications were made in the policies between years.

Fund members are encouraged to acquaint themselves with the Fund's investment strategy, which is published on the Fund's website. The Board of Directors of the Fund held a special meeting without staff in January and conducted an assessment of the work of the Board and governance of the Fund. The Board of Directors obtained the advice and assistance of PricewaterhouseCoopers in reassessing the Board's work and governance and in preparing a performance evaluation, which was then summarised in a report. The Board then prepared a set of points of focus to render the work of the Board still more targeted.

In October 2022, the Minister of Finance and Economic Affairs announced possible actions to be taken with regard to ÍL-sjóður (a housing loan fund) and requested discussions with holders of HFF bonds (housing loan bonds) regarding a settlement based on principal, accrued interest and price level adjustments. Almenni and other pension funds have emphasised that any resolution should provide for a full settlement in accordance with the terms of the bonds, taking into account future interest payments. A legislative bill proposed by the Minister of Finance and Economic Affairs for an act of law on the dissolution of insolvent public entities, which was put forward in February 2024, revealed a fundamental change in the Minister's position as it recognised the entitlement of holders of HFF bonds to interest down to the bonds' final maturity and to the state guarantee of the bonds. On 23 February 2024, the Minister of Finance and Economic Affairs announced, on behalf of ÍL sjóður and the State of Iceland, together with the representatives of 18 pension funds (including Almenni), who are holders of the majority of the bonds issued by ÍL-sjóður, that the decision had been made to initiate discussions on a settlement of accounts regarding the HFF bonds. The aim is

to reach an agreement whereby the bonds are settled in full and conditions established for the dissolution of ÍL sjóður. See further Note 13 to this annual financial statement.

The market outlook for 2024 is mixed. Inflation has abated in a number of countries, and it is likely that central banks, e.g. in the United States, could begin to lower their policy rates following the hikes of recent years. The war in Ukraine and in the Middle East, however, are cause for concern, particularly if the conflicts spread to other countries. In Iceland there is uncertainty arising from the seismic and volcanic activity in Reykjanes; continuation of this activity could have an impact on the economy.

Almenni's investment plans are exposed to assets located in Reykjanes. The assets linked to Reykjanes are tied up in companies that, directly or indirectly, hold shares in HS Orka (energy company), HS Veitur (utility), the Blue Lagoon, and bonds issued by HS Veitur. In all, the value of these assets was just over 8 billion ISK at year-end, and their weight in the investment plans in the range of 1.1% to 2.8%. The companies have insurance that will compensate for damage to property and stoppages in operation up to a certain limit. In addition, the Fund has extended loans to Fund members in Reykjanes, with current balances just short of 900 million ISK, including 200 million ISK in Grindavík (the township most affected by the volcanic activity).

Corporate Governance Statement

Almenni Pension Fund operates in accordance with the Articles of Association of the Fund, Act No. 129/1997 on mandatory pension insurance and the operation of pension funds and other rules applying to pension funds. The Board and management of Almenni Pension Fund have set themselves the mission of being guided at all times by principles of good governance. In the formulation of its governance approach, the Board of Directors of the Fund has, among other things, taken account of, and used for guidance, the guidelines on corporate governance issued by the

Iceland Chamber of Commerce, Nasdaq OMX Iceland hf. and the Confederation of Icelandic Employers. The Statement of Governance is attached to the Annual Financial Report.

Non-financial disclosure pursuant to Article 66 (d) of the Act on annual accounts

The Pension Fund is a public interest entity, as defined in the Annual Accounts Act No. 3/2006, as amended. Article 66(d) of the Annual Accounts Act notes that a summary with the report of the board of directors of an entity shall include information necessary to evaluate the development, scope, position and impact of the entity in relation to environmental, social and human resource matters. Also, an account shall be provided of the policy of the entity as regards human rights and the means used by the entity to combat corruption and bribery.

The Statement of Governance attached to the Annual Financial Statement includes information regarding the basis of the Fund, its role and objectives and policy on environmental, social and human resource matters. The policy of Almenni Pension Fund on responsible investment

is reviewed concurrently with the investment strategy and confirmed separately by the Board of Directors. The policy takes account of environmental matters, social matters and corporate governance in the Fund's investments. These aspects are an important prerequisite for sustainability, enabling enterprises to return favourable results in the long term. The focus on sustainable development harmonises the long-term interests of investors and those of society as a whole. Almenni's ownership policy is a declaration of the manner in which the Fund will exercise its influence as a shareholder in companies where the Fund has significant holdings, i.e. a 5% or greater holding in an individual company, or where the Fund is among the five largest shareholders in a company. Almenni Pension Fund's policy on responsible investment and its ownership policy lay down the Fund's ethical criteria in its investment activities.

In assessing investment options, various aspects of the business activities of issuers are taken into account that relate to corporate responsibility and environmental matters. Among other things, enterprises are required to abide by laws and rules, collective bargaining agreements and other agreements on employees' rights, and to formulate and enforce a policy on

environmental matters and corporate responsibility. Almenni Pension Fund enforces a policy on corporate responsibility regarding its investments by specifying in memoranda on the assessment of investment options whether a securities issuer has in place a policy on environmental matters, social matters and governance and what that policy entails. The Fund takes account of analyses of the environmental impact of its investments to the extent that such information is available and accessible to the Fund at any time. According to the ownership policy, employees of Almenni Pension Fund attend open presentation meetings of companies in which the Fund invests, in addition to scrutinising their financial statements, presentations and other publications. If the Fund sees reason to request further details of certain aspects of an entity's business activities and organisation a meeting is requested with its management. The basis of such communications is to seek more detailed information on topics that management is permitted to provide responses to. If the Board sees reason to address comments to an entity, then the Fund directs such communications to the chairman of the board of directors of the entity, unless its rules of procedure provide other guidance.

Confirmation of the Annual Financial Statement

The board of directors and managing director of Almenni Pension Fund hereby confirm the annual financial statement of the Fund for the year 2023 with their signatures.

Kópavogur, 19 March 2024

Board of Directors:

Sigríður Magnúsdóttir, Chairman of the Board

Arna Guðmundsdóttir, Vice-chairman

Albert Jónsson

Hulda Rós Rúriksdóttir

Már Wolfgang Mixa

Þórarinn Guðnason

Managing Director:

Gunnar Baldvinsson

The annual financial statement of Almenni Pension Fund for 2023 is signed electronically by the board of directors and managing director.

Independent Auditor's Report

To the members of the board and members of Almenni lífeyrissjóðurinn.

Opinion

We have audited the financial statements of Almenni lífeyrissjóðurinn for the year ended December 31, 2023 which comprises statement of change in net assets for pension payments, statement of financial position, statement of cash flows, statement of actuarial position at year end and notes to the financial statements including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of Almenni lífeyrissjóðurinn as at December 31, 2023, and its financial performance and its cash flows for the year then ended, in accordance with the Icelandic Financial Statements Act on pension funds.

Our opinion in this report on the financial statements is consistent with the content of the additional report that has been submitted to the audit committee in accordance with the EU Audit Regulation 537/2014 Article 11.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report.

We are independent of Almenni lífeyrissjóðurinn in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Iceland, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the IESBA Code.

Based on the best of our knowledge and belief, no prohibited services referred to in the EU Audit Regulation 537/2014 Article 5.1 has been provided.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Key audit matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgement, were of most significance in our audit of the financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters.

- **Valuation of unlisted investments and listed bonds in inactive markets**

Unlisted investments and listed investments in inactive markets amount to ISK 87.483 m. or 21% of total assets as of December 31, 2023 (ISK 92.204 m. as of December 31, 2022). These assets are categorized as level 2 and 3 fair value assets in the notes to the financial statements.

Among the above-mentioned investments are unlisted equities, investment funds, private equity funds, unlisted bonds and listed bonds in inactive markets. The value of these investments is based on management estimation and is affected by the assumptions and models used to calculate their value.

Significant judgments were:

- Rate of return used for unlisted equities
- Estimated future cash flows
- Use of market rate of return
- Risk free rates of bonds
- Estimated credit risk

Due to the size of the account and it being highly subjective and involving management judgment, we

believe valuation of unlisted investments to be a key audit matter.

- ▶ **How the matter was addressed in our audit**

The following are some of the procedures that were performed to respond to the risk of the key audit matter:

- Inspection of the valuation process.
- Control testing of the valuation monitoring process.
- For a risk-based sample we evaluated the methodology and significant assumptions used in the valuation of unlisted equities, investment funds and private equity funds and evaluation of supporting evidence used as basis for the valuation as well as confirming market transactions used to estimate credit spreads.
- For a risk-based sample we evaluated the methodology and significant assumptions, such as the risk-free rate, credit risk and counterparty risk.
- Inspection of the fair value categorization.

Additionally, an inspection of related notes was performed, see further in notes 10, 11, 13 and 24–33.

- **Valuation of pension liability**

The fund's pension liability amounted to ISK 363.162 m. as of December 31, 2023 (ISK 317.428 m. as of December 31, 2022). Ratio of net assets to liabilities as of December 31, 2023 was -4,5% meaning that liabilities were greater than assets at year-end (-4,7% as of year-end 2022). The pension liability is calculated by an actuary not employed at the pension fund.

Significant judgments were:

- Determination of mortality rates
- Determination of disability rates
- Specific calculations

Due to the complexity of the calculations the size of the account and its importance to the fund, we believe that valuation of pension liability a key audit matter.

Independent Auditor's Report, contd.

► How the matter was addressed in our audit

The following are some of the procedures that were performed to respond to the risk of the key audit matter:

- Evaluation of the actuary's objectivity and competency.
- The process of the calculations was inspected
- Analytical procedures were performed on specific mortality and disability rates that are used in calculations of standardized mortality and disability rates issued by the Icelandic actuaries' association.
- Procedures were performed on a sample to confirm inputs and calculations
- Analytical procedures were performed on the development of the liability, assumptions and results.
- Sensitivity analysis was inspected by changing significant assumptions and evaluating the effects.

Additionally, an inspection of related notes was performed. See further in statement of actuarial position and notes 37 and 43.

Responsibilities of Managing Director and Board of Directors for the Financial Statements

The Board of Directors and the Managing Director are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the Icelandic Financial Statements Act of pension funds. CEO and Board of Directors are responsible for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Board of Directors and Managing Director are responsible for assessing the Fund's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management

either intends to liquidate the Fund or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

The Board of Directors is responsible for overseeing the Fund's financial reporting process

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgement and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of Almenni lífeyrissjóðurinn's internal control.

- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the fund's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the fund to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

From the matters communicated with those charged with governance, we determine those matters that were of most significance in the audit of the financial statements of the current period and are therefore the key audit matters. We describe these matters in our auditor's report unless law or

Independent Auditor's Report, contd.

regulation precludes public disclosure about the matter or when, in extremely rare circumstances, we determine that a matter should not be communicated in our report because the adverse consequences of doing so would reasonably be

expected to outweigh the public interest benefits of such communication.

Ernst & Young ehf. were originally appointed as auditors of Almenni lífeyrissjóðurinn, for the year 2017, by the annual

meeting on the 17th of March 2016, and were re-elected every year since. In December 2023, Deloitte ehf. and Ernst & Young ehf. finalized a merger and Deloitte took over as auditors of Almenni lífeyrissjóðurinn.

Kópavogur, March 19th 2024

Deloitte ehf.

Geir Steindórsson
State Authorized Public Accountant

The annual financial statement of Almenni Pension Fund for 2023 is signed electronically by State Authorised Public Accountant.

Statement of changes in net assets for pension payments in 2023

	2023	2022
Premiums:		
Members	7,741,762	6,817,618
Employers	15,438,498	13,371,689
Transfer of rights and repayments	(112,201)	(101,698)
	23,068,058	20,087,609
Special supplementary premiums	40,915	32,460
	23,108,973	20,120,069
Pensions:		
Total amount of pensions	11,642,324	9,471,637
Contribution to Rehabilitation Fund	118,967	87,038
Direct expenses from invalidity pensions	2,946	3,290
	11,764,237	9,561,966
Net investment income:		
Net income from holdings in companies and funds	24,757,237	(14,743,636)
Net income from bonds	10,933,265	322,757
Interest income from bank deposits	3,083,882	3,003,537
Interest income from cash equivalents	356,152	263,271
Interest income from pensions and other claims	37,908	25,907
Investment expenses	(24,154)	(27,129)
	39,144,290	(11,155,294)
Operating expenses:		
Office and management expenses	894,634	853,018
Other income	7,781	8,672
Changes of net assets for pension payments during the year	49,602,174	(1,441,536)
Net assets from previous year	365,572,864	367,014,401
Net assets for pension payments at year end	415,175,038	365,572,864

Amounts are in ISK thousands

Balance sheet December 31, 2023

	2023	2022
Investments:		
Holdings in companies and funds	222,872,221	184,942,916
Bonds	147,005,922	138,616,159
Bank deposits	36,386,393	34,271,246
Other investments	1,800	1,800
	406,266,335	357,832,121
Claims:		
Premiums receivable	850,000	700,000
Other claims	767,006	25,430
	1,617,006	725,430
Cash equivalents	7,725,109	7,466,398
Total assets	415,608,451	366,023,949
Liabilities:		
Cost incurred and income collected in advance	392,151	409,911
Other liabilities	41,262	41,174
Total liabilities	433,413	451,085
Net assets for pension payments	415,175,038	365,572,864
Mutual insurance fund	195,045,422	171,642,155
Private accounts	220,129,616	193,930,709
Commitments off Balance Sheet	24,975,403	20,924,845

Amounts are in ISK thousands

Statement of cash flow 2023

	2023	2022
Inflow:		
Premiums	22,996,881	20,145,976
Paid interest income on cash equivalents and claims	460,449	227,024
Other inflow	7,781	8,672
	23,465,112	20,381,672
Outflow:		
Pensions	11,765,442	9,500,371
Operating expenses	897,315	883,465
Other outflow	61,064	906
	12,723,821	10,384,742
New disposable resources for investments	10,741,290	9,996,931
Investment transactions:		
Received income from holdings in companies and funds	1,003,681	1,701,996
Investments in holdings in companies and funds	(41,404,872)	(28,394,356)
Sold holdings in companies and funds	27,142,803	19,761,695
Installments on bond principals and interest	17,014,023	22,821,767
Investments in bonds	(20,289,323)	(33,472,837)
Sold bonds	5,203,203	6,882,062
New bank deposits	(500,000)	(1,400,000)
Repaid bank deposits	1,452,298	0
	(10,378,187)	(12,099,674)
Increase (decrease) in cash equivalents	363,103	(2,102,743)
Exchange rate difference on cash equivalents	(104,391)	36,246
Cash equivalents at beginning of year	7,466,398	9,532,896
Cash equivalents at year end	7,725,110	7,466,398

Amounts are in ISK thousands

Statement of actuarial position December 31, 2023

	December 31, 2023			December 31, 2022		
	Accrued position	Future position	Total	Accrued position	Future position	Total
Assets:						
Net assets for pension payments	195,045,422	0	195,045,422	171,641,555	0	171,641,555
Difference in book value and net present value of bonds	1,079,567	0	1,079,567	(568,474)	0	(568,474)
Net present value of future premiums	0	150,822,848	150,822,848	0	131,565,053	131,565,053
Total assets	196,124,989	150,822,848	346,947,838	171,073,081	131,565,053	302,638,134
Liabilities:						
Old age pension	188,962,295	133,623,230	322,585,525	164,494,350	116,353,289	280,847,639
Disability pension	7,737,475	6,836,336	14,573,812	6,472,543	5,835,375	12,307,918
Spouses pension	11,186,701	2,388,458	13,575,159	10,277,772	2,105,224	12,382,995
Child pension	275,310	1,431,627	1,706,937	239,566	1,246,487	1,486,053
Net present value of future operating expenses	4,434,390	6,286,455	10,720,845	4,304,676	6,098,356	10,403,032
Total liabilities	212,596,171	150,566,106	363,162,277	185,788,906	131,638,731	317,427,637
Net assets in excess of liabilities	(16,471,182)	256,742	(16,214,440)	(14,715,825)	(73,678)	(14,789,503)
Ratio of net assets to liabilities at the beginning of the year	(7.9%)	(0.1%)	(4.7%)	(1.2%)	(13.9%)	(6.6%)
Ratio of net assets to liabilities at year-end	(7.7%)	0.2%	(4.5%)	(7.9%)	(0.1%)	(4.7%)

Amounts are in ISK thousands

Financial indicators

	2023	2022	2021	2020	2019
Mutual insurance fund					
Net real yield	2.2%	(12.7%)	10.2%	8.2%	10.4%
Average net real yield the last 5 years	3.3%	3.3%	7.7%	5.7%	5.4%
Average net real yield the last 10 years	3.9%	4.1%	6.5%	5.9%	5.2%
Investment securities					
Listed holdings in companies and funds	46.7%	42.7%	46.0%	41.2%	36.6%
Unlisted holdings in companies and funds	12.3%	11.2%	8.8%	8.3%	6.5%
Listed bonds	26.1%	30.7%	31.7%	35.3%	37.6%
Unlisted bonds	14.8%	15.4%	13.5%	15.2%	19.3%
Other investments	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Assets in ISK	54.5%	60.2%	59.7%	62.7%	66.8%
Assets in foreign currencies	45.5%	39.8%	40.3%	37.3%	33.2%
Pension payments					
Old age pension	82.6%	81.4%	80.7%	80.7%	81.2%
Spouses pension	7.2%	8.3%	8.5%	8.7%	9.0%
Disability pension	9.0%	9.1%	9.5%	9.3%	8.8%
Child pension	1.2%	1.2%	1.3%	1.4%	1.0%
Financial position according to actuarial position					
Net assets divided by accrued liabilities	(7.7%)	(7.9%)	(1.2%)	(0.2%)	(4.3%)
Net assets divided by total liabilities	(4.5%)	(4.7%)	(6.6%)	(1.6%)	(3.8%)
Number of fund members at year end	40,759	37,875	35,209	33,106	29,150
Number of active fund members	11,671	10,817	11,019	10,664	8,768
Number of pensioners	2,687	2,380	2,167	1,963	1,746
Staff (full-time equivalent position)	22	21	21	21	21

Financial indicators, contd.

Mutual insurance fund	2023	2022	2021	2020	2019
Total premiums	9,966,389	9,059,420	8,841,915	8,185,432	7,909,647
Total pensions	4,605,922	3,947,316	3,610,022	3,355,816	3,021,353
Total net investment income	18,543,748	(8,007,248)	27,856,132	19,650,512	19,298,175
Total operating expenses	423,591	440,345	471,059	482,747	462,664
Increase in net assets for pension payments	23,403,267	(3,393,562)	32,540,509	23,937,927	23,660,766
Pensions as percentage of premiums	46.2%	43.5%	40.8%	40.9%	38.2%
Operating expenses as percentage of premiums	4.3%	4.9%	5.3%	5.9%	5.9%
Net investment income as % of average asset position	10.1%	(4.3%)	14.7%	11.5%	12.4%
Operating expenses as percentage of average asset position	0.23%	0.24%	0.25%	0.28%	0.30%

Amounts are in ISK thousands

| Fylgiskjöl

Staðfest af stjórn 28. nóvember 2023

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum sínum sem hæstan lífeyri við starfslok, veita sjóðfélögum tryggingavernd vegna tekjumissis í kjölfar örorku og stuðla að auknu fjárhagslegu öryggi aðstandenda við andlát. Markmið fjárfestingarstefnunnar er að ávaxta fé sjóðfélaga á hagkvæman hátt og tryggja þeim sem besta ávöxtun miðað við áhættu (skilgreind með flökti ársávöxtunar). Við fjárfestingarárkvæðanir sjóðsins eru hagsmunir sjóðfélaga hafðir að leiðarljósi og miðað við að hámarka verðmæti eigna sjóðsins.

Sjóðstjórar skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Eignasamsetning Almenna lífeyrissjóðsins skal vera í samræmi við heimildir í VII. kafla og VII. kafla A. laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 með síðari breytingum.

Almenni lífeyrissjóðurinn stefnir að því að halda fjárfestingarkostnaði í lágmarki þannig að ávöxtunin skili sér sem mest til sjóðfélaga.

Í séreignarsjóði geta sjóðfélagar valið á milli sex ávöxtunarleiða í samræmi við aldur eða valið ávöxtunarleið eftir áhættuþoli. Sjóðfélagar geta einnig valið Ævileiðina en þá flyst inneign þeirra á milli verðbréfasafna með það fyrir augum að draga úr vægi hlutabréfa og minnka áhættu eftir því sem nær dregur starfslokum.

Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í sérgreindu verðbréfasafni. Fjárfestingarstefna samtryggingarsjóðsins tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrði, aldursamsetningu sjóðfélaga og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins. Hún miðar að því að hámarka markaðsvirði eigna sjóðsins til lengri tíma með ásættanlegri áhættudreifingu á eignaflokka, atvinnugreinar og ólík hagkerfi.

Almenni lífeyrissjóðurinn telur að áhersla á UFS þætti (þ.e. þættir sem snúa að umhverfismálum, félagslegum málefnum og stjórnarháttum) sé mikilvæg forsenda fyrir

ALMENNI LÍFEYRISSJÓÐURINN

Samtryggingarsjóður

Ellilífeyrir til æviloka
Örorkulífeyrir
Makalífeyrir
Barnalífeyrir

Séreignarsjóður

Ævisafn I
Ævisafn II
Ævisafn III
Húsnæðissafn
Innlánasafn
Ríkissafn

Ævileiðin

Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins eru alls sjö, sex fyrir séreignarsjóð og ein fyrir samtryggingarsjóð.

Því að fyrirtæki geti orðið sjálfbær í rekstri, stuðlað að sjálfbærri nýtingu auðlinda og skilað góðri afkomu til langs tíma, sem samræmist langtímasjónarmiðum í fjárfestingum. Með ábyrgum fjárfestingum er átt við að horft sé til UFS þátta í fjárfestingum.

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar og hefur jafnframt skilgreint nánar viðmið og áherslur um stjórnarhætti í eigendastefnu lífeyrissjóðsins. Nánari upplýsingar um viðmið og áherslur Almenna lífeyrissjóðsins um stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn á verulegan eignarhlut í, er að finna í eigendastefnu sjóðsins.

Stefna um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna marka siðferðisleg viðmið Almenna lífeyrissjóðsins í fjárfestingum. Stefnur þessar eru fylgiskjöl með fjárfestingarstefnu og eru að auki aðgengilegar á vef sjóðsins.

Breytingar frá fjárfestingarstefnu 2023

- Óverulegar breytingar eru gerðar á fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiða á milli ára. Þó hefur vikmörkum einstakra eignaflokka í stefnu blandaðra safna verið hnikað til.
- Í kafla IV um fjárfestingarstefnu er fjallað um takmarkanir sem gilda fyrir lágmarkstryggingavernd og viðbótartryggingavernd. Þar kemur fram að hámarksvægi í fjármálagerningum útgefnum af Reykjavíkurborg og Lánasjóði

sveitarfélaga sem hlutfall af heildareignum ávöxtunarleiða hefur verið lækkað úr 7,5% í 5%, til samræmis við aðra útgefendur fjármálagerninga. Þetta hlutfall var einnig 5% fyrir skráða útgefendur fasteignatryggðra skuldabréfa en er nú hækkað í 7,5% vegna aðstæðna á markaði.

- Í kafla V er fjallað um viðmið sem höfð eru til hliðsjónar við val á verðbréfum. Þar kemur nú fram heimild til fjárfestinga í breytanlegum skuldabréfum fyrirtækja og víkjandi skuldabréfum banka, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Þá hafa skilyrði um fjárfestingar í skuldabréfum sveitarfélaga jafnframt verið skýrð nánar.
- Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna eru staðfestar sérstaklega af stjórn og eru fylgiskjöl með fjárfestingarstefnu. Óverulegar breytingar eru gerðar á stefnunum á milli ára.

Hér á eftir er að finna fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiðanna. Fyrri taflan sýnir fjárfestingarstefnu blandaðra safna Almenna lífeyrissjóðsins, þ.e. fjárfestingarstefnu ævisafnanna þriggja og fjárfestingarstefnu samtryggingarsjóðs.

Seinni taflan sýnir fjárfestingarstefnu safna sem fjárfesta eingöngu í skuldabréfum og innlánnum, þ.e. fjárfestingarstefnu Ríkissafns, Innlánasafns og Húsnæðissafns.

Útdráttur úr fjárfestingarstefnu 2024, frh.

Fjárfestingarstefna í %	Ævisafn I			Ævisafn II			Ævisafn III			Samtryggingarsjóður		
	Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri	
Skuldabréf og innlán	30	20	50	45	35	65	70	60	80	45	35	65
Innlán, laust fé	1	0	11	2	0	12	8	0	20	2	0	12
Með ábyrgð íslenska ríkisins	6,5	2	27	10	3	40	15	5	40	10	3	40
Bæjar- og sveitarfélög	3,5	0	11	5	0	15	4	0	15	4	0	15
Fjármálastofnanir	0	0	3	0	0	4	0	0	4	0	0	4
Fjármálastofnanir – sértryggð skuldabréf	3,5	0	11	5	0	15	7	0	17	4	0	15
Veðskuldabréf	8	0	13	12	0	20	19	0	25	15	0	30
Önnur skuldabréf	4,0	0	10	6	0	16	8	0	19	5	0	15
Skuldabréf og lánasamningar í erlendri mynt	3,5	0	7	5	0	10	9	0	15	5	0	10
Hlutabréf og sérhæfðir sjóðir	70	50	80	55	35	65	30	20	40	55	35	65
Innlend hlutabréf og innlendir sérhæfðir sjóðir	15	5	23	12	4	18	6	2	9	12	4	18
Innlend hlutabréf	10	5	23	8	4	18	4	2	9	8	4	18
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlegar fjárfestingar	5	0	10	4	0	8	2	0	4	4	0	8
Erlend hlutabréf og erlendir sérhæfðir sjóðir	55	35	75	43	25	60	24	13	34	43	25	60
Erlend hlutabréf	46	35	75	36	25	60	20	13	34	36	25	60
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlegar fjárfestingar	9	0	18	7	0	14	4	0	8	7	0	14
Eignastýringaraðferðir												
Virk stýring innlendra hlutabréfa		100%			100%			100%			100%	
Virk stýring skuldabréfa		100%			100%			100%			100%	
Virk stýring erlendra hlutabréfa	30%	10%	50%	30%	10%	50%	30%	10%	50%	30%	10%	50%
Hlutlaus stýring erlendra hlutabréfa	70%	50%	90%	70%	50%	90%	70%	50%	90%	70%	50%	90%
Markmið um gjaldmiðlasamsetningu												
Eignir í erlendri mynt	58,5	35	82	48	25	60	33	13	49	48	25	60
Eignir í innlendri mynt	41,5	18	65	52	40	75	67	51	87	52	40	75
Ávöxtun og áhætta, %												
Vænt ávöxtun		8,5%			8,1%			7,2%			8,1%	
Flökt ársávöxtunar		11,3%			9,1%			5,5%			9,1%	
Viðmið, %												
Skuldabréfavísitala KÍ með mt. 9 ár											25%	
Skuldabréfavísitala KÍ með mt. 7,7 ár		18,5%			28%							
Skuldabréfavísitala KÍ með mt. 4,5 ár								42%				
Vísitala sjóðfélagalána AL		8%			12%			19%			15%	
Erlend skuldabréfavísitala, WGBI Index		3,5%			5%			9%			5%	
Vísitala aðallista		15%			12%			6%			12%	
Heimsvísitala hlutabréfa		55%			43%			24%			43%	
Viðmið fyrir meðaltíma skuldabréfa		8 ár			8 ár			6 ár			9 ár	
Leyfilegur meðaltími safna		6–11 ár			6–11 ár			2–8 ár			6–12 ár	
Viðmið fyrir meðaltíma markaðsskuldabréfa		7 ár			7 ár			4,5 ár			8 ár	
Leyfilegur meðaltími markaðsskuldabréfa		4–10 ár			4–10 ár			1–7 ár			5–11 ár	

Útdráttur úr fjárfestingarstefnu 2024, frh.

	Ríkissafn			Innlánasafn			Húsnæðissafn		
	Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri	
Fjárfestingarstefna í %									
Skuldabréf og innlán	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Innlán, laust fé		0	30	100	100	100	10	0	70
Með ábyrgð íslenska ríkisins	100	70	100				15	0	50
Fjármálastofnanir – sértryggt skuldabréf								0	50
Veðskuldabréf							75	30	90
Ávöxtun og áhætta, %									
Vænt ávöxtun		7,0%			6,0%			6,1%	
Flókt ársávöxtunar		4,3%						1,5%	
Viðmiðun, %									
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 5 ár		100%							
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 1 ár								25%	
Vísitala sjóðfélagalána AL								75%	
Meðaltal verðtryggðra vaxta á lífeyrisreikningum hjá viðskiptabönkum					100%				
Viðmiðun fyrir meðaltíma skuldabréfa		5 ár						8 ár	
Leyfilegur meðaltími safna		3–8 ár						6–13 ár	
Viðmiðun fyrir meðaltíma markaðsskbr.		5 ár						1 ár	
Leyfilegur meðaltími markaðsskuldabréfa		3–8 ár						0–5 ár	

Í töflunum eru eftirfarandi upplýsingar:

Fjárfestingarstefna

Fremst í hverju safni kemur fram langtímamarkmið um eignasamsetningu safnsins, síðan upplýsingar um vikmörk, sem segja til um leyfileg frávík frá langtímastefnunni.

Eignastýringaraðferðir

Í Ævisöfnum I, II, III og samtryggingarsjóði er að lágmarki stefnt að því að 50% af erlendri hlutabréfaeign verði í hlutlausri stýringu. Fyrir fjárfestingar í innlendum hlutabréfum er stýringin að öllu leyti virk. Fyrir fjárfestingar í skuldabréfum sem eru tæk til stýringar er stýringin að öllu leyti virk.

Ávöxtun og áhætta

Vænt ávöxtun og flókt ársávöxtunar taka mið af fjárfestingarstefnu hvers safns fyrir sig og byggja á væntingum um langtímaávöxtun helstu verðbréfaflokka og sögulegum gögnum um flókt og samfylgni ávöxtunar m.v. mánaðarlegar mælingar á árunum 1998 til september 2023.

Viðmiðunarvísitala

Viðmiðunarvísitala skuldabréfa fyrir Ævisöfn I og II hefur 8 ára meðaltíma, fyrir samtryggingarsjóð 9 ára meðaltíma og fyrir Ævisöfn III 6 ára meðaltíma. Þessar vísitölur eru settar saman úr skuldabréfavisitölum NASDAQ OMX Iceland (Kauphallarinnar), vísitölu sjóðfélagalána AL og erlendri ríkis-

skuldabréfavisitölu, WGBI Index. Viðmiðunarvísitala fyrir innlend hlutabréf er vísitala heildarávöxtunar aðallista Kauphallarinnar og fyrir erlend hlutabréf er notuð heimsvísitala MSCI.

Viðmiðunarvísitala fyrir Ríkissafn er samsett vísitala byggð á verðtryggðri og óverðtryggðri skuldabréfavisitölum Kauphallarinnar með 5 ára meðaltíma. Viðmiðunarvísitala skuldabréfa fyrir Húsnæðissafn hefur 8 ára meðaltíma og er sett saman úr skuldabréfavisitölum Kauphallarinnar og vísitölu sjóðfélagalána AL. Viðmiðun fyrir Innlánasafn er meðaltal verðtryggðra vaxta á lífeyrisreikningum hjá innlendum viðskiptabönkum.

Útdráttur úr áhættustefnu og yfirlit um skipulag áhættustýringar

Staðfest af stjórn 28. nóvember 2023

Eftirlitskerfi með áhættu

Hjá Almenna lífeyrissjóðnum hefur verið mótað eftirlitskerfi með áhættu í starfsemi sjóðsins með það að markmiði að sjóðnum sé kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Eftirlitskerfið tekur til skipulags áhættustýringar og samanstendur af stefnumarkandi innri greiningum og reglum. Eftirlitskerfið samanstendur af eigin áhættumati, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, fjárfestingarstefnu, starfsreglum, verklagsreglum, verkferlum, starfslýsingum og öðrum innri reglum sjóðsins. Nánar má lesa um áhættuþætti í starfsemi sjóðsins og skipulag áhættustýringar í skýringum nr. 38–44 með ársreikningi sjóðsins.

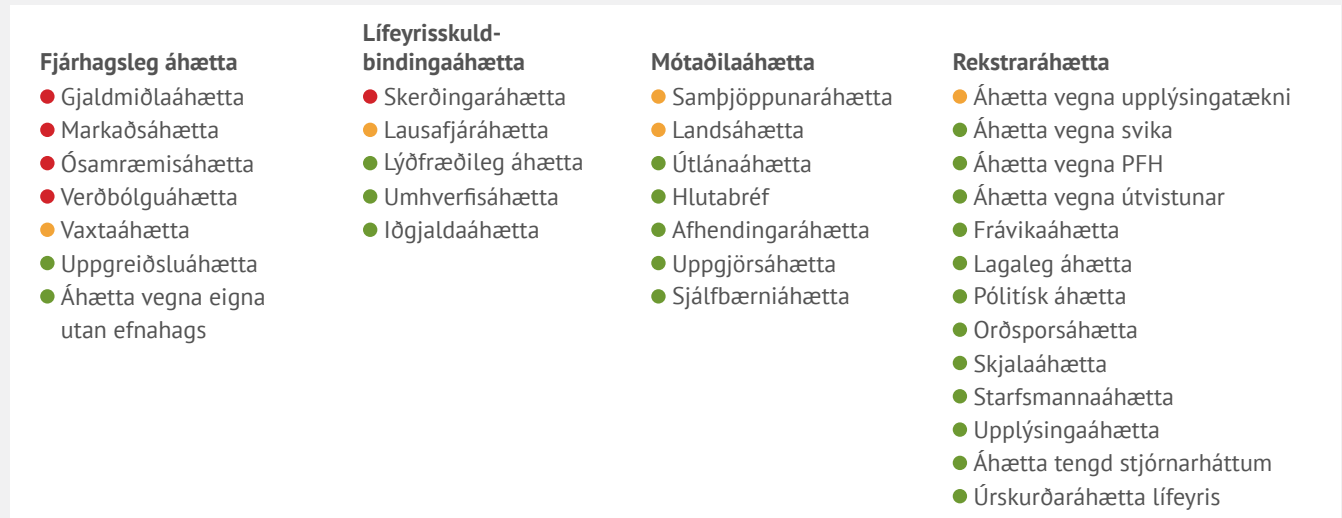
Hlutverk starfseininga í skipulagi áhættustýringar og eftirlits með áhættu

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á að árlega fari fram eigið áhættumat vegna starfsemi sjóðsins og á grundvelli eigin áhættumats setur stjórn áhættustefnu. Framkvæmd áhættumatsins fer fram hjá stjórnendum í samvinnu og samráði við stjórn sjóðsins og á grundvelli verkferils um eigið áhættumat.

Stjórnendur sem koma að eigin áhættumati eru framkvæmdastjóri, fjárfestingarstjóri, skrifstofustjóri og áhættustjóri. Framkvæmdastjóri, fjárfestingarstjóri og skrifstofustjóri eru eigendur áhættuþátta í þeim skilningi að hjá þeim er ákvörðunarvald samkvæmt umboði stjórnar til að taka áhættu í starfsemi sjóðsins. Áhættustjóri er í forsvari fyrir starfssviði áhættustýringar og ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu í rekstri sjóðsins.

Inna eftirlit Almenna lífeyrissjóðsins er byggt upp sem þriggja línu varnakerfi til að tryggja viðeigandi áhættumenningu meðal starfsmanna og að allir starfsmenn séu meðvitaðir um mikilvægi eftirlitskerfis.

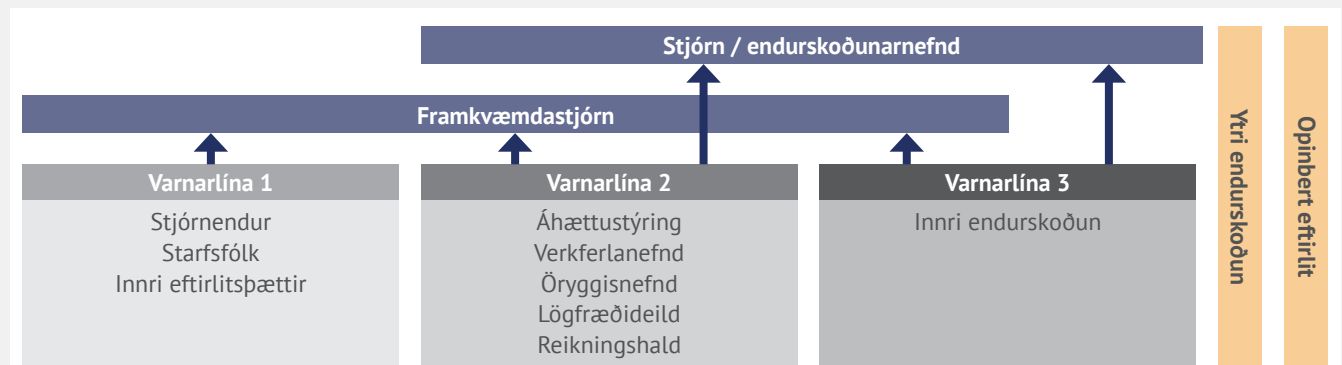
Myndin hér til hliðar skýrir uppbyggingu þriggja línu varnakerfisins:

Eigið áhættumat

Um framkvæmd eigin áhættumats hefur verið skjalfest verkferli þar sem ferlinu, aðferðafræði við matið og hlutverkum þeirra sem koma að matinu er lýst. Við framkvæmd eigin áhættumats er lagt mat á líkindi þess að atburðir þróist á þann veg að viðkomandi áhætta raungerist og mat á áhrifum þess á eignir og skuldbindingar sjóðsins. Líkindum og afleiðingum eru gefnar tölur á bilinu 1–4, samanlagðar tölurnar segja til um hvert heildarmat viðkomandi áhættu er fyrir sjóðinn, þ.e. líkindin á að áhætta raungerist og

hversu mikil fjárhagsleg áhrif það gæti haft fyrir sjóðinn. Sjóðurinn hefur skilgreint fjóra meginflokka áhættu í starfsemi sjóðsins og 32 undirflokka áhættu sem sjá má í töflunni hér fyrir ofan. Taflan sýnir einnig niðurstöður eigin áhættumats í nóvember 2023 þar sem grænn hringur táknar litla áhættu, gulur miðlungs áhættu og rauður mikla áhættu. Veigamestu áhættuþættirnir eru skilgreindir í eigin áhættumati með miðlungs- eða mikla áhættu. Frá fyrra ári bættist við einn nýr undirflokkur mótaðilaáhættu sem heitir sjálfbærniáhætta og samkvæmt eigin áhættumati sjóðsins var sú áhætta flokkuð með veigaminni áhættuþáttum.

Útdráttur úr áhættustefnu og yfirlit um skipulag áhættustýringar, frh.

Áhættustefna

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Áhættustefna er stefna stjórnar um áhættutöku, áhættuvilja og áhættuþol í starfsemi sjóðsins vegna veigamestu áhættuþætti og hvernig skuli greina, meta, vakta og stýra áhættu. Áhættustefnan byggir á framkvæmd og niðurstöðum eigin áhættumats sem og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Í stefnunni er fjallað um einstaka áhættuþætti, þeir skilgreindir og gerð er grein fyrir hvernig þeir eru metnir, mældir og víkmörk einstakra áhættuþátta eru tilgreind.

Áhættustýringarstefna

Áhættustýringarstefna er sett með hliðsjón af eigin áhættumati, áhættustefnu og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýringarstefna er lýsing á skipulagi áhættustýringar, hlutverkum starfseininga í skipulagi áhættustýringar, lýsing á áhættueftirliti og aðferðum sem sjóðurinn styðst við í mati á þeim áhættuþáttum sem áhættustefna sjóðsins nær til.

Áhættueftirlit og eftirfylgni

Áhættueftirlit samkvæmt áhættustýringarstefnu fer fram með reglulegum og tímasettum úttektum eða eftirlits-

aðgerðum. Áhættustjóri fylgist með dagskrá eftirlitsaðgerða og skráðum eftirlitsaðgerðum og skoðar hvort niðurstöður séu innan viðmiða fyrir viðkomandi áhættu. Áhættustýring sinnir daglegu eftirliti með fylgni sjóðsins við fjárfestingarstefnu og/eða fjárfestingarheimildir. Skýrslur áhættustýringar um framvindu áhættueftirlits og niðurstöður eftirlitsaðgerða eru jafnan yfirfarnar mánaðarlega af stjórnendum sjóðsins og jafnframt eru skýrslurnar birtar stjórn og endurskoðunarnefnd á lokuðum vef sjóðsins.

Stjórnarháttayfirlýsing 2024

Stjórn og stjórnendur Almenna lífeyrissjóðsins hafa sett sér það markmið að hafa ávallt góða stjórnarhætti að leiðarljósi. Með stjórnarháttayfirlýsingu þessari eru uppfylltar þær kröfur sem koma fram í 51. gr. reglna nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyrissjóða. Við mótun stjórnarháttanna hefur stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins (6. útgáfa). Sjóðurinn vikur þó að hluta frá leiðbeiningunum einkum þar sem efnistökin eiga ekki við um lífeyrissjóði, til að mynda atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja er hægt að nálgast á www.leidbeiningar.is.

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Almenni lífeyrissjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sjóðsins, lögum nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða (hér eftir „lög um lífeyrisjóði“) og öðrum reglum sem um lífeyrissjóði gilda. Almenni lífeyrissjóðurinn er fullgildur lífeyrissjóður og hefur starfsleyfi frá fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Sjóðurinn er öllum opin en er jafnframt starfsgreinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistarmanna og tæknifræðinga.

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum sínum sem hæstan lífeyri við starfslok, veita sjóðfélögum tryggingarvernd vegna tekjumissis í kjölfar örorku og stuðla að auknu fjárhagslegu öryggi aðstandenda við andlát. Sjóðurinn tileinkar sér ábyrgja starfshætti og stefnir að því að vera í fararbroddi í upplýsingagjöf, þjónustu og nýjungum í lífeyrismálum.

Almenni lífeyrissjóðurinn er langtímafjárfestir. Stjórn sjóðsins hefur sett sérstaka fjárfestingarstefnu sem hefur það markmið að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til þeirrar áhættu sem fylgir fjárfestingum. Í fjárfestingarstefnu er einnig fjallað um stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar.

Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeiningar sem sérstaklega varða stjórnarhætti

Í neðangreindum lista er að finna yfirlit yfir lög, stjórnvaldsreglur, leiðbeinandi tilmæli og innri reglur sem sérstaklega varða stjórnarhætti. Listinn er hér fyrst og fremst settur fram til upplýsinga og er því ekki um tæmandi talningu að ræða. Rétt er að geta þess að nánara yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur er m.a. að finna á heimasíðu fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (hér eftir „FME“), www.fme.is, og upplýsingar um innri reglur og stefnur sjóðsins er að finna á heimasíðu hans, www.almenni.is.

Lög

- Lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

Reglugerðir

- Reglugerð nr. 391/1998, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Reglugerð nr. 590/2017, um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða.
- Reglugerð nr. 698/1998, um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrisparnaðar og viðbótartryggingarvernd.

Reglur og leiðbeiningar FME

- Reglur FME nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyrissjóða.
- Reglur FME nr. 180/2013, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða.
- Reglur FME nr. 577/2012, um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila.
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2010, um mat á hæfi lykilstarfsmanna.

Innri reglur Almenna lífeyrissjóðsins

- Samþykktir.
- Starfsreglur stjórnar.

- Siðareglur stjórnar.
- Viðskipti sjóðsins, starfsmanna og stjórnar.
- Fjárfestingarstefna.
- Stefna um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar.
- Áhættustefna.
- Eftirlitskerfi með áhættu.
- Eigendastefna.
- Starfsreglur framkvæmdastjóra.
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna.
- Starfsreglur endurskoðunarnefndar.
- Starfskjarastefna.
- Persónuverndarstefna.
- Reglur um skipan kjörnefndar og framkvæmd stjórnarkjörs.
- Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum.
- Útvistunarstefna.

Stefna um samfélagslega ábyrgð og siðferðisviðmið

Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins hefur samþykkt stefnu um ábyrgar fjárfestingar og með hvaða hætti hann fylgir henni eftir. Sjóðurinn telur mikilvægt að félög sem hann á eignarhlut í móti sér stefnu um umhverfismál og samfélagslega ábyrgð. Sjóðurinn fylgir eftir stefnu um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar með því að tilgreina sérstaklega á minnisblöðum, við mat á fjárfestingarkostum, hvort og hvaða stefnu útgefandi verðbréfa hefur um umhverfismál, samfélagslega ábyrgð og stjórnarhætti. Það á einnig við um fjárfestingu í innlendum og erlendum sjóðum en þá er kannað hvort rekstraraðili hafi mótað stefnu um ábyrgar fjárfestingar og taki tillit til hennar við val á fjárfestingum.

Starfsmenn hafa í sameiningu skilgreint neðangreind gildi til að hafa sem leiðarljós í störfum fyrir lífeyrissjóðinn og sjóðfélaga hans.

Stjórnarháttayfirlýsing 2024, frh.

Heilindi

Við virðum það sem okkur er treyst fyrir.

Við virðum hvert annað.

Við gætum jafnræðis.

Við leitumst við að koma hreint fram, erum opin og einlæg í samskiptum.

Framsækni

Við keppum stöðugt að framförum.

Við erum opin fyrir breytingum og leitum lausna sem bæta hag sjóðfélaga.

Við ætlum að vera áfram í fararbroddi í lífeyrismálum.

Fagmennska

Við vöndum okkur við öll störf og vinnum faglega.

Við vinnum sem ein heild að okkar markmiðum – samvinna styrkir heildina.

Við veitum góða upplýsingagjöf.

Almenni hefur gott orðspor – okkur þykir vænt um það.

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt starfsreglur stjórnar og sett sér siðareglur. Starfsmenn sjóðsins hafa einnig samþykkt siðareglur. Þá hefur sjóðurinn sett stefnu um ráðstafanir sem vinna eiga gegn hagsmunaaðrekstrum í starfsemi sjóðsins. Markmið reglnanna er að þeir sem starfa fyrir sjóðinn sýni gott fordæmi í störfum sínum og geri sér grein fyrir þeirri ábyrgð sem fylgir því að hafa umsjón með fjármunum sem eru í eigu sjóðfélaga. Reglunum er ætlað að styðja við vönduð vinnubrögð, draga úr hættu á hagsmunaaðrekstrum og auka öryggi í meðferð fjármuna sjóðsins. Í þeim er meðal annars fjallað um góða starfshætti, hagsmunaaðrekstra, fríðindi og meðferð trúnaðarupplýsinga.

Eigendastefna

Stjórn hefur samþykkt eigendastefnu sem er stefnulýsing um það hvernig lífeyrissjóðurinn beitir sér sem hluthafi í félögum sem hann á verulegan eignarhlut í þ.e. 5% eða hærri eignarhlut í einstöku félagi eða þar sem lífeyrissjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags.

Nýti sjóðurinn atkvæðarétt sinn á hluthafafundum í félögum þar sem hann á minni hagsmuna að gæta hefur hann stefnuna að leiðarljósi.

Í eigendastefnunni er meðal annars fjallað um samskipti við fyrirtæki, stjórnarhætti, hluthafafundi, stjórnarkjör, starfskjör og hvatakerfi. Í stefnunni er kveðið á um sérstaka valnefnd sem velur hvernig sjóður ráðstafar atkvæðum sínum í stjórnarkjöri. Í valnefnd sitja tveir aðilar tilnefndir af stjórn og framkvæmdastjóri eða fjárfestingarstjóri.

Starfskjarastefna

Markmið starfskjarastefnu er að stuðla að árangursríkum rekstri sjóðsins til langs tíma og úrvals þjónustu við sjóðfélaga. Stefnt er að því að búa til starfsumhverfi sem er hvetjandi til þess að sjóðfélagar gefi kost á sér til stjórnarstarfa og að sjóðurinn hafi yfir að ráða hæfu og vel þjálfuðu starfsfólki. Sjóðurinn vill bjóða stjórnarmönnum, framkvæmdastjóra, lykilstarfsmönnum og öðrum starfsmönnum sjóðsins samkeppnishæf kjör og starfsumhverfi á við það sem býðst í hliðstæðum störfum hér á landi þannig að starfskjör séu hvetjandi og styðji við rekstrar- og þjónustumarkmið sjóðsins. Í stefnunni er lögð áhersla á endurmenntun, samkeppnishæf starfskjör, góðan aðgang að stjórnendum, tiltekinn vinnutíma, jafnvægi á milli vinnu og einkalífs, sveigjanleg starfslok vegna aldurs, ákveðna starfslýsingu og ábendingarkerfi fyrir starfsmenn sjóðsins.

Stjórnskipulag Almenna lífeyrissjóðsins

Stjórn

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans og fjallar um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Hún tekur stefnumarkandi ákvarðanir, er varða hag og starfsemi sjóðsins og mótar innra eftirlit lífeyrissjóðsins. Stjórnin hefur lögbundnu hlutverki að gegna og hefur einnig sett sér starfsreglur þar sem hlutverk hennar er skilgreint ítarlega. Í starfsreglum stjórnar er meðal annars fjallað um verksvið, málsvara, stjórnarfundi, ákvörðunarvald, fundar-

gerðir, þagnar- og trúnaðarskyldu og vanhæfi. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Meðal verkefna stjórnar er að setja reglur sem kveða m.a. á um upplýsingagjöf til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinnslu og ráðstöfun eigna sjóðsins. Jafnframt setur stjórn verklagsreglu um verðbréfavíðskipti sjóðsins, stjórnar og starfsmanna. Auk þess mótar og setur stjórn fjárfestingarstefnu og áhættustefnu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins er skipuð sex sjóðfélögum sem kjörnir eru með meirihlutaköslu í rafrænum kosningum fyrir ársfund sjóðsins. Niðurstöður kosninga eru kynntar á ársfundi og eru stjórnarmenn kjörnir til þriggja ára í senn og skal stjórnin skipuð þremur einstaklingum af hvoru kyni. Varamenn í stjórn eru þrír sjóðfélagar og skal hvort kyn eiga minnst einn fulltrúa. Stjórnin framkvæmir að lágmarki á tveggja ára fresti mat á störfum sínum, verklagi og starfsháttum, sem og frammistöðu undirnefnda, stjórnarformanns og framkvæmdastjóra. Stjórnin skal leita leiða til að bæta úr verklagi í samræmi við niðurstöður matsins.

Stjórnarmenn sjóðsins eru kosnir af sjóðfélögum og geta allir sjóðfélagar boðið sig fram til stjórnarsetu. Ekki eru sérstakar reglur um fjölbreytileika í stjórn sjóðsins, að öðru leyti en að kynjahlutföll skulu vera jöfn. Stjórnarmenn eru kjörnir af sjóðfélögum í rafrænu stjórnarkjöri í aðdraganda ársfundar. Allir sjóðfélagar geta boðið sig fram til stjórnar sjóðsins, enda uppfylli viðkomandi hæfiskilyrði 31. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Með þessu vill sjóðurinn stuðla að virku sjóðfélagalýðræði.

Á árinu 2023 voru haldnir 14 stjórnarfundi, þar af 10 frá síðasta ársfundi. Stjórn var ákvörðunarbær í öllum tilvikum. Á árinu 2024 hafa auk þess verið haldnir 4 stjórnarfundi, stjórn var ákvörðunarbær í öllum tilvikum.

Varamenn eru boðaðir í forföllum aðalmanna og á tvo fundi á ári.

Stjórnarháttayfirlýsing 2024, frh.

Aðalmenn í stjórn:

Sigríður Magnúsdóttir, formaður
 Arna Guðmundsdóttir, varaformaður
 Hulda Rós Rúriksdóttir
 Þórarinn Guðnason
 Már Wolfgang Mixa
 Albert Þór Jónsson

Varamenn í stjórn

Kristján Þ. Davíðsson
 Frosti Sigurjónsson
 Lára Jónasdóttir

Nánari upplýsingar um stjórnarmenn, svo sem fundarsókn og hagsmunatengsl, er að finna í rafrænni útgáfu af stjórnarháttayfirlýsingunni á heimasíðu sjóðsins.

Framkvæmdastjóri

Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og önnur starfskjör, veitir honum prókúruumboð og setur honum starfsreglur sem eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur og fer í því efni eftir ákvæðum laga og samþykktu sjóðsins og þeirri stefnu og fyrimælum, sem stjórn hefur gefið. Framkvæmdastjóri ræður starfsmenn til sjóðsins.

Framkvæmdastjóri sjóðsins er Gunnar Baldvinsson.

- Menntun: Viðskiptafræðipróf frá Háskóla Íslands árið 1985, MBA frá University of Rochester árið 1988 og próf í verðbréfavíðskiptum árið 1994.
- Starfsferill: Framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins frá 1990.
- Seta í stjórnnum: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Sjóðfélagi í Almenna lífeyrissjóðnum: Já

Framkvæmdastjóri boðar vikulega svokallaða rekstrarfundum með helstu stjórnendum sem eru auk framkvæmdastjóra,

Kristjana Sigurðardóttir, fjárfestingarstjóri, Sigríður Ómarsdóttir, skrifstofustjóri, Helga Indriðadóttir, sjóðstjóri, Helgi Pétur Magnússon, lögmaður sjóðsins og Sigurður Örn Karlsson, áhættustjóri.

Ársfundur

Stjórn sjóðsins boðar til ársfundar sjóðfélaga einu sinni á ári, að jafnaði í mars eða apríl en ekki síðar en fyrir lok júní mánaðar. Á ársfundum skal stjórn sjóðsins gefa skýrslu um störf sín á liðnu starfsári og um hag sjóðsins. Dagskrá ársfundar skal innihalda eftirfarandi dagskráliði: (1) skýrsla stjórnar; (2) staðfesting ársreiknings liðins starfsárs og kynning á tryggingarfræðilegu uppgjöri samtryggingarsjóðs; (3) kynning á fjárfestingarstefnu; (4) tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins (ef þær liggja fyrir); (5) kosning stjórnar; (6) kosning endurskoðanda og endurskoðunarfélags; (7) ákvörðun um laun stjórnar; og (8) önnur mál. Nánar er fjallað um stjórnskipulag sjóðsins í samþykktum hans sem og í lögum um lífeyrissjóði.

Endurskoðun

Stjórn annast um að nægjanlegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna sjóðsins. Endurskoðunarnefnd Almenna lífeyrissjóðsins gerir tillögu til stjórnar um val á ytri og innri endurskoðanda sjóðsins. Ytri endurskoðandi er kosinn á ársfundum sjóðsins. Stjórn ræður innri endurskoðanda. Endurskoðun sjóðsins og innri endurskoðun eru í höndum aðskilinna endurskoðunarfyritækja.

Ytri endurskoðandi sjóðsins er endurskoðunarfyritækið Deloitte (var áður Ernst & Young, sem sameinaðist Deloitte 2023) og innri endurskoðandi er endurskoðunarfyritækið Grant Thornton.

Tryggingastærðfræðingur

Í samræmi við 39. gr. laga um lífeyrissjóði og reglugerð nr. 391/1998, er árlega framkvæmd tryggingafræðileg athugun á starfsemi sjóðsins sem er ætlað að leggja annars vegar mat á áfallnar skuldbindingar sjóðsins og væntrar fram-

tíðarskuldbindingar og hins vegar á núverandi eignasafn, vænt iðgjöld og ávöxtun. Stjórn semur við löggiltan tryggingarstærðfræðing sem framkvæmir athugunina. Núverandi tryggingastærðfræðingur er Benedikt Jóhannesson hjá Talnakönnun hf.

Undirnefnd stjórnar – Endurskoðunarnefnd

Samkvæmt grein 6.5 í samþykktum sjóðsins skal stjórn sjóðsins skipa árlega sérstaka endurskoðunarnefnd.

Nefndina skipa:

Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður nefndarinnar. Gísli er menntaður í endurskoðun og reikningsskilum og hefur áralanga reynslu sem endurskoðandi.

Þórarinn Guðnason, stjórnarmaður í sjóðnum frá 2022.

Eiríkur Þorbjörnsson. Eiríkur sat um árabíl í aðalstjórn sjóðsins og síðar í varastjórn.

Frosti Sigurjónsson er varamaður endurskoðunarnefndarinnar og varamaður í stjórn frá 2022

Áhættustjóri Almenna lífeyrissjóðsins er ritari nefndarinnar. Hlutverk endurskoðunarnefndar er eftirfarandi:

1. Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
2. Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðun og áhættustýringu.
3. Eftirlit með endurskoðun ársreiknings.
4. Mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyritækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda og endurskoðunarfyritækis.
5. Setja fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyritæki.

Á árinu 2023 hélt endurskoðunarnefnd 6 fundi, þar af þrjú frá síðasta ársfundum, og þrjú fundir hafa verið haldnir það sem af er ári 2024. Starfsreglur endurskoðunarnefndar eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Stjórnarháttayfirlýsing 2024, frh.

Undirnefnd stjórnar – kjörnefnd

Samkvæmt grein 5.1. í samþykktum sjóðsins skal stjórn sjóðsins skipa þriggja manna kjörnefnd í lok desembermánaðar ár hvert.

Kjörnefnd skipa:

Ólafur H. Jónsson, formaður nefndarinnar. Ólafur er byggingartæknifræðingur sat í aðalstjórn sjóðsins frá 2014 til 2023, var formaður hennar 2016–2021, og sat í endurskoðunarnefnd sjóðsins frá 2009–2016.

Ingvar Júlíus Baldursson, rafmagnstæknifræðingur sem starfar hjá Eflu. Ingvar hefur áður setið í aðalstjórn sjóðsins.

Lára V. Júlíusdóttir, lögmaður hjá Lögmonnum Lauga-vegi 3.

Fyrsti fundur kjörnefndar vegna rafræns stjórnarkjörs 2023 var haldinn 14. desember 2022 en nefndin fundaði í heild sex sinnum. Nú þegar hafa verið haldnir fjórir fundir vegna rafræns stjórnarkjörs 2024.

Áhættustýring og innra eftirlit

Áhættustýring

Til samræmis við reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur verið mótað eftirlitskerfi með það að markmiði að sjóðnum sé kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins, þar sem því verður

við komið. Eftirlitskerfið grundvallast á lagafyrirmælum, reglugerðum, leiðbeinandi tilmælum FME og stefnumótun sjóðsins. Eftirlitskerfið samanstendur af eigin áhættumati, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, fjárfestingarstefnu, starfsreglum, verklagsreglum, verkferlum, starfslýsingum og öðrum innri reglum sjóðsins.

Áhættustjóri er ábyrgðaraðili áhættustýringar og veitir starfssviði áhættustýringar forstöðu, starfssviðið heyrir undir framkvæmdastjóra en áhættustjóri hefur milliliðalausán aðgang að stjórn sjóðsins og er jafnframt ritari endurskoðunarnefndar. Áhættustjóri ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu í rekstri sjóðsins.

Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í ársskýrslu og í skýringum í ársreikningi.

Innra eftirlit

Meginmarkmið með innra eftirliti Almenna lífeyrissjóðsins er að stuðla að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum ásamt því að fylgjast með að lögum, reglum settum á grundvelli þeirra, samþykktum sjóðsins og öðrum innri reglum sé framfylgt. Skipulag innra eftirlits tekur mið af reglum FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða og er innra eftirlit sjóðsins yfirfarið árlega af þeim sem annast innri endurskoðun hjá sjóðnum.

Innra eftirlit sjóðsins byggir m.a. á fjárfestingarstefnu,

áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, reglubundnu áhættueftirliti, skjalfestum innri reglum og ferlum, starfslýsingum, aðgreiningu starfa, aðgangsstýringu upplýsingakerfa, skýrsluskilum og reglulegri upplýsingagjöf. Áhættustýring og áhættueftirlit er veigamikill þáttur í innra eftirliti. Verkferlar hafa verið skjalfestir fyrir öll helstu verkefni við rekstur sjóðsins til að auka áreiðanleika og stuðla að fylgni við lög og reglur. Verkferlar eru uppfærðir jafnóðum og breytinga er þörf og árlega eru allir verkferlar yfirfarnir og endurskoðaðir í verkferlanefnd sem staðfestir breytingar. Verkferlanefnd er skipuð framkvæmdastjóra, skrifstofustjóra, fjárfestingarstjóra og áhættustjóra lífeyrissjóðsins. Áhættustjóri sjóðsins er ritari nefndarinnar.

Þá hefur sjóðurinn sett sér reglur um notkun ábendingakerfis fyrir starfsmenn til að koma á framfæri nafnlausum ábendingum til innri endurskoðenda sjóðsins um alvarlega vanrækslu eða misferli í starfsemi sjóðsins.

Staðfesting stjórnar

Stjórn sjóðsins hefur sett saman stjórnarháttayfirlýsingu þessa eftir bestu vitund. Henni er ætlað að veita sem bestar upplýsingar um stjórnarhætti sjóðsins til sjóðfélaga, eftirlitsaðila og annarra aðila.

Samþykkt af stjórn Almenna lífeyrissjóðsins 19. mars 2024.